Astor Library
Lafayette Pl
MAR 3 1911

"Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europon ir kitur..... $3 00

Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

Apgarsinimų kainų klauskite laišku.

J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

The Lithuanian Weekly
"Vienybe Lietuvninku"
published
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York.
Yearly subscription rate:
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00

Advertising rates on application.

Address all communications to publishers:

J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 9. Brooklyn New York, 1 d. Kovo (March) 1911 m. **Metai XXVI**

Entered as Second-Class Matter October 23, 1907, at the Post-Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd 1879.

Apie kritiką ir mūsų pseudo-kritiką

Jeigu kas iš šalies, ar nuo kitos planetos nusileidęs, paklaustų vidutinišką lietuvį: kas tai yra kritika? tai gautų atsakymą visai greitai,—sakytų: kritika, na— tai yra šmeižimas ypatos ir niekinimas jos gerų darbų. Tą atsakytų vidutiniškas laikraščių skaitytojas. Apie tuos, kurie neskaito, arba skaito sudėdami: ka-er-i= kri, te-i= kriti, ka-a=ka, *kritika,* jau nieko nėra kas daug pasakyt — jei dar ir šitą žodį mažai tėra girdėję. Ką jau vargeli jiems besuprast, ką tas žodis turėtų reikšti! Pas mus tik labai apsiskaitę raštais lietuviai jau nujaučia, kad kritika yra nešmeižimas ypatų ir niekinimas jų darbų, bet parodymas žmonėse ir jų darbuose kaip gerųjų taip ir prastųjų pusių. Kritika yra netiktai papeikimas blogo, bet ir pagyrimas gero, t. y. gera kritika ir bloga kritika. Taip yra suprantama kritika visų gerų žmonių, visų patentuotų ir nepatentuotų kritikos rašytojų, pagaliaus ir viso civilizuotojo pasaulio. Tiktai pas lietuvius (butent gi pas lietuvių didžiumą, «visuomenę») kritika tebėra klaidingai suprantama ir labai ujama iš gerų žmonių tarpo...

Nesenai pasirodžius «Vienybėje Lietuvninkų» straipsneliui, kuriame p. Gulbinas kritiškai prasitarė apie vieną iš mūsų «didžiausių organizacijų», tai yra apie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, būtent apie jo administracijos užlaikymą,—vienas iš lietuvių įžymių veikėjų, sakysim p. X., turįs net pretenziją ant literato, suėjus mums vienon vieton, išsišneko ir pasakė, kad «V. Liet.» labai negerai daro tokius straipsnius priimdama. — Kodėl? — sakau. — «A, esą, ar gi tai ne skandalo kėlimas yra užmesti organizacijai, būk ji visuomenę išnaudoja, ir neprirodyti faktų?» Aš jam bandžiau aiškinti, kad pas mus dar nėra išsidirbusių gerų rašytojų, kurie kiekvieną savo mintį grečiumai paremtų ne suremiamu faktu. Bet gerai jau ir tas, kad randasi nors tokie, kurie paima pilietišką drąsą ir nesibijo viešai pasakyti savo nuomonę, — ar tai apie vieną ar apie kitą visuomenės klausimą. Gerai jau kad pas mus vyrukai pradeda mokinties šaltos kritikos, vietoj ikšiolei vartojamų karštų pasikoliojimų. Jei tokie vyrukai suklysta, tai atsiras tokie, kurie taip jau šaltai ir rimtai pataisys.

Mano tas bendras, p. X., anaiptol nesutiko. Ginčyties su p. X. buvo sunku, nes jis nors šiaip-jau prasilavinęs, bet nenorįs jokios kritikos pripažinti tenai, kur mūsų senelių buvo pasakyta, kad «čia miela, saldu, ramu, tyku ir gera». Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir senai ir gerai stovi—kam jį dar kritikuoti? Taip galvoja ne vien p. X., bet ir didžiuma mūsų, šiaip jau gerų vientaučių, tik deja! labai dar atsilikusių nuo gadynės. Juk p. X. tik savo gadynės vaikas. O pas mus gadynė dar tokia: ką tėvai darė ir paliko ir ką mes darom ir paliksim — viskas gerai, nevalia mums patiems kritikuoti. Tekritikuoja mus mūsų vaikai, kai jau mes nebegirdėsim... Mums ypač labai sunku girdėti kritiką apie save. Mūsų ausįs dar labai nepripratę išgirsti stačiai į akis pasakomą teisybę. Tai yra nepriaugimas prie tokios mūsų proto laisvės, kuri jokios kritikos nesibijo, kuri ypač rimtos kritikos dar laukia. Nes, kasgi daugiau pastumia pirmyn žmogų prie gerų darbų, jeigu ne kritika, kuri nurodo, kas žmogui ir visuomenei yra gera? Kas gi apsaugoja mus nuo klaidų, jeigu ne kritika, kuri jasias nurodo? Kas gi, padėkim sau, butų išsaukę «Vienybės Lietuvninkų» 8-ame numery gražų kritišką p. K. Dzūko straipsnelį apie referendumą mūsų organizacijose, jeigu ne p. Gulbino straipsnelis, tilpęs «V. L.» 5 N? Ar begali kas būti puikesnio, kaip tada, kada susiduria dviejų rašytojų priešinga nuomonė apie vieną ir tą patį dalyką? kada jiedu šaltai ir rimtai kalbasi per laikraštį, sukelia dvejopas mintis skaitytojų galvose, veda šitas mintis kritikos keliu, ir ant galo abudu padaro kompromisą, viens kitam po biskį nusileidžia ir paveda visą apginčiuotą klausimą išrišti logikai ir protui, o visuomenei — užtvirtinti? Taip, nieko nėra puikesnio. Bet pas mus jo dar nėra. Pas mus dar nesuprantama jog visos mūsų draugijos, visos mūsų partijos, visi mūsų veikėjai, visi mūsų šiokie ar tokie visuomeniški darbai, greitai imtų nykti ir pelyti, kaip pažaliuoja ir sugenda ilgai bestovėdamas induose vanduo. Nepajudinsi ir nepermainysi vandens, jis privis įvairių biaurybių ir puvesių. Neįleisi kritikos į mūsų draugijas ir partijas, — ir gi tas-pats atsitiks, kas su vandeniu. Sveika kritika juk ir yra tasai gyvasis gadynės vanduo, kuris nuolat reikia dapildyti, permainyti, perpilstyti. Ar nėra pavyzdžio mūsų Lietuvių Socialistų Sąjungoje, kuri apie socializmą nebleidžia dvišališkos kritikos? Apie sąjungą leista tik gerai šnekėt, o apie kitas tautiškas draugystes — blogai. Ar neprasideda morališkas supelėjimas?...

Dar labiau bijosi kritikos mūsų veikėjai. Mes pamename, kokias audras pakeldavo mūsų pirmesnieji rašytojai, kada sustiprėjęs, Tilžėje ėjęs laikraštis «Varpas» būdavo kritiškai peržvelgia vieną-kitą iš naujai apleidusių spaudą kningelių! Juk daugelis pusinteligenčių visai paliovė rėmę «Varpą» vien dėlto, kad tas įvedė šiek-tiek rimtesnę raštų ir viešųjų darbų kritiką. Nepamėgo daugumui inteligentų ir velionio D-ro Kudirkos kritiška plunksna. Mat ji nevienam nurodė jų ydas ir tuomi užgavo ambiciją, jų saumylybę. Tačiaus raštų kritika visgi jau įsigijo pilietystės teises, ir tegul šiandien mes da ir neturime gerų literatūros kritikų, bet jau net ir patįs paprastieji skaitytojai nebegiria kningos, vien dėlto, kad ji lietuviška; pamažu jau pradeda išsidirbti ir pas mus šiokistokis kriterijus. Ir mūsų dabartiniai rašytojai, nors kaži-kaip pyktų, nebegali išsisukti nuo kritikos. Pagaliaus jie nei nebepyksta, bet laukia nurodymo jų raštuose ydų ir stengiasi jų ant tolesnio išvengti.

Sunkiau tik pas mus dedasi su veikėjais tarp žmonių: prakalbų sakytojais, teatrų rengėjais, aktoriais, draugijų viršininkais, etc. Čionai pas mus kritika dar neturi vietos. Kas pasakė prakalbą — nori, kad visi alei žodžiui šventai intikėtų. Korespondentas su didžiausiu įnirtimu spardosi, jeigu kas pataiso jo paduotą neteisingą žinią. Teatrų rengėjai baisiai pyksta ant tų žmonių, kurie nurodo, ko loštame teatre trūko. Aktoriai supyksta ir niekados nebeina lošti, jeigu kas-nors nurodo jų nedateklius, kurie lengva būtų pataisyti. Viršininkai sujudina perkūnijas ant galvų tiems, kurie jų klaidas prikiša. Ką tik mūsų veikėjai tarp žmonių daro, vis reikalauja, kad visi juos girtų, augštintų. «Prakalbos žmonėms patiko», «teatro lošimas nusisekė»—tą liūdijo matgausus delnų plojimas. Viskas reikalaujama aprašyti išdirbtu būdu: «gerai», «puikiai», «pasekmingai». Apie viršininkus nevalia kitaip kalbėti, kaip tik gerai, lyg apie numirusius «*De mortius out bene out nihil*» (apie mirusius arba gerai arba nieko).

Taigi... bet čia padėsime tašką. Kritikos baimė pas mus taip aiški teisybė, kad nereikia Diogeno lempos ją sujieškoti. Kad šita baimė visai be reikalo turi plačias akis, ir kad ji ėda mūsų draugijas ir pavienių žmonių veikimą iki kaului, kaip vėžio liga, tą jau daugelis mato dabar, dauguma — kuomet nors. Mes vienok negalim toliau beeiti, pirmiaus neatsakę į šiuos du klausimu: Ar turi vidutinis lietuvis tiesą, vadindamas kritiką šmeižimu ypatų? Iš kur pas mus tokia kritikos baimė atsirado?

Keista, kad ant šitų abiejų klausimų atsako vienas. Bet ir ne visai keista.

Kritikos baimė pas mus atsirado dėlto, kad pas mus sveikos kritikos nei nėra. Po teisybės — pusė mūsų kritikos visuomet yra nuo pradžios iki galo perimta su ypatiškumais, o visa mūsų kritika, jeigu prasideda ir gerai, tai užsibaigia taip jau siaura ypatiška tendencija — noras ingriebti tą ar kitą žmogų, veikėją, rašytoją, sanbendrį. Trumpai pasakant, pas mus yra tik kritikos parodoje, pamėgdžiojimas arba pseudo-kritika. Kaip gi mūsų visuomenė arbā veikėjai tokios kritikos ir nesibijos? Ar tai buvo sveika kritika, kada tik ką pradėjus platinties laisvų pažvalgų idėai Amerikoje, žmoneliai sukruto Joną Šliupą keikti ir insinuoti, jog jis esąs Maskolijos šnipas? Arba, ar gi tas buvo sveikas laisvamanybės mokslas, kada tūli karštuoliai erzino katalikus, žadėdami Dievą išbadyti su pirpčiu iš dangaus, kuningus pravardžiuodami «Romos krakodiliais», «praskustgalviais», «dvasios romikais» etc.? Ar buvo kiek blaivaus proto, kada tūli iš mūsų socialistų užsimerkę niekino tautystę ir tautiečius, vadindami juos «tikraisiais lietuviais», palygindami juos mat su «tikraisiais rusais» — juodašimčiais? Arba va kada p. Baltrušaitis ir «brolija» apskelbė morališką boykotą lietuvių pirmeivių organizacijoms: «Aušrai», «Tėv. Myl. Dr-tei» ir kitoms? Kur čia buvo rimta kritika lietuvių nacionališkojo klausimo? Tokia pseudo-kritika iššaukia sau ir kitus tolygius atbalsius, būtent, kad kiti karštuoliai iš tėvynainių abazo ėmė socialistus pravardžiuoti «socialistiškomis varnomis», o dabar — «susipratėliais» ir tp. Kiek tai pas mus tokia pseudo-kritika pagimdė koliojimųsi: «juodašimčiais», «atžagareiviais», «socialistų ėdikais», «tautaėdromis», «buržuazais», «vagimis», «pinkertonais», «expropriatoriais» etc.! Susirinko čielas principiališkų kolojimųsi žodynas. Kiek tai rimtų tautos darbininkų, netekę kantrybės ir perleisti per peštukizmo pseudo-kritikos šerengą, dingo nuo visuomenės dirvos ir laukia, iki pareis šita nešvarioji laikutarpė. Dauguma stačiai bijosi šito baltojo teroro ir nebenori nieko veikt. Negana, kad mūsų korespondentus, prakalbininkus, teatrų rengėjus ir lošėjus, išvainoja pseudo-kritikai per laikraščius. Jie panaudoja dar biauresnį įrankį—boykotuoja veiklesnius pramoninininkus, krautuvninkus ir kaip įmanydami stengiasi nužeminti sau nepatinkamų ypatų vardą visuomenės akyse!..

Daėjome iki paskutinio pseudo-kritikos laipsnio. Toliau eiti nebėra kur, — jei bent prie ginkluotų muštynių. Neindomu tad, kad pas mus žmonės ir sveikos kritikos bijosi, kaip žydas kryžiaus.

Laikas žengti atgal. Ir visai neatgal, tik atsikreipti pirmyn, nes buvome nuėję atgal. Laikas plėtoti sveiką kritiką. Kaip ją plėtoti? Tai jau perstambus klausimas, kad šituo straipsniu jį išsemti. Tačiaus ir čia galima šis-tas nurodyti, kaipo rimto darbo pradžią.

Pas mus jau yra prasilavinusių vyrukų iš tarpo pačių laikraščių skaitytojų ir sandarbininkų. Kiekvienas, kuris skaito laikraščius, randa juose įvairių straipsnių. Paimsim pavyzdžiui, jogei skaitytojas rado laikraštyje kokį vieną straipsnį, kuris skaitytojo nuomonę užvis giliau užgavo, taip sakant sujudino jo visus nervus. Sakysim, kad tas straipsnis skaitytojui visai nepatiko. Štai ir yra medžiaga lavinimui sveikos kritikos. Paimk tą straipsnį, perskaityk jį vėl nuo pradžios iki galui ir su mėlynu paišeliu pabrauk tas visas vietas, kurios atrodo su jūsų nuomone priešingos. Dabar grįžk vėl nuo pradžios ir stengkis ant kiekvienos pabrauktos vietos atsakyti. Atsakyk ilgai apmįslinęs, pastatyk tokį argumentą, kad jis visai pabrauktąjį klausimą sumuštų. Atsakymus užrašyk iš eilės ant atskiro poperėlio. Užbaigęs, turėsi visą eilę argumentų. Prie jų pridurstyk savo nuomones — trumpas, aiškias ir gilias. Dabar rašyk straipsnį. Rašyk vėl ant atskiro poperiaus ir intrauk iš eilės visus savo surankiotus argumentus. Vengk šiurkščių žodžių ir užsipuolimų ant savo oponento asmens. Pagražink savo straipsnį gražiais motivais — jieškojimu teisybės. Ir turi jau gatavą straipsnį. Bet dar nesiųsk jo į laikraštį. Padėk stalčiun ir kasdien jį perskaitinėk. Pamatysi, kad jame šis-tas reikės išmesti, šis-tas prirašyti. Pertaisinėk taip ilgai, kol neberasi nieko naujo pridėt. Dabar visą perrašinėk ant naujo poperiaus, išlėto, gražiai. Tada bus jau gatavas straipsnis.

Kas per nauda tiek ilgai triusties ant vieno dalyko? — sušuks nevienas. Taip, yra didelė nauda — tai bus lavinimas savo kriterijaus. Niekas negimė kritiku bei rašytojum, tik išsilavino. Jeigu vieną straipsnį rašysi čielą mėnesį, užtai kitas pasiseks jau parašyti per tris savaites, trečias per dvi, ketvirtas per vieną, — ant galo daeisi iki to, kad galėsi ir trumpai prisėdęs blaivą kritiką paduot. Ir tas bus jau netik su straipsnių rašymais, bet ir su visais dalykais, kurie reikalauja galvojimo. Perilgą žmogus pripranta prie logiško, rimto ir nuoseklaus protavimo.

Kurie jau skaito daugelį kningų, tie gali eiti toliaus už laikraščius. Mes dar visai neturime rimtos kningų kritikos. Tuomtarpu kningų kritika yra kultūros žiedas. Mūsų visuomenė dar visai nežino, kokias kningas skaityti, ir net skaitant kokią iš jų ištraukti dvasišką sau naudą. Tokiu-pat, augščiau minėtu būdu, skaitytojas turi užsižymėti kningutėje tas vietas ir puslapius, kurie jį labiausiai užinteresavo. Perskaičius kningą ilgai pagalvoti ir atsiminti visus iš jos išneštus įspūdžius, perstatyti savo vaidentuvėje visą vaizdą, kokį rašytojas norėjo nupiešti. Dabar rašyk jos kritiką. Su-

statyk ant poperiaus visus skaidriuosius įspūdžius, kuriuos užsižymėjai. Patirk, ko autorius nori. Kritikuok jo gerąsias puses ir blogąsias. Ant šito reiks ilgiau dirbti, negu prie straipsnių. Bet užtai didesnė ir nauda. Bekritikuodamas išsidirbsi sau rimtą pasauliožiūrą. Tegul ims tas pusės metų laiką. Bet to vaisius pjausi iki mirties ir jais paskui maitįsi visuomenę. Geriau vieną gerą kningą perskaityti per metus ir ją atminti, negu kasnedėl po vieną naują, o viską tuojaus užmiršus po perskaitymo.

Taip tai męs turėsime pasukti savo žingsnius prie doros ir sveikos kritikos. Taip tai męs išveisime nešvarią pseudo-kritiką. Nuo to priguli mūsų ateitis ir žengimas pirmyn.

Animo et fide!

Vargomatis.

Laikraštija—tebuna kelevaidžiais.

Dar vos tik imdamas plunksną, perspėju skaitytojui išanksto, kad šito straipsnelio tikslas nėra nukreiptas į mūsų raštijos turinį ar pažiuras; nebus tai bandymai mokinti tuos, kurie mus privalo mokinti. Turiu omenyj ką-kitą išreikšti; butent — tegul būna mūsų laikraštija keliavedžiais, paskatintojais savo vientaučių prie įvairių užsiėmimų, prie mokinimosi profesijonališkų amatų.

Gerbiamasis «V. L.» sandarbininkas p. M. Stakėnas, vėlesniu laiku, gana puikiai pajudino ir apibūdino šį klausima,— nurodinėdamas amatų ir tulų praktikinio mokslo šakų svarbumą, kaip greitai galima išmokti, ir kur randasi prasilavinimui vietos.

Esmu patyręs nuo «V. L.» skaitytojų, kad panašus straipsneliai, kaip va p. Stakėno «Mokinkimės amatų» ir «Mūsų studentija», kur gyvai atvaizdina mūsų nežinojimą prie ko pirmesnio griebtis, yra labai pageidaujami ir noriai skaitomi. Ir jeigu tik tankiau ir daugiau šį-tą paskatinančio ir nurodančio mūsų laikraštija paduotų savo skaitytojams, su laiku męs, lietuviai, lengvai pakiltume augščiau kultūriškai; nes juk ištikro męs, lietuviai, esam gana gabus žmonės, prie bent ko naujo išmokimo. Šiandien tarpe lietuvių mažai randasi gerų mechanikų ir amatninkų, išskirus tik labai mažytį mūsų nuošimtį, kurie šį-tą jau moka,— dauguma esam juodo, sunkaus, fvziško darbo žmonės.

Šis gi mano straipsnelio pasiryžimas yra netik atkreipti į tai akį mūsų laikraštijos, bet vienkart ir paskatinti savo brolius, kad laiko neleistumėm veltui, išaikvodami jį ant tuščių smaguriavimų, prie kazirų, ar «pantukės» miežinio, bet griebtumėmes amatų mokinties, kad su jais palengvinti sau ekonomiškas sąlygas, padaryti savo gyvenimą lengvesniu. Uždarbis gi mūsų, kuris pareina tik iš mūsų penkių pirštų — visai menkas. Kur tad guli mūsų dabartis ir kokia mus laukia ateitis...

Kas iš mūsų neėsam datyrę, kaip tai sunku, kada nemoki jokio darbo; juk tada esi žmogus taip sau tik iš išvaizdos!.. Sunku kaip kada ir darbas gauti, ir gavus darbas, prisieina už mažą atlyginimą dirbti; mažai pelnant prisieina vargiai ir gyventi; vargiai begyvenant ir protiškai mažai kas galima veikti,— ar tautos labui, ar tai abelnam žmonijos ėjimui pirmyn. Prasto vargužio protas visintemptasmąs tymu, rūpesčiais apie rytojaus juodą dienelę, kaip ji bus pelninga, kaip čia nusiseks aprūpinimas gyvenimo reikmenių... Dar šiek-tiek yra laimingesnis gavime darbo tas, kuris iš gamtos yra kūno jėgomis apdovanotas: stiprus, didelis, ir kol dar jaunas. Mažesniams ir silpnesniams gamtos tvariniams, ir nemokant jokio amato, šiandien jau labai jaučiamas sunkumas gavime darbo...

Ką jau bekalbėti ir apie išsidirbimą kokios-nors pasauležvalgos. Žmogus nusikamavęs perdien po 10—12 valandų prie sunkaus fyziškojo darbo, skubėja namon, kad pasilsėti; o namuose, pas mus lietuvius, ant nelaimės, įsigyvenęs nelemtas paprotis, užuot nuo darbo parėjus pasilsėti, daroma visai atvirkščiai, nes nusilpusius nuo darbo nervus, gaivinama alkoholium. Vieton sveiko pasilsėjimo, geria nuodus, ir dar daugiau silpsta dvasiškai, taipogi ir fyziškai. Tūli nors ir suprastų, kaip suvartoti po darbui pailsio valandas, bet patekę į negeras gyvenimo sąlygas, ilgainiui pasiduoda ir jie blogiems inpročiams.

Bet kada žmogus daugiaus pelno arba uždirba (mums žinoma, kad tokis turi kokį nebūk amatą mokėti) tai yra jau daug rimtesnis, daug daugiau gali protauti, ir kasdien tiems žmonėms pasaulis pasirodo aiškesnėje šviesoj. Mat jie savo kasdieninius reikalus aprūpina daug geriaus, pelnydami daugiaus už paprastą darbininką, lengvai dirba ir trumpesnes dirba valandas užžiūrėtojai dirbtuvėse tiek neiškalba į juos nešvarių žodžių, kaip paprastam darbininkui tenka išgirsti ir nenužemina žmogaus jo paties akyse. Užtai turėdamas daugiaus ištekliaus iš ekonomiškos pusės, ir ne taip nuvargęs fyziškai, tankiau jis nueina į viešas vietas, į teatrus, koncertus, prakalbas, prelekcijas ir tt. Šitokis žmogus ištikro laipsniškai protą išlavina ir išsidirba pasauliožvalgą.

Pas mus yra gana netikęs inprotis išsikalbinėti: «et, ką čia beišmoksi!» Viskas galima išmokti, tik reikia noro ką nebūk mokinties. Jei visi žmonės taip butų manę, kaip dauguma lietuvių mano, sakydami: «ką čia išmoksi», tai technika ir mechanika nebutų taip į augštą laipsnį išsiplėtojusi, kaip šiandien matom. Neturėtumėm milžiniškų miestų, dirbtuvių, garlaivių, geležkelių, telegrafų, telefonų, ir t. t. Nekartą pradėjus samprotauti apie vieną-kitą mokslą ar išradimą, tuojaus persistato vaidentuvėn ir stebina, ką žmogaus protas yra jau atsiekęs, ir ką dar žmonės išras ateityje! Žmonės griebiasi prie mokslo, ar tai abelnojo, ar tai prie amatų ir «išmaksta». Reikia atminti, kad tik patįs žmonės yra pasaulio stebūklų tvėrėjai.

Męs, lietuviai, šioje šalyj daugiausiai atliekam sunkiausius darbus (ir nenorint reik prisiminti, kad ir biauriausius darbus), nes didesnis lietuvių skaitlius, atvykstam į šią šalį visai bemoksliai, ir menki amatninkai, arba ir visai amatų vertybės nepažįstanti. Gyvendami čionai Amerikoje, norą turint, galime daug ko išsimokinti. Dar paantrindamas sakau, kad pirma atspirtis turi but,— tai noras kokį nebūk amatą užsiduoti, ir išsimokinti. Antras kriukis iš eilės — tai žinoti: kur, kaip ir ką galima išmokti. Trečias,— bet tai bus ir paskutinis piliorius,— tai mūsų laikraštija, kuri privalo nurodinėti: kur randasi, vieña ar kita amatų išmokimo įstaigos. Pasilieka tik mums patiems suprasti amatų svarba ir brangnti liuosas, atliekamas nuo darliuosa, atliekamas nuo darbo, valandas. Nėra brangesnio žmogaus pasauly už tą, kuris moka branginti laiką, ir kuris jį sunaudoja savo gerovei ir draugijos labui.

Linksma, išdalies, darosi, kad pastaraisiais metais mūsų laikraštijoje pradeda pasirodyti straipsneliai, nurodinėjantįs amatų svarbumą. Ir neabejoju, kad tūli iš mūsų vientaučių, iš tų nurodymų pasinaudos. Tankiaus ir plačiaus, šį-tą per spaudą mūsų žmonėms vis paaiškinant, už tūlo laiko ir męs, lietuviai, galim susilaukti savo tarpe gerų mechanikų, amatninkų, ir šiaip jau vidutiniško mokslo žmonių.

Prie progos priminsiu vieną iš amatų čionai, kurį lietuviai, vos vienas ar gal tik keli dar temoka, o kokie šiandien civilizuotame svietе užima gana įžymią vietą; šis amatas priguli prie dailiosios srities — *teatrų*. Tai krutomųjų paveikslų (Moving Pictures) operatorių. Krutomiejie paveikslai nesenai dar tetapo išrasti, gal vos suviršum desėtkas metų atgal inėjo plačion vartonėn. Bet jie dabar ant tiek jau išsivystė, jog kur pirmiaus buvo gana didelių teatrų lošimai, dramos, komedijos, ir t. t., šiandien tenai jau rodoma vien krutomieji paveikslai. Taip jau ir didesniuose teatruose, protarpiuose aktų, visur rodoma krutomieji paveikslėliai.

Šis amatas (operatoriaus) — yra tai išmokti reguliuoti mašinėlę: jis visai nesunkus, ne ilgą ima laiką išmokti, ir kol kas neblogiausiai apmokamas. Reikalaujasi tik išmokti mašinos mechanizmas, kad kokiam sąnarėliui sugedus, sugebėtum jį patsai ant vietos pasitaisyti. Taipogi, iš dalies, reikia susipažinti ir su elektra,— nes elektros šviesa yra naudojama prie rodymo paveikslėlių. Beje, dar reikia susipažinti ir su sausuoju gazu ir oxygenu, kurį vartojama tenai, kur nėra elektros. Yra dar rods ir daugiau smulkesnių dalykėlių, operatoriui žinotinų, kurie tam tikroje mokykloje lengva išmokti.

Vieną iš tokių mokyklų veda gerai žinomas Amerikos lietuviams vientautis p. A. T. Račiūnas, kinematografistas, kuris gana tankiai važinėja po lietuvių kolonijas, rodydamas krutomuosius paveikslus. O šią žiemą lošia įžymią rolę tarpe brooklyniečių, prie kiekvienos «Liaudies Mokyklos» lekcijų parodydamas puikius paveikslėlius, kas publiką labai užima ir patraukia skaitlingai lekcijas lankyties. Šiuo kartu p. A. T. Račiūnas gyvena Brooklyne, N. Y. ir yra «American Film Exchange» užžiurėtoju. Minėtoji firma turi mokyklą išmokinimui operatorių prie krutomųjų paveikslų; p. Račiūnas yra mokytojum. (Žiniai tų, kas arčiau norėtų dasižinoti, paduodu jo ir adresą: Mr. A. T. Rachunas, 630 Halsey St., Brooklyn, N. Y.)

Šio amato pastaraisiais metais, mokyklų esama, kiekviename didesniųjų miestų. Tiesa, kad tūlos mokyklos tik iškrapšto iš mokinių kišenės pinigus — o neišmokina. Bet gavus, iš dalies, supratimą apie mašinos mechanizmą, potam praktikuojant ir pats per save gali patapti geru operatorium.

Geistina butų, idant tie mūsų vientaučiai, kurie jau moka kokį nebūk amatą, kad viešai parodytų jo vertybę, ir žinant: kur, kas galima išsimokinti, nurodinėtų kitiems tatai per laikraščius. Pageidaujama butų, kad ir p. Račiūnas plačiau parašytų apie kinematografą, tai yra: kokiu būdu krutomieji paveikslai būna imami, padaromi ir taip toliau. Rodos nevertėtų savo vientaučiams to gailėtis, bet juo daugiau reiktų suteikti jiems žinių linkui krutomųjų paveikslėlių. Lai randasi visur lietuvių mokančių vieną bei kitą amatų ir profesijų šaką. Neatleistina p. Račiūnui, kad užsiimdamas jau per dešimtį metų su šiuo amatų, lietuviams nenurodinėja jo svarbumo, bet sau vien darbavosi tarpe anglų.

Na, bet mūsų laikraštija privalo tokius prakilnesnius lietuvius išjudinti.

J. M. Danielius.

Iš Lietuvos.

GRIŠKABUDIS, Suv. gub. *Įdomus «anglas»*. Griškabudžio parapijoje yra vienintėlis dvarelis — Karčrude vadinamas. Tame dvarelyje pirm kelių metų apsigyveno nekoksai Anglijos pavaldinys, Rūta. Naujasis tasai gi gyventojas visiems metėsi į akį savo mokslingumu: kalbėjo angliškai, francūziškai, vokiškai, latiniškai, gudiškai, lenkiškai ir pagaliaus gana grynai lietuviškai. Argi neindomu, kad anglikas, kątik atsibastęs, o lietuvišką kalbą taip vartoja, tarsi prigimtą. Rūta apsigyvenęs Karčrudėje kaipo svetimžemis valsčiaus raštinėje užsirašęs kataliku. Bet čionai begyvendamas pagaliaus vedė už moterį liuterę ir nuo to laiko pats tapęs tokiuo karštu liuteriu, net užkviesdavęs į savo namus pastorių su pamaldomis.

Su darbininkais Rūta vėl apsieidavo taip, kad, kaip girdėjau nuo arčiau Karčrudės gyvenančių gyventojų, paskutiniu laiku gaudavęs juos tiktai tada, kada iš anksto už dienos darbą apmokėdavęs. Sulaukęs pereitų Kalėdų šventės tas Rūta susipykęs su savo dvarelio užveizda, savo dagi tikru pusbroliu, taip gi už algos apmokėjimą, kad būk tasai jojo pusbrolis atidengė policijai, kuom Rūta ištikrųjų ėsąs. Pastarąjį vargšą ir suareštavo. Aš iš vietinės policijos lūpų esmi girdėjęs, kad po sureštav. Rūta pri sipažinęs, jog jisai ėsąs Kauno gub. gyventojas, katalikų kuningas Antanas Šleimys, buvęs bene dvejose parapijose kamendoriumi, paskui gyvenęs: Amerikoje, Anglijoje ir buk šita jo pati jau nebepirma ėsanti. Jisai atidavęs policijai visus savo mokslo ir šventenybių dokumentus, taipgi ir fotografijas savo, kada dar buvęs kleriku, kuningu ir kitas, iš savo vėlesnio gyvenimo.

A. Švedas.

KAUNAS. Sausio 9 d. Tilmanso salėje buvo lietuvių vakaras. Surengė «Daina». Pelnas paskirtas «Peterburgo Lietuvių Studentų Draugijos» naudai. Vakaras buvo labai įvairus: drama «Ukanose», dainos ir skambinimas. Viskas pasisekė.

Tautietis.

PLUNGĖ, Telšių pav. Praėjo 1910 metai ir plungiečiams palikdami nemažai naudos: ir javai visur gerai derėjo, ir jauni-seni pradeda griebtis laikraščio, ir girtuoklybė mažinas. Rasi ir ateinančiais metais męs tolyn, geryn žengsime. Dabar męs turime: pradinę mokyklą, lietuvių kningyną, labdarių draugiją (praėjusiais metais narių buvo 79, šiais — 154 n.), ūkio ratelį, vartotojų draugiją, blaivybės draugiją (jai daug geriau sekasi, negu seniau), puskapį krautuvių (pirkliauja ir vietiniai lietuviai), ir du monopoliu, keturius traktierius (1909 metais degtinės išgėrėme už 20 tukst., o 1910 met. — už 15 tukst.), labai daug aludžių ir smūklių.

Lietuvaitis.

LINKUVA, Panev. pav. Praėjusiais metais męs šiek tiek pasižymėjome: pradžioje kovo mėnesio susitvėrė vartotojų draugija — krautuvei sekasi gerai; pabaigoje liepos mėnesio buvo pirmutinis čia lietuvių vakaras — pasisekė gerai; metų gale susitvarkė kauniškės «Blaivybės» skyrius. Turi jau apie 100 r. tiktai reiktų 1911 m. taisyti skaitykla, raganinė lempa. Bet to viso negana — stoka linkuviečiams ir choro ir daug, daug kitų daiktų.

Girdėjęs ir regėjęs.

LIUDVINAVAS, Kalv. pav. Pas mums ūkininkai, beviliodami viens nuo kito tarnus, patįs sau blogai padarė. Prikalbins ūkininkas tarną ar tarnaitę,— ateis kitas, duos daugiau, pavaišins gerai...ir nebeturi pirmasai tarno. Metas butų mest toksai paprotys.

B. S.

VAITKABALIAI, Vilkaviškio pav. Vieną gražią dieną Lankeliškių ir Bartininkų žemsargiai sumanė atsilankyti paskaimynus... su kratomis. Buvo Varteliuose, Graužiniuose ir Vidgirdyje. Rado du šautuvu. Bet Vigirdyje pas vieną žmogiuką rado plaktuką...ir jis nabagas pasirodė neištikimas, pasiėmė su savim: rasi, kardus plaks.

A. Pijokėlis.

PAKUONIS, Mariamp. pav. Pas mus yra vienas monopolis ir keturios aludės. Pereitais metais degtinės išgėrėme už 9 tūkst. rub., o alaus už 12 tūkst. rb.

Iš Amerikos gi praėjusiais metais parsiųsta įvairiems žmonėms 17 tūkst. 900 rublių.

A. M.

(«Liet. Ukin.»)

VILNIUS. Mokytojas Kairukštis sausio 12 d. laikė savo pirmą lietuvių kalbos lekciją pirmoje valdiškoje Vilniaus vyrų gymnazijoje. Tokias lekcijas ketina įvesti ir privatinė Pavlovskio gymnazija. Kaip matome, pasibaigė tas liūdnas laikotarpis, kuomet Vilniaus mokyklų lietuviai mokiniai skurdo, nieko apie savo prigimtą kalbą negirdėdami ten, iš kur visi kitataučiai semia didžiausią savosios numylėjimą.

Limpamosios ligos vėl ima siausti Vilniuje. Paskutinę savaitę susirgo 17 žmonių beriamąja šiltine, ir vėl škarlatina— 12 vaikų.

VIRBALIO, Suv. gub., gminos teisėjas p. J. Stankūnas jau turi įsitaisęs kningas rejentų aprašymams daryti: 1) parašams, ingaliojimams, pininginiams aktams patvirtinti; 2) vekseliams protestuoti; 3) trečiųjų teismams tvirtinti; 4) dalių kvitavimui ir kt. Tai bene pirmutinis Suv. gub. teisėjas, kuris notariato teisėmis naudosis. Ir gmina ar miestas iš to notariato kokį 100 r. pelnys.

K. Grinius.

KYBARTUOSE, Suv. gub. būsianti vyriausybės kaštu vyrų gymnazija intaisyta. Mat činovninkai, kurių apščiai ten yra, neturi kur savo vaikus mokyti, tai ir išsiprašę iš vyriausybės gymnaziją.

Kg.

LINKUVA, Panev. pav. Nuo to laiko, kaip Linkuvoj buvo vakaras, daug čia matyti atmainos: jaunimas nebuvo regėjęs tautiškų šokių, o dabar kur tik susirinkimas vakarais, tai mokosi šokti tautiškus šokius. Jaunimas noriai renkas vakarais, klauso skaitymų, dainuoja dainas. Tai vaisiai Linkuvos inteligentijos darbavimos. Geistina butų, kad tankiau butų taisomi čia lietuviški vakarai, nes dabar turim darbščių vyrų.

Pavyla.

VABALNINKAI., Panevėžio pav. Sausio 2 d. iš Dumbliunų sodžiaus ūkininkas Paliokas, kurs gerai degtinę maukia, intužęs ant vietinio kamendoriaus F. Kemešio už tai, kad tas jam draudė ne sykį girtuokliauti, inėjo į bažnyčią ir sviedė į kuningą akmeniu. Kun. Kemešis buvo kaip tik prie altoriaus, mišparus laikydamas. Akmuo pataikė į altorių, išvertė liktorius, nuskėlė gipsinius altoriaus padabinimus. Žmonės bažnyčioje beesantieji, kuone sudraskė kaltininko; kiti kuningai vos jį išgelbėjo iš įsiutusios minios nagų. Policija, Palioką suėmusi, rado jo kišenėje dar kokių 10 svarų akmenį. Visą šitą žinią paduoda lenkų laikraštis «Gon. Codz.»

LONDONAS. Lietuviai turi čia ir savo klubą, kurs jau keliolika metų kaip gyvuoja, J. Jurkevičiaus inkurtas. Po Jurkevičiaus buvo tą klubą paėmęs K. Šeštokas, o po jo — visa lietuvių bendrovė, kuri ir iki šiai dienai jį užlaiko. Kas priguli prie to klubo, turi kas mėnuo mokėti po 4 pen.; kas narių mokesčių nemoka, tas už kiekvieną apsilankymą klube turi mokėti po 2 penus. Klube tame yra pardavinėjami ir svaiginantieji gėrimai, yra laikomi parapijos, draugijų ir kiti susirinkimai ir rengiami šokių vakarai. Kiek teko girdėti, klubas šiais laikais duodąs jau pelną ir pajų įnešėjams. Tik klube viskas brangiau, kaip paprastose smūklėse. Dabar ir tvarka klube daug geresnė, nekaip kelius metus atgal Klubo namas bendrovės nuomojamas, nenuosavas.

Kalnavertis.

KAUNAS. «Saulės» pirmininkas kun. Olševskis gavo iš valdžios leidimą vėl atidarinėti mokyklas.

TAURAGĖ, Kauno gub. Vilniaus kariuomenės apskričio vadui paliepus, Tauragėje sausio 27 d. bus atidengtas laikinis *karo teismas*, pirmininkaujant karo teisėjui, gen.-majorui Zanderui.

«Draugija» No. 48. J. Totoraitis praneša, kad kningoje: «Izviestia otdiel. russk. jaz. i slovestn. Imperatorsk. Akad. nauk 1910 g. Tom XV kn. 2. SPB. 1910, pusl. 180—188, yra N. Sokolovo straipsnis «Litovskija rukopisi ep. Baranovskago». Sokolovas praneša, kad Leipcige, germaniškos seminarijos bibliotekoje yra daug *Vysk. Baranausko rankraščių ir laiškų iš* 1890—1 metų. Rankraščiai — tai daugiausiai lietuvių kalbos tarmės, surinktos su klerikų pagalba.

Tuos visus vysk. Baranausko raštus Leipcigo bibliotekai padovanojęs Eisenacho gymnazijos direktorius d-ras Hugo Veberis, su kuriuo vysk. Bar. turėjęs artimus susinešimus. Iš to pat Sokolovo rašto, esą matyti, kad Veberis dovanojęs Leipcigo universitetui ne tik rankraščių, bet ir daug lietuviškų kningų bei periodiškų leidimų.

(„Liet. Žin.")

Nauji laikraščiai. Šiomis dienomis pradėjo Vilniuje eiti du nauju laikraščiu: lietuvių kalba — «Pasiuntinys», mėnesinis laikraštis, skiriamas lietuvių reformatų reikalams; veda jį Linkuvos reformatų kuningas J. Šepetys, pasirašęs redaktoriumi-leidėju; lenkų kalba — «Życie spółdzielcze», taip-pat einąs sykį į mėnesį ir pavestas kooperacijos reikalams. Veda jį žinomas mūsų krašto kooperatininkų veikėjas inž. p. A. Šklennik; redaktorium-leidėju pasirašo p. Kl. Kimont.

Čenstakavo karūnos. Buvo pasklydęs gandas, būk Čenstakavo karūnos atrastos kaž-kokiam Ukrainos miestelyje. Policija tuoj davė tenai žinią. Bet pasirodė, kad niekas jokių karūnų tenai nė rado, nė ką; pranešusis tą žinią žmogelis visa iš savo galvos prasimanė.

Iš lietuvių Mokslo. Draugijos". Liet. M. Drijos Redakcijos Komisija sausio 24 d. svarstė klausimą apie «Lietuvių Tautos» 5 No. sudarymą. Spaudon gauta šie rankraščiai: 1. Kun. J. Žiogo: «Apie senovės lietuvių taures ir kaušus». 2. Kun. A. Sabaliausko: Žiemių-rytiečių lietuvių tautinė muzika. 3. D-ro A. Dorič'iaus: Sauerweino laiškai.

Nutarta: Spauzdinant raštus vengti žalio materialo, dėti tik toks materialas, kurs yra dar mažai žinomas ir labai svarbus. Stengties rūpestingai redaguoti spaudžiama, kad Draugijos, ypač jos Valdybos nariai skaitytų naujai išeinančius litvanologijos veikalus ir duotų jų trumpas recenzijas Redakcijos Komisijai.

VILNIUS. *Žydų ligonbutyje* gydosi b. Vilniaus šnipų skyriaus viršininko padėjėjas Aladjin'as. Prieš keletą dienų trįs nepažįstami vyrai, atėję ligonbutin, prašėsi įsileisti juos tan kambarin, kur guli Aladjin, neva tai aplankyti ten-pat gulinčio savo pažįstamo. Juos inleista, bet jie, to savo pažįstamo ten neradę, apsidairę tik ir išėjo. Tačiau ligonbučio prižiūrėtojams jų apsilankymas pasirodė kaž-ko labai intariamas. Pradėta tat budriai daboti kambarį, kur Aladjin'as guli. Tik štai aną trečiadienį ligonbutin įsigrūdo 15 vyrų, kurie pradėjo varu veržties į Aladjino kambarį. Nežinia, kuo būtų tai pasibaigus, kad neužeitų tuo laiku ligonbutin policistas. Pamatę jįjį užpuolikai ėmė bėgti. Tačiau suimta 10-tį žmonių, tame skaičiuje vienas tik nesenai išėjęs iš kalėjimo, kurian buvo patekęs per Aladjiną. Matyt, norėta atkeršyt ligoniui.

Lenkų laikraščiai Vilniuje padaugėjo dar vienu nauju. Būsiąs tai ūkio reikalams skiriamas savaitinis laikraštis vardu «Tygodnik Rolniczy» (Ukio savaitraštis). Pasirašinės po juo, kaipo redaktorius-leidėjas, p. Ant. Narbutt. Kaip «G. Codz.» praneša, naujasai laikraštis būsiąs labai artimas «G. C.» redakcijai ir jo ėmėjams kaštuos mažiau vienu rubliu metams.

Seinų vyskupijoj dekonijų yra 11, parapijų bažnyčių 128, filijų bažn. 19, vienuolynų 1, viešųjų koplyčių 91. Kuningų Seinų vyskupijoj yra 352, klerikų akademijoj 4, klerikų seminarijoj 89, kuningų-vienuolių 2, brolis (kandidatas į kuningus-vienuolius) 1, vienuolių moterų 11, gailestingųjų seserų 12, o tikinčiųjų 682, 955.

(Iš šių metų rubricėlės).

KAUNAS. Mokslo apygardos valdyba, anot, «Litovsk. Rus», pradėjusi rūpinties, kad įvedus lietuvių kalbos mokymą pedagogijos kursuose prie Kauno miesto mokyklos.

Lietuvių studentas pasižymėjo. Šiomis dienomis skirstant dovanas už parašytus veikalus Maskvos universitete, tarp kitų gavo *sidabro medalį* teisių skyriaus studentas lietuvis p. Pranys Dovydaitis už parašymą veikalo iš filosofijos srities historijos filologijos skyriui. P. Pr. Dovydaitis yra jau žinomas mūsų mokslo dirvonuose rimtu savo straipsniu «Biblija ir Bebelis», kur eina «Draugijoje». Smagu mums pažymėti tokį pasižymėjimą mūsų jaunojo mokslininko. Kad dažniau tokių žinelių pranešti galėtumėm.

Niemojevskio byla. Prieš keletą mėnesių Varšuvos apygardos teismas teisė žinomąjį lenkų rašytoją A. Niemojevskį dėl tyčiojimos iš krikščionių tikėjimo. Tuomet teismas jį išteisino. Tačiau prokurorui įnešus skundą Teismo Rūmuosna, šiomis dienomis tą bylą teisė Teismo Rūmai. Šį kartą p. Niemojevskis gavo metus tvirtovės.

Lietuvių dalyvavimas svetimose literatūrose. Einąs Vilniūje lenkų kalba «Dwutygodnik Dyecezalny» deda kas numeris, matyt, gan ilgoką rimtai parašytą kun. Petro Kraujelio raštą «Viešpaties Jėzaus gyvenimas ir protestantai» («Życie Pana Jezusa, a protestanci»).

SUBATAS, Kuršo gub. Paskutiniu laiku žmonių lietuvių susipratimas čia auga. Žmonės noriai laikraščius skaito ir lietuvių švietimu rūpinas. Čia miestelyje yra keletas mokyklų, kuriose berniukai ir mergaitės noriai mokinasi. Bažnyčios mokykloje vaikų kimšte prisikimšę. Nemažai prisideda prie apšvietimo darbo vietinis klebonas, kuriam žmonių švietimui laiko visuomet atsiranda.

M.

SUBATAS, Kuršo gub. Subate «Blaivybės» skyriaus buvo įsteigtas lapkrityje arbatnamis; bet sausio m. šių metų arbatnamį Kuršo gubernatorius buvo uždengęs dėlto, kad skyrius negalįs savistoviai veikti. Pirmininkas prašė centro valdybą Kaune, kad Subate greit įsteigtų arbatnamį.

Iš Pelkių.

(«Viltis»)

POLITIŠKOS ŽINIOS.

AMERIKA.

Senate baigiama nagrinėti skandalas apie senatorių Lorimer, apie kurį tiek buvo iškilę triukšmo ir vaidų. Lorimer pasirodė esąs prasčiausio typo senatorium. Emė kyšius nuo trustų ir kompanijų, kur tik galėjo, ir už jų reikalus senate užstodavo. Iš kyšių patsai tapo didžturčium. Bet jo pasielgimas taip jau buvo vertelgiškas, kad net vidutiniški jo bendrai senatoriai pasibiaurėjo. Suteršė jis Amerikos senato vardą. Įnešta dabar Lorimerą iš senato išmesti. Žinoma, randasi jo ir šalininkų. Bet daugiau yra priešų. Ypač smarkiai ėmėsi už darbo senatorius Beveridge. Vasario 22 d. jisai pradėjo užbaigtinę apskundimo kalbą prieš Lorimer. Kalba buvo tokia ilga, kad tą dieną nepasibaigė. Tapo atidėta ant rytojaus. Paskui bus leista balsavimui: išmesti Lorimerą, ar ne.

Atstovų rumas priėmė nutarimą budavot du nauju šarvuočiu, karės laivu, vadinamu «dreadnaughtais». Kiekvienas iš jų kels po 27,000 tonų ir bus vieni iš didžiausių, kokius ši šalis buvo kuomet-nors įsigijusi.

Japonų ambasadorius Y. Uchida, perdavė mūsų valdžiai Japonija irgi kiečiau pridabosianti, iš to teksto pasirodo, kad Japonija pagaliaus sutinka ant Amerikos nutarimų, kuriais yra suvaržoma japonų ateivystė. Pati Japonija ir kiečiau pridabosianti, kad jos pavaldiniai nesiveržtų į Ameriką.

Sutartis su Kanada tebekaba ant siūlo. Vienok regis pereis. Šiąnedėl Washingtono senate, finansų komitetas išklausė ką apie tai buvo nutaręs atstovų rūmas, ir perdavė senatan be jokių komentarų.

RUSIJA.

Pasiuntimas rusiškos kariuomenės į Chinų parubežes atsiekė to, ko norėjo. Iš Pekino tuojaus gauta į Peterburgą Chinų valdžios atsakymas, kad ji ant visų keturių Rusijos reikalavimų sutinkanti, ypač, kad leisianti rusams pirkliams po Mongoliją liuosą prekybą. Tačiaus rusiška kariuomenė tebėra dar neatšaukta; ji artinasi prie Chinų iš dviejų punktų. Matomai Rusija nori, kad Chinai dar duotų ir stiprą gvarancią, jog savo prižadus išpildys.

Besarabijoje dvarininkų maršalkos nusprendė atsišaukti į visus šio krašto dvarponius, kad išmesti iš savo tarpo garsųjį juodašimčių vadovą, Vladimirą Purišk evičių, kuris pastaraisiais maršalkų rinkimais tiek koliojosi, kad net perėjo savo pasielgimus Dūmoje.

Garsus rusų atgaleivių publicistas Menšikovas, per laikraštį «Novoje Vremia» pradėjo varyti kerštingą agitaciją prieš Austriją. Jo nuomone, jeigu Rusija su laiku neapsižiūrėsianti, tai neužilgo neteksianti Lenkų ir Ukrainos mažarusių. Menšikovo karišką toną pagriebė ir kiti rusai šovinistai. Kadangi laikraštį «Novoje Vremia» skaito patsai caras ir visi ministeriai, tai šita agitacija galės lengvai pagimdyti nedraugiškus valdžios atsinešimus linkui Austrijos.

Džuma tebesiaučia po Mandžuriją ir net gresia persikelti į Siberiją. Irkutske jau dvi savaitės, kaip yra susivažiavę sanitarai, kurie po vadovyste D-ro Malinovskio tariasi kaip nors apsergėti nuo džumos Rytinę Siberiją. Apsergėti labai sunku, pakol valdžia nepadarys taip, kaip Vokietija. Ši jau du mėnesiai savo pačtą, vežamą į Rytus, nukreipė ant Suezos, kad tik išvengti susidūrimo su Mandžurija. Tuomtarpu į Rusiją ir po šiai dienai eina krūvos siuntinių tiesiai iš Charbino, Čičikaro ir kitų džumos židinių, išnešiodami pavojų po visą Rusijos imperiją.

Dar tik nesenai valdžia pripažino pilietiškas teises pagarsėjusiai mariavitų sektai, o ši jau pradėjo skaldyties. Mariavitų sektoje iškilo vaidai už dogmas ir menkniekius. Tūla Marė Cygler iš Varšavos pakėlė buntą prieš garsingą mariavitų globėją Kozlovską. Pasidarė dvi pusės. Su Kozlovska stovi darbštus vyskupas ir mariavitų «generalas» Kovalskis, o prie Marės Cygler prisidėjo kun. St. Žebrovskis. Cygler reikalauja, kad visi mariavitų kuningai atlikinėtų viešai prieš žmones išpažinimą nuodėmių. Apkalbėjimui šito dalyko, anądien Varšavoje atsibuvo mariavitų susivažiavimas. Kovalskio, t. y. tikrųjų mariavitų šalininkai užmetinėjo Cygleriutei, kad ji su kun. Žebrovskiu turinti meiliškus prietikius, kad nešiojusi ant krūčių hostiją ir tt. Cygleriniai lygiai taip-pat užmetė tikriesiams, kad jų globėja Kozlovska gyvenusi su vyskupu Kovalskiu. Susirinkime pakilo toks didelis riksmas, triukšmas, žviegimas ir verksmai, kad policija turėjo uždaryt visą susirinkimą ir išvaryt visus seimininkus ir minias žmonių ant gatvės. Sakoma, kad šitie atsitikimai padarys tarp Rusijos mariavitų svarbias pasekmes — arba jie visai nusilpnės, arba vėl nauja sekta užgims.

Varšavoje 21 d. vasario, nakties laiku policija įsigriovė į D-ro Patko namus, kur rado skaitlingą susirinkimą. Buvo ten daktarų, advokatų, rašytojų ir šaip įvairios inteligentijos. Su policija ėjo ir moterįs krėtikės. Policistai iškratė svečius, o krėtikės — viešnias. Suėmė 37 ypatas ir išvežioję į namus, vėl pas juos padarė kratą. Uždėjo areštą ant rastų pas juos laiškų, kningų, laikraščių, o šią visą inteligentiją užd arė kalėjiman. Tačiaus kai kuriuos vėl paleido. Visi šitie suėmimai esą paremti ant šnipų denuncijacijos, būk tenai atsibuvęs nelegališkas susirinkimas. Kol išsiaiškįs teisybė, tuom tarpu šitas padarė Varšavoje didelį judėjimą.

Iš Mandžurijos parema žinios apie iškilusias riaušes, kurios beveik lyginasi revoliucijai. Dalykas tame, jog dėlei siautimo džumos epidemijos tapo uždarinėta fabrikai ir beveik visos išdirbystės. Tūkstančiai žmonių likosi be darbo ir pavirto į banditus, kurie eina per kaimus ir viską išplėšia. Kaip Rusijos taip ir Chinų valdžiai stojosi prieš akis rustus klausimas. Nes jeigu tik džumos plėga nebus kaip-nors sustabdyta, tai visa Mandžurija pasiners į tokią didelę betvarkę, kokios dar nematė historija.

Dūma tebesvyruoja: ką padaryt su «žydų klausimu». Vasario 22 d. prisiėjo balsuot: ar reikia palikti, ar panaikint taip vadinamas «žydų ruožtas», už kurio nevalia yra žydams gyvent? Didžiuma Dūmos išsireiškė, kad ji dabar ant to negalinti atsakyt, ir 208 balsais prieš 158 atidėjo klausimą, kaipo dabar neišrišamą. Rods perdavė jį komisijai apie «ypatos nepaliečiamybę». Žydai išto labai prasidžiugo, nes tikisi, kad ta komisija juos priskirs prie piliečių ir gvarantuos jiems lygią nepaliečiamybę.

CHINAI.

Iš Pekino telegrafuoja, kad chinų valdžia pagaliaus griežtai užsiėmė kovoti su besiplatinančia džuma. Po miestus ir kaimus tapo išsiuntinėti sveikatos prižiūrėtojai. Įsakyta, kad visi pasimirę iš džumos kaimuose turi būti kuogreičiausiai sudeginti. Reikia žinot, kad prietaringi chinlečiai labai nenorėtų deginti savo viengenčių lavonus, kadangi tai yra prieš tikėjimą. Vienok baimė šitos baisios ligos pergalėjo prietarus. Dabar chinų kaimuose kasdien galima matyti, kaip suveža į tam tikrai paskirtas vietas numirėlius, kartais ant greitųjų sukaltuose grabuos, bet dažniau tik susuptus lavonus į skudurius, ir sukrovę į krūvas uždega.

Mieste Kwang-cheng-Tse, arti Mandžurijos gelžkelio, kur kasdien išmiršta po 100 ar daugiau, apsidėję kaukes ant burnų žmonės vaikščioja po gatves ir su šakėmis bei kriukiais renka lavonus, kuriuos jų namiškiai iš namų išmėtė. Sukrovę lavonus ant rogių veža už miesto vartų, o ištenai vežimais gabena į krematorijas deginti.

Kiekvieni namai pradėta kasdien peržiūrinėti. Ties didesnių krautuvių durimis pastatyta žmogus, kuris įneinančius pirkėjus iškrapina su karboliaus skiedimu. Šiukšles, kurias pirmiau mesdavo ant gatvių, dabar kasdien išveža tiesiai iš namų į laukus. Mukdeno valdžios, kiek tik turi daktarų ir ligonsargių, be atilsio juos siuntinėja iš vieno krašto į kitą.

Vienas laikraščių korespondentas, kuris aplankė Hu-San, apie 30 mylių nuo Harbino, rado visą miestą užsikrėtusį džuma. Gubernatorius, tikras chinas ir atsidavęs fatalizmui (dievų valiai) nieko neveikė per ištisas savaites, nors aplinkui žmonės krito, kaip lapas. Bet vos tik buvo gauta iš Pekino paliepimas, tuojaus pastatė ant kojų visą policiją, daktarus, ir pastai, užsidėjęs kaukę ypatiškai prižiūri rankiojimą lavonų ir jų deginimą. Viename kaime buvo 70 gyventojų. Dabar beliko 34, o kiti krito ir tapo sudeginti. Yra ir tokių kaimų, kur išmirė lig vienam!

Baimė džumos apėmė visus luomus. Žmonės nebeina nei į karčemas, nei į mokslaines, nei į kitas užeigų vietas, bijodami užsikrėst. Prekyba ir vertelgystė po visus Chinų pakraščius dikčiai nupuolo, kur tik džuma apsilankė.

PORTUGALIJA.

Tarpe naujo republikoniško rėdo ir monarchistų santykiai eina nuolatos aštryn. Blogai yra tas, kad naujai valdžiai šiaušiasi laivyno kariuomenė. Pereitą savaitę ji pareikalavo, kad jureivijos ministras Gomes sugrąžintų kapitoną Cerejo, kuris dar nuo diktatoriaus Franco laikų yra žinomas, kaipo republikonų priešas. Reikalauja jureiviai, kad atiduotų po jo komanda laivą «Almirante Reis». Suprantama, kad ministras ant to nesutiko. Todėl laivyno kareiviai ėmė grumoti, kad jie su vieku išmesią iš vietos patį ministrą Gomes. Valdžia, matydama, kad jurininkai yra kurstomi monarchistų, buvusio karaliaus Mannelio šalininkų, ir kad gali iškilti naminė karė, griežtai ėmėsi už monarchistų. Tarpe kitų priemonių, valdžia šiąnedėl išvarė iš Portugalijos du įžymius monarchistus: Jose Arevedo, buvusį vidaus ministrą ir C. Chagus, taip gi buvusį ministrų kabinėto sąnarį.

VOKIETIJA.

Demonstracijos ir protestai elzas-lotariečių pagelbėjo. Iš Berlino rašo, kad vokiečių parliamente virs visai nauja politika linkui provincijų Elzas ir Lotaringijos. Pirmiaus, kaip jau buvo «V. L» rašyta, vokiečių kaizeris buvo padavęs reichstagan (parliamentan) savo projektą, kurino neva suteikia elzas-lotariečiams konstituciją, bet neduoda reichstage nei vienam jųjų atstovui vietos, ir patsai kaizeris pasilieka tų provincijų augščiausiu valdonu. Potam kilo dideli protestai, bruzdėjimai, kurie pagaliaus privedė elzas-lotariečius prie šauksmų: «Šalin su Vokietija!» Žinoma, jie nuo Vokietijos gal ir negalėtų atsiskirt, bet visgi vokiečiai pabugo, ir dabar tvirtina, jog kaizeris savo projektą iš reichstago komisijos atsiimsiąs, o Elzas-Lotaringijai busią palikta teisės pusiau respublikos, tik prisidėjusios prie Vokietijos ir turinčios šios parliamente savo atstovus. Šios provincijos prie Vokietijos bus toje pačioje stovėj. kaip ir Finlandija prie Rusijos.

ANGLIJA.

Visos Anglijos atidžia dabar atkreipta į parliamentą Londone. Kas bus? Ar pasiseks liberališkai valdžiai apgalėti lordus-didžiūnus, kurie nori iškovoti sau «vetų» teisę? Labai jau plačiai lordai šita teise naudojosi: kaip tik ne po jais parliamentas nutaria, tuojaus jie uždeda «veto» — ir geriausi šalies nauji įstatymai eina ant niekų! Atsibodo lordai ir pačiai valdžiai. Šiemet iš jos pusės yra įneštas įstatymas jau prieš pačius lordus. Jei bus priimtas, tai lordų galybė bus amžinai sulaužyta. Įstatymas labai ilgas. Jis reikia per kelis sykius parliamente perskaityt, perleisti per ginčus, pataisinėt. Šiąnedėl užsibaigė jau pirmas skaitymas. Įnešimą parliamento žemutinis rūmas (House of Commons) priėmė 351 balsu prieš 227, tai yra didžiuma 124 balsų. Po nubalsavimui parliamento didžiuma padarė triukšmingą ovaciją-pasveikinimus premierui Asquithi.

IŠ VISUR.

× Peterburge policija užpuolė ofisą amerikonų elektrikierių, žinomos firmos «Westinghouse Electrical Co.», ir užgriebė jos visas knigas bei dokumentus, kurie tik lytėjosi prie šios kompanijos intaisytojo Peterburge tramvajų gelžkelio. Šita firma gyvena Pittsburge. Ji sakosi, visai nežinanti priežasties, kodėl rusų policija ant jų ofiso Peterburge užklupo.

× Meksikos revoliucijonieriai nevien ginklų nepadeda, bet da drąsiau su valdžios armija visur imasi. Paskutiniu laiku jiems labai sekėsi perimdinėt ant kelio vežimus, kuriuose buvo gabenamas valdžios kareiviams maistas. Kareiviai, bado spiriami, bėgindėja per Amerikos rubežių nusipirkti valgio, o mušties su revoliucijonieriais nebėra kada.

× Neapoliuje, dideliame Italijos mieste, sustreikavo visi smulkųs vertelgos. Jie uždarė savo krautuvėles ir nokina žmones badu. Tuomi nori sukelti žmones prieš valdžią, kuri da vis neleidžia keliauti italų Amerikon, kad neišneštų į tenai choleros. Laikraščiai rašo, kad dėlei šito keisto streiko dabar valdžia išeivystę tuojaus ir atliuosavusi.

× Iš Konstantinopoliaus rašo, kad viename iš didesnių Turkijos vilayetų (pavietų), būtent Monastiro, buvęs pasibaisėtinas žemės drebėjimas. Sugriuvę keletas moskų (turkų bažnyčių) ir namų, o su jais žuvę nemažai ir žmonių.

× Italijos mieste Viterbo eina prirengimas teismo didelei kamoristų bylai, kuri prasidėsiant 11 d. kovo. Joje yra apkaltintų kelios dešimtis žmonių, kaipo prigulėjusių į slaptą plėšikų draugiją «Camorra». Suimtas yra ir jų vadas, Enrico Alfano, dar nuo 1906 m., kada kamoristai nužudė italą Gennaro Cuocoolo ir jo moterį. Visa šita plėšikų byla prasitesianti čielą pusę metų. Kamoristai dabar yra uždaryti Gradi viemolyne, po didele sargyba.

× Varšavoje pasimirė įžymus lenkų rašytojas ir geografas, Vaclavas Nalkovskis, turėdamas 58 metus amžiaus. Nalkovskis laug dirbo prie redakcijų «Przegląd'o Tygodniovo», «Prawd'os», «Ateneumi», «Przewodnik'o naukowego Iwowskiego», «Wisl'os», «Didžiosios encyklopedijos illustruotos» ir tt. Velionio vardas ir lietuviams yra žinomas, kadangi p. Šernas savo «Geografiją» taisydamas, ėmė iš Nalkovskio raštų.

× Londono laikraščiai paskelbė girdėję iš Maskvos, kad rusų valdžia ketinanti areštuoti ar net jau areštavusi velionio Levo Tolstojaus moterį — Sofią Tolstojienę. Esą patirta, kad ji sunaikinusi savo velionio vyro antrąjį testamentą, kuriuomi Tolstojus visą pelną nuo savo tūlų raštų paskyręs persekiojamoms Rusijoje sektoms, ypatingai duchoborams.

× Iš Brisbaine, tolimosios Afrikoje provincijos, anglų valdžiai priklausančios, pareina žinios, jog iš vidurinių girių atsiplovė būriai auslaukinių gyventojų — papuasų, ir iššūdė tenai Anglijos pastatytus valdonus: administratorių Smith'ą, du kitus viršininkus ir čielą būrį tenžemiečių, kurie jau Anglijai tarnavo. Su šituo podraug praneša, jog visoje Papua šaly bruzda neapykanta ant baltųjų. Papua turi apie 400,000 gyventojų. Europiečių ir kitų baltųjų tėra vos 1,300. Sukilę papuasai lengvai galėtų baltuosius iššūdyti.

× Pabaigoje 1910 metų Vokietijoje buvo surašyta visi gyventojai. Iš apskelbtų statistikos žinių, pasirodo, jog Vokietija turi 64,896,881 gyventojų. Surasuose 1905 m. buvo 60,641,278. Taigi priaugta apie 4 milijonus dušių. Prūsų karalystėje vienoj randasi 40,157,573 dūšių, taigi Prūsija per pusę perviršija pačią Vokietiją.

× Mieste Lwow'o prasidėjo akyva byla. Septyni rusinų laikraščių redaktoriai patraukė teisman tris lenkų laikraščius: «Slowo Polskkie», «Dziennik Poski» ir «Kurjer Lwowski». Juos skundžia, kad rusinus lenkai apšmeižė, būk rusinai su Prūsų valdžia susitarę ir užlaikę tūlą šnipą Rakowškį, kuris lenkų jaunimo paslaptis išdavinėdavęs Prūsų valdžiai. Rusinai buvo apšmeižti, kaipo šnipų pridengėjai, kad Poznaniaus lenkus perskioti. Jie stengiasi darodyti, kad tas neteisybė. Teisman pašaukti liūdytojais net iš Rusijos lenkai redaktoriai ir tūli vokiečių seimo atstovai. Tai jau byla tarp dviejų besismaugiančių sloveniškų tautų.

× Paryžiaus teatre «Theatre Francais» buvo pradėta vaidinti Bernsteino veikalas «Apres Moi», kuriame autorius pajuokia francūzus šovinistus ir užstoja už žydus. Tas šovinistams nepatiko ir jie pradėjo kasvakaras daryti teatre sumišimus. Tai paleisdavo į publiką burį karvelių, tai švirkštelėdavo su vandeniu į aktorius, tai tyčia susikabindavo keliese ir imdavo neva muštis. Keletą sykių jie pasirodė net su revolveriais. Teatro užveizda pasikvietė policiją, kuri peštukus bemalšydama da daugiau sukeldavo suirutės. Daug tapo areštuota, bet maištams nesiliaujant, ant galo nuspręsta paliauti lošus tą teatrą.

× Iš Revelio, Finlandijoje, praneša apie naują keistą nelaimę. Netoli Lavensari salutės atskilo ledo kryga ir nunešė į jūrą 500 žuvautojų.

× Ant turkiškos jūros užsidegė laivas «Hurriet», pilnas dievotų mahometonų, kurie keliavo į šventas vietas. Nei vienas iš keleivių neišsigelbėjo ir visi ant vandens sudegė.

× Paryžiuje pasirodė nauja ir keista mada moteriškų drapanų. Keista ji tuomi, kad vieton sijono, dėvės plačias kelines. Bet Paryžiaus publikai tas labai nepatiko. Jau kelis sykius madų mylėtojos buvo išėję ant gatvių tomis drapanomis, bet kiekviena sykį publika jas apšvilpė. Vasario 24 d. keliose vietose gauja net užpuolė jas vaikytis. O ant gatvės «Avenue de l'Opera» policijavos atėmė moteriškę iš gaujos, kuri pirmiaus tyčiojosi sekdami paskui, aulinkui ėmė mėtyti, kuom papuola. Radosi pasišventėlių, kurie inbėgdami į krautuves pirko pintines kiaušinių ir dalino ant gatvės peštukams, o tie apgindami senovės madą, svaidė į vargšę modistę. Butų buvę blogai, jei policistai but nepasiskubę pributi ir automobiliun ją įsisodinę nusivežt. Tas-pats dedasi Ispanijos sostapilėje, Madride, kur policija su ginklais išvaiko vyrus, užpuolusius ant moterų su plačiomis kelinėmis. Laikraščiai gi vieni tą madą giria, kiti peikia. Daugelis mediciniškų žurnalų pripažįsta, kad šitokios drapanos moterims esą daug sveikesnės, negu sijonai. Bet sijonai labai senai mat įsigyveno, taip kad sunku su jais vyrams persiskirt...

PERŽVALGA.

× **Nebeatskiria: kur lietuviai, kur žydai.** Gana rimtas ir net nelabai šovinistiškas lenkų dienraštis «Kuryer Waršawski» pasirodė nežinąs, kad lietuviai ir žydai yra dvi atskiros tautos. Iš to laikraščio perspausdino Milwaukėje einantis «Kuryer Polski» šiokią naujieną, po antgalviu: «Lietuviai kaipo įrankis prieš lenkus». Koks gi tas įrankis? O gi rusų valdžios įrankis. Vienas koks tenai lenkų veikėjas išgavęs seniaus rusiškos valdžios slaptą. Rusų valdžia norinti surinkti kuodaugiau žydų ir apgyvendinti juos Lenkijoje, kad lenkų tautystę praskiesti. Tai buvę sumanyta dar prie visagalinčio ministro Pleve's. Tam lenkui Pleve taip ir pasakęs: «Na, na! mes jums dar 200,000 žydų prisiųsime.»

Klausimas dabar: ką čia bendro turi lietuviai?

Bet paskiaus tas lenkų laikraštis vėl rašo: «Tą pačią nuomonę užreiškė nesenai ir laikraštis «Rossia», p. Stolypino organas, kur pažymėjo, jog Lenkijoje tik tada būsią ramu kokį ilgesnį laiką, kai tenai priplus daugybė lietuvių».

Čia tai jau kas kita. Bet visgi pas lenkų redaktorius taip išeina, kad Berdičevas ir Kaunas — yra vienas ir tas-pats, o lietuviai ir žydai dėvi vieną sermėgą. Netoli dar nueita etnografijoje mus «brolių lenkų»!

× **Išėjo 1 N «Aido».** Gavome 1 N mėnesinio laikraščio «Aidas», einančio iš Waterbury, Conn. (703 Bank str.). Formato 10x7. Puslapių 20. Pradeda eit su kovo mėnesiu. Kaina metams $1, paskiras numeris — 10c. Redo K. M. Lukošius.

Pakraipos, kaip paprastai naujuose laikraščiuose jieškome, «Aidas» dar neparodo. Vienok reikės pasiganėdinti jau tuomi, ką anksčiaus «Aidas» apie save buvo apgarsinimuose pasakęs, — jog pasišvesęs «dailiajai literatūrai». Pirmas numeris tam tikslui, iš dalies, ir atsako. Straipsnelių yra apsčiai, ir nors jie smulkųs, bet visgi dailųs. Ne blogų yra keletas ir eilučių. Sandarbininkų dar labai mažai. Kas-kas reikia pagirti, tai techniškoji pusė, kuri ištikro pavyzdinga.

× **Svarbios sukaktuvės.** Šiemet sukako lygiai 50 metų, kaip Rusijoje tapo panaikintos baudžiavos (1861 m. vasario 19). Butų gerai, kad šiais metais ir lietuviai tas sukaktuves paminėtų prakalbomis, referatais ir historiškais paminėjimais tų laikų, kada mūsų seneliai numetė baisų baudžiavos jungą. Žmonės pamini dar ir kitokiais būdais. Antai skaitome «Lietuvos Žiniose» (N 12), tūlas p. P. Labanauskis net skiria 2% savo metinio uždarbio Tautos Namams. Ar nebereikia gražesnio pavyzdžio?

× **Apie «išmestą pirštinę».** «Liet. Žinios» (N 12) savo peržvalgoje cituoja straipsnį iš «Laisvosios Minties», — kur kalbama, jog europiečiai lietuviai labai mažai rūpinasi užmezgimu brolišką ryšių su išeiviais lietuviais, —ir štai ką «L. Ž.» nuo savęs priduria: «Turime pažymėti, kad tas pats (tik ne tokioj aštrioj formoj ir ne taip aiškiai) parašyta ir «Lietuvos» N 2 š. m. Iš tokio dviejų rimtų Amerikos lietuvių laikraščių vienlaikinių atsiliepimų reikia spręsti, kad amerikiečiai ne juokai metamums (europiečiams) «pirštinę»..

«Lietuvos Žinios», dar kaipo jaunos, tur būt ir ištikro negali žinoti, kad ta pati «pirštinė» europiečiams yra mėtoma jau nebe dviejų laikraščių, bet **visų.** Ir tai nebe šiemet pradėta europiečiams ta «pirštinė» mėtyt, bet suviršum kokia 15 metų. Kokios bet suviršum 15 metų. Kokios buvo priežastis, kad europiečiai tos «pirštinės» ikšiolei nematė, sunku pasakyt. Gerai nors ir tai, kad tik dabar pamatė. Ir geistina butų, kad jie tą «pirštinę», kaip priguli rimtiems piliečiams, pakeltų ir pradėtų su amerikiečiais lietuviais jieškoti artimesnių dvasiškų ryšių, ne vien tik... dolerių.

× **Vėliausiai atkeliavę lietuviai.** Darbo ir prekybos biūro bulletinas praneša, jog šių metų sausio mėnesiu atkeliavo Amerikon **lietuvių 612.** Nuo liepos 1910 iki sausio 1911, atkeliavo 10,377. Lenkų gi atkeliauta per sausio mėnesį 2,412. Abelnai per sausio mėnesį Amerikon atkeliavo 43,604 žmonės. Iš tų visų buvo Amerikos piliečiais 9,726. Neįleista Amerikon 2,218 ateivių.

× **Jieškok mūsų laikraščiuose teisybės.** «Lietuvos» 7 N rašo korespondentas iš Newark, N.J. apie atsibuvusias prakalbas. Kalbėjęs žinomas keliautojas, p. K. Šeštokas, bet taip nenusisekusiai, kad dėlei užgauliojimo tautystės ir tikėjimo, salės savininkas išvedęs kalbėtoją nuo pagrindžių. «Keleivio» N 8 ir gi tas pačias prakalbas aprašo. Tenai nieko panašiaus nėra minėta, nors labai juokingai kalbėtojo išvesta, kaip va: «Pas mus nėra nei raštininkų, nei išradėjų, nei mokytų žmonių, o tai vis dėlto, kad kuningai, «Tėvynėj»... Męs tą čia pažymėjom, kaipo vieną iš tūkstančių pavyzdžių, kaip pas mus dar rašoma korespondencijos: vieni jautė lietų, kiti sniegą. Paduok tokį faktą kokiam europiečiui inteligentui, jis tuoj pasijuoks: «tikrai amerikietiškai!» Bet juk ir juokai.

× Išėjo nauja S. L. A. atskaita N35, už spalių kvartalą, tai yra už paskutiniuosius 3 mėnesius 1910 m. Pasirodo, jog S. L. A. turi 252 kuopas, kuriose yra 9705 pilnų sąnarių. Pridėjus vaikų skyrių, viso **Susivienijimas Lietuvių Amerikoje turi 10,051 sąnarį.** Be to dar yra 810 suspenduotų ir 496 išbrauktų per tą kvartalą. Tikrasis S.L. A. turtas išneša $11,560, 36. Taigi po $1 su viršum ant sąnario.

× **Kur dingo „Trimitas"?** Keletas mūsų skaitytojų rašė užklausimus: ar męs nežiną, kur dingo socialistų sąjungos garsintosios dainos — «Trimitas»? Kaikurie sakosi girdėję, kad senai jau esą išleistos; kai-kas jau ir gavę, bet daugeliui, kurie užsimokėjo prenumeratos piningus, neprisiunčią. Męs iš savo pusės tik tiek galime pasakyt, kad matėme «Trimitą» jau išėjusį iš-po spaudos; teko matyt egzemplioris vienam lietuviui dar pernai rudenį atsiųstas. Bet kur dingo «Trimito» visas išleidimas, tai nesigirdėjo, nes nesimato nei garsinant, nei buvo redakcijoms išsiuntinėti egzemplioriai.

Ant ežero kranto.

Buvo septinta valanda, kaip sėdau ant tramvajaus, kuris suko iš miesto pilnas prigrustas pasažierais apie augštą kalną iš kairėsės pusės rytų link. Kelionė butojom, visi pasažierai, išlipę, skuvo neilga. Kada pirmu kartu susbinosi į pakalnę, aš išlipęs apsidairiau: kur man reikės eiti. Nuo kalno į klonį žiūrint matėsi nepaprastai puiki gamtos ir žmonių surėdyta scenerija.

Kito pusėje ežero matėsi giria, kuri juose ežero tykaus vandenio pakraštį, tarsi mirtų vainiku apie jaunamartės veidą.

— Tai čionai, — tariau sau mintyje ir leidausi nuo kalno žemyn. Stubelė, kurioje radau keletą svečių, buvo pilna linksmumo; visi linksmi, mandagus,, kad nei nepajutau, kaip dvylikta valanda; pietus prirengti stovėjo, svečiai sodinami už stalo; pradėjo už vienas kito sveikatą vyno stiklelius skambinti; vienas iš rengėjų, stovėdamas šale stalo, iš kokio ten poperiaus šaukė vardus-pavardes, svečius, melsdamas atlikt savo užduotį. Mat rengėjai, užkviesdami svečius, kartu pridavė jiems ir programą, pažymėdami, kas ką turės išpildėt, čionai atvažiavęs. Nuo atlikimo užduoties atsisakyt nei vienam nebuvo galima, kadangi rengėjai inteikė kiekvienam tokią tėmą, kokią ypatos profesija; todėl kiekvienas be vargo galėjo ir atlikt savo užduotis: vieni kalbėjo apie rubsiuvystę, kitas apie politiką, tai apie girtuoklystę, kaziravimą, meilę, apie laikraščių ir kningų skaitymą, korespondencijų rašymą, vaistininkystę, ūkininkystę, dūdorystę ir tt. Moterįs deklamavo eiles, kalbėjo apie virimą, siuvimą, vaikų auklėjimą, apie vyrų nedorybes ir kitokius juokingus, kasdien mūsų gyvenime atsitinkančius dalykus. O kiek linksmybės, kiek juokų, kad nei nepasijutom, kaip saulė slinko artyn prie kalno mums bepietuojant.

Po pietų, vieni leidosi valtelėmis irstyties, kiti nuėjo į girią pasivaikščiotų; ant aštuntos vėl visi susirinkom į stubelę, prasidėjo atsisveikinimai su linkėjimais vienei kitiems geros nakties, o rengėjams ilgus metus už tokį puikų inteligentišką pasilinksminimo surengimą.

• • •

Gal mažai užinteresuos skaitytoją šitie keli viršuj pabriežti žodžiai apie pasilinksminimą, vasaros laiku. Tokių pasilinksminimų esti daug netik pas mus, bet visur, kur tiktai žmonės gyvena; bet iš to noriu išvesti nepalygintinai didesnį paveiklą, atsitikimą, kuris nevisada ir nevisur gali tarpe lietuvių atsitikt. Tai dar tik pirmas atsitikimas lietuvių tautoje, kad sulaukėm tikrai tautiško pasilinksminimo iš priežasties XXV metų sukaktuvių nuo įsikūrimo seniausio lietuviško laikrašmetus skleidusio žinias lietuvių čio, per ištisus dvidešimts penkius tarpe. Beskaitant šitą jubilėjinį «V. L.» numerį pasijunti ant tokio pokilio beėsąs, ant kokio dar niekados neteko būti; čion suveda skaitytoją į pažintį su didžiausiais veikėjais ir darbininkais, netik čion Amerikoje, bet ir Europoje gyvenančiais. Gaila, kad daugumas mūsų veikėjų, kurių paveikslai randasi, senai jau silsisi po juoda žemele. Bet jų dvasios stiprumas atsiliepia į mūsų sielas, jų **pasišventimas atsispindi mūsų vaidentuvėse.**

Rengėjai šito nepaprasto pokilio pakvietė žymiausius tautiškus veikėjus, nevien tik pasilinkminimui, bet vienkart užprašė išpildyt programą, kokiu nors veikalėliu, dėlto beskaitydamas prieini, pamokinančius straipsnius, eiles, deklamacijas, pasakas, iš atsiminimų, linkėjimus, taip kad pusiaudienis nejučioms praslinko, o dar pokylis nepasibaigė...

• • •

Ant ežero kranto pasilinksminimai gal būt tankesni, ir taip tankų, kaip męs patįs jų reikalaujam, vakarienės pavidale prie stalo. Taipgi gali būt surengta tankiai net ir Paryžiaus tautų atstovų susitikimai, ir apsimainymai linkėjimais tankiau galimi. Bet tas viskas tai, tik tuom laikinis, atskirų ypatų pasilinksminimas, kuris su pokylio pabaiga, su atsisveikinimu paskęsta užmiršime. Bet šitas tikrai tautiškas mūsų spaudos jubilėjus «V. L.» 25-metinės sukaktuvės, šitas pokylis negreitai būna sulaukiamas ir niekados nebus užmiršta; jan buvo sukviesta taip daug augštų ypatų! Šitokius pokylius nevisada galima įrengti; juos tik laikas pagimdo. Vienas tiktai dalykas liūdnas, kad šiame pokilyje, kaip ir kituose tautos darbuose mūsų moterų skaitlius stebėtinai menkas; bet visgi viltis yra, kad ilgainiui ir mūsų moterįs ims dalyvumą tautiškame ir visuomenės darbe.

Jeigu nebutų pervėlu, aš melsčiau šito pokylio rengėjus atspausdinti jubilėjinį numerį į kningos pavydalą, su apdarėliais, kad butų

pasilaikyt galima savo archive, ilgam-amžinam atminimui.

Širdingiausiai dėkavodamas rengėjams ir dalyvavusiems už jų triūsą, pasilieku su guodone

A. B. Strimaitis.

Schuylkill Haven, Pa.

ŠIŲ DIENŲ PASAKA.

(Girdėta nežinia kur.)

Vėjas, kaukdamas sukuriuoja smulkų sniegą tuščioje gatvėje. Skersai gatvę eina suvargęs, sulinkęs žmogelis.

— Triu, triu, triu! — pasigirdo pro vėjo kaukimą ir žmogeliui nesuspėjus nei atsikreipti į tą pusę, kur triubyta — automobilius su visu smarkumu parmušė jį ant akmenimis grįstos gatvės ir, pagreitinęs bėgį, nudardėjo tolyn. Žmogelis gi su perskilusia galva ir ištiškusiomis smeginimis likosi beguliš ant gatvės. Neilgai jis ten gulėjo: miesto valdyba radusi lavon, nuvežė kur reikia, apžiūrėjo, iškraustė kišenes, nuvežė į kapinyną, užkasė ir — su kūnu užbaigta.

Su kūnu tai užbaigta, bet tame kūne buvo dar dūšia (vėlė), kurios reikalai likosi ano svieto valdžioms aprūpinti. Pirmiausiai sūdas (teismas). Sūdas ir nuosprendžio išpildymas ten greitas: numirė be šv. sakramentų, į parapiją neužsimokėjo, velykinę neatliko...

— Į pragarą!

Žmogelis tyli. Papratęs tylėti. Ir ką čia gelbės kalbėjimas—apeliaciją nėra kur siųsti. Į pragarą, — tai į pragarą.

Štai jis ir pragare. Supuolė velniai, kankina žmogelį visokiais būdais — o jis tik juokiasi.

— Tai tik tokis pas jus pragaras?! Na, kas čia man do pragaras — nei pakankint gerai nemoka!

Velniai-budeliai bėga pas Liucipierį:

— Jūsų tamsenybe, Augščiausis Teismas atsiuntė mums vieną kaltininką, kuris iš pragaro tyčiojasi.

— Kepti jį ant kaitintų geležų!

Budeliai išpildė įsakymą, bet žmogelis vėl tik juokiasi.

— Na ką jųs, ponuliai čia gaišuojate—kas čia per kepinimas! Aš per dešimtį metų kepiau Pittsburgo liejyklose, papratęs ėsu kepti.

Budeliai vėl pas Liucipierį su raportu — žmogelis kepimo nebijąs.

— Įšaldint jį į ledą!

Apšaldė ledu, o žmogelis:

— Na kas čia do šaltis inpratusiam žmogui. Aš keletą žiemų po tiltu būdavo ant ledo nakvoju, kaip savininkas iš namų išvarydavo. Papratęs šalti...

Velniai vėl pas Liucipierį. Žmogelis, esą, šaldinimo nesibijo!

— Nulupt jam kailį!

Velniai lupo, o žmogelis nei kam ko.

— Didelis čia man daiktas toks lupimas. Man, Lietuvoje gyvenant, visokie mokesčių rinkėjai, kamarninkai, kazokai ir kitokie ponai devynis kailius nulupo... Papratęs jau aš prie lupimo...

Velniai vėl pas Liucipierį: taip ir taip Jūsų Tamsenybe; ką daugiau daryti liepsite?

Liucipierius pagalvojo, pagalvojo ir pagaliaus liepė žmogelį sugrąžinti Augščiausiamjam Teismui su šiokiu prierašu:

«Kadangi *) pragare nesirada tokių kankynių, kurių pasmerktasis bijotųsi, tai žmogelį grąžiname tam, kuris jį mums atsiuntė.»

Augščiausias Teismas pasiuntė žmogelį į rojų, nes nebuvo kur kitur jį dėti.

Žmogelis ir dabar rojuje.

P. B—tis.

*) **Pragare taip pat visus raštus pradeda nuo „Kadangi".**

KŪDIKYSTĖ.

Kaip malonu atsiminti,
Tąs man mielas valandas,
Kai viliojau kožną mintį,
Linksmas per dienų dienas.
Kai mamelė nuolat glaudė,
Mane prie širdies savos,
Kaip krūtinė josios gaudė,
Mano meilei visados.
Ak laimingas, kaip laimingas!
Per dienas tada buvau,
Nors varguos, bet vis džiaugsmingas.
Kaip dabar tat nežuvau...

J. Dzenkauskas.

KO PASISLĖPEI?

Skaisti, graži diena
Ko apsisupai
Nakties tamsumu?
Ko gi nuliūdai?..

Gal išsigandai
Vėjo žiauriojo?—
Tegu pučia sau,
Tegu rūstauja.

Šviesi vilties ugnis
Ko gi užgesai
Ir nebedegi?..
Kur gi pradingai?

Jausmo — medžiagos
Ar gi stinga tau,
Ar gi pelenų
Aš nenužarstau?

Ir žvaigždė šviesioji
Kodėl užtemai?
Ko nebešvieti?
Ko besislapstai?

Kodėl užtemai?
Ko besislapstai?
Ar nebespindės
Ta šviesa daugiau?

Menkutis.

«RAŠYTOJŲ RATELIO» ĮSTATAI.

(Priimti susirinkime Vasario 3 dieną 1911 m. Philadelphia, Pa.)

Tikslas.

1) «R. R.» nariai lavinsis tarp savęs literatūros srityj. Tam tikslui kiekvienas narys stengsis prirengti kas mėnuo bent po vieną originališką veikalėlį, viešai «R. R.» narių kritikai.

2) Veikalėliai bus skaitomi Ratelio susirinkime, per paskirtą sąnarį, arba patį autorių, jei jisto norėtų ir užtėmytos silpons veikalėlio pusės, bus patariama autoriui pataisyti.

3) Rašytojų nuomones Ratelis nevaržo; raštai gali buti iš visokių mokslo ir dailės šakų ir rašytojas gali rašyti iš visokiariopo atžvilgio. Nuo autoriaus reikalaujamą tik, kad jo rašinys atsakytų nors elementariškiems literatūros reikalavimams.

4) Raštus po Ratelio kritikai, autorius duoda spausdinti į ta laikraštį, kuris jam geriaus patinka.

5) «R. R.» apart augščiaus paminėtų uždavinių, ant kiek bus galima, stengsis skleisti apšvietą tarpe liaudies. Tam tikslui rengs paskaitas, referatus ir viešus ginčus matant reikalą ir pagal išgalėjimą.

«R. R.» nariai ir jų priedermės.

1) «R. R.» nariais gali buti asmuo, galintis ir turintis norą dirbti literatūros srityj, taip gi sutinkantis su šio Ratelio uždaviniais.

2) «R. R.» nariai po savo raštais gali pasirašyti ir slapyvardę, jei mato reikalą, bet po raštais, kurie nebuvo perkratinėti Ratelio susirinkime, visados apart parašo dar prideda dvi raides: «R. R.». Po raštais, kurie buvo perkratinėti Ratelio susirinkime, nėra butino reikalo vartoti Ratelio žymę, jei bent autorius to nori.

3) .....

4) .....

Šis veikimas yra laikomas «R. R.» narių žinioje.

«R. R.» tvarka.

1) Laiko savo susirinkimus sykį į savaitę (rečiau ar tankiau, pagal Ratelio nutarimą).

2) a) Susirinkimą veda tam kartui išrinktas pirmsėdis; b) jis atidaro sekantį susirinkimą ir veda tvarką pakol išsirenka kitą; c) jis sušaukia nepaprastą susirinkimą, pasirodžius svarbiam reikalui.

3) «R. R.» nėra organizacija, tačiaus turi savo raštininką, kuris užžymi susirinkime neatliktus darbus bei intraukia į memorandum kartu su Ratelio susirinkimo nutarta programa tolesniam veikimui.

«R. R.» įstatų komisija—
Juozas Stasiulevičius,
V. Jakštys.

«PARAMA» 1910 METAIS.

(Vakarų Europos lietuvių moksleivių savitarpinės pašalpos draugija).

I.

Vargingas besimokinančios Vakarų Europoje lietuvių jaunuomenės padėjimas pažadino mintį, kad tik moksleivių susivienijimas gali pagerinti jos materialinį būvį. Tą omeny turėdami kai-kurie lietuviai krakoviečiai sumanė įsteigti draugiją, kurios tikslu privalo būti grynai finansinė savitarpinė pašalpa, nes materiališkai aprūpinta moksleivija greičiaus ir lengviaus pasieks savo tikslą-mokslą.

Taigi lietuviai-moksleiviai, reikalaujantieji sušelpimo ir besimokinantieji Vakarų Europoje, galės naudoties draugijos paskolomis. Apart to, draugija rūpinsis surasti nariams darbą vakacijų laiku, išgauti pašalpą iš draugijų bei atskirų asmenų. Vienu žodžiu — rūpinsis pagerinti narių būvį. Apie tai pradėta kalbėti, rašyti.

Vieni atsišaukė, kiti tylėjo ir dar tyli... Atsišaukusieji dalinosi į dvi rūšis — vieni sutiko su krakoviečių propozicija, kiti gi netikėjo, kad galėtų gyvuoti bepartijinė, nors ir grynai pašalpinė draugija. Pagaliaus gegužės 18 d. 1910 metais galutinai susitvėrė draugija vardu «Parama», prie kurios 17 žmonių prisidėjo, o 15 pasižadėjo (visi krakoviečiai ir po kelius iš Austrijos, Belgijos, Danijos, Italijos, Šveicarijos ir Francijos.

II.

Nuo dienos inkurimo iki sausio 1911 metų štai kas veikta. Suteikta 8 asmenims informacijos apie Vakarų Europos mokyklas ir pragyvenimo sąlygas. Vienam nariui padėta išgauti paskolą mokslo pabaigimui. Surengta Lietuvoj vakaras. Kreiptasi į draugijas ir atskirus asmenis prašant paremti «Paramą» aukomis ir paskolomis (Amerikos «Aušra» atsisakė ir paskolinti. Abelnai iš Amerikos dar neapturėta nei vieno cento). P. M. Jurgelionienė ingaliota rinkti aukas tarp Amerikos lietuvių ir tarpininkauti paskolas valdybai užtraukiant. Tuo pačiu tikslu Lietuvoje ingaliota 2 asmeniu. Atskiriems draugijos nariams, važiuojantiems Lietuvon, buvo duoti ingaliavimai aukų rinkimui ir kvitai, kuriuos ingaliotasai suteikia įsirašiusiems į draugijos narius rėmėjus. Surinkta informacijos apie įvairias Europos mokyklas ir pragyvenimo sąlygas (kiekvienam, kuris kreipiasi į «Paramą», informacijos suteikiamos — atsakai reikia indėti 10 kap. markę). Paskolos suteikta vienuolikai narių. (Tvarka paskolas suteikiant: 1) Paskola gali naudoties tik tas narys, kuris įmokėjo nario mokesnį; 2) norintieji pasiskolinti kreipiasi oficiališkai į «Paramos» valdybą; 3) paskolą išduoda valdyba 3 nariams sutikus; 4) laikas paskolos sugrąžinimui paskiriamas atsižvelgiant į išdo padėjimą; 5) paskolos privalo būti grąžinamos paskirtame laike; jeigu gi skolininkas dar negalėtų, tai privalo keliomis dienomis anksčiaus pranešti apie tai valdybai ir nurodyti dieną, kurioje skola bus atiduota; 6) paskolas valdyba skirsto atsižvelgiant į išdo ir skolintojo padėjimą). Į valdybą 1910--11 mokslo metams išrinkti visi tie patįs, išskyrus Vitkauskį, kuriojo vieton balsų dauguma išrinktas Šepetys. Pininginė apyskaita sekanti:

Inplaukė išdan:

1) Nariai rėmėjai įmokėjo (už 1910—11 m. m.):

J.M. p-e M. Rikkers-Varnienė	(2 kr. 50 h.
J.M. Kun. J. Tumas	— —
J.M. p-ni F. Bortkevičienė	10. 16.
J.M. p-li M. Ghidoni	10. 16.
J. M. p. I Sabaliauskis	10. 16.
J.M. p. M. Milaknis	10. 16.
J.M. Kun. V. Birutavičius	10. 16.
J.M. p. M. Roemer	10. 16.
J. M. Kun. P. Vainauskis	12. 70.
J.M. Kun. K. Kriščiūnas	10. 16.
J.M. p. Ivanavičius	10. 16.
J.M. Kun. A. Varnas	5. 08.
J.M. p. A. Jurašaitis	3. 81.
J.M. p. D. Malinauskis	10. 16.
J.M. p.I. Margevičius	10. —
Maskvos Liet. Stud. Draugija	(10. 14.
2) Tikrųjų narių mokesčiai	68. —
3) Draugija «Ž.» paaukavo	63. 50.
4) Minsko Lietuviai paaukavo	(20. 80.
5) Vakaras Lietuvoj surengtas	(davė 16. 45.
6) J.M. p. I. Margevičius paaukavo	2: 34.
7) Pasiskolinta	27. 19.
Išviso	333 kr. 95 h.

Išplaukė iš išdo:

1) Išskolinta nariams	280 kr 98 h.
2) Krasa, popiera, antspaudas ir tt.	28. 48.
3) Atiduota skolų	24. 49.
Išviso	333. 95.

Taigi 1 sausio 1911 m. «Paramos» išdas buvo tuščias. Trims nariams paskola nesuteikta dėlei išdo tuštumo. Iš apyskaitos matyti, jog «Parama» turi išskolintų piningų 280 kr. 98 h., pati gi skolinga 2. 70 hel. (paskolos buvo išduodamos tik trumpam laikui. Jų didumas—nuo 75 iki 120 kronų). Apyvartos buvo 841 krona 20 hel.

III.

Draugija taria širdingą ačiu Nariams-Rėmėjams ir Aukautojams už draugijos parėmimą; meldžia ir ateity neužmiršti. Draugija kviečia Draugus, kurie dar neprisidėjo prie jos, kad prisidėtų. Draugija meldžia Narius Tikruosius ir Rėmėjus, kurie dar neinmokėjo nario mokesnio, kad pasiskubintų su įnešimu.

Krakova 1. I. 1911.

«Paramos» Valdyba.

Adresas tas pats: Europe, Oesterreich, Galicya, Krakow, Aademia Sztuk Pięknych Justynowi Wienožinskisowi.

Iškai in Redakcija

Gerbiamieji:

Teiksitės man atleisti, kad apleidau ir nepasveikinau tamstų su 25-metiniu jubilėjum leidimo «Vienybės Lietuvninkų». Savo užsiėmime, tankiai reik pamiršti labai svarbius lietuvių reikalus. Tai nors dabar pavėlikite man palinkėti tamstoms geriausios kloties ateinančiam laike (geriaus vėliaus negu niekad). Kas link «Vienybės Lietuvninkų» tai turiu tiek pasakyti, kad pribuvus man į Suv. Val. paskutinėse dienose balandžio, 1893 m., ir užėjus bedarbei 1894, 5 ir 6 m., turėdamas laiko ir gyvendamas pas savo švogerį Joną Žvairaitį, Somerville, Mass.,—katras prenumeravo «Vienybę Lietuvninkų» ir kiekvieną numerį užlaikė, — aš pradėjau skaityti (Lietuvoj, žinoma, buvau nematęs lietuviškų laikraščių, bet per dvyliką metų skaičiau maskoliškus) ir mane labai užinteresavo ginčai Dr. Šliupo su kun. Burba, bei eilės, katras aš ir dabar myliu. Per visą laiką mano čion gyvenimo skaitau «Vie-bę Lietuvninkų» ir kaip tik pradėjau nuo estrados kalbas laikyti, visada raginau skaityti «Vien. L.» užrašinėjau kaipo pažangų laikraštį ir motiną visų organizacijų, ir mano mintis jau link to išreikė p. T. Astramskas.

Žinomas daiktas, pats laikraštis «Vienybė Liet.» daug kentėjo nuo užpuolikų, kas labai atsiliepė ir ant leidėjų; bet pas mus lietuvius ir yra inpratimu, kad tik kenkt, ypatingai nešėjams šviesos. Tamstos jau tuos skaudulius kentėjote ir kenčiate nuo dviejų pusių t. y. nuo fanatikų ir «susipratėlių»; tą mes matom.

Dabar pavelykite ir man nusiskųsti. Pripratęs prie plunksnos jau iš Lietuvos (dirbau 12 metų kanceliarijoj), atvykęs į Ameriką, skaitydamas lietuviškas kningas ir laikraščius (be katrų niekad nebuvau), supratau kad reikia stot į glitą veikiančiųjų. Na ir pradėjau nuo estrados kalbėti į lietuvius, kviesti kitus žymesnius kalbėtojus. Aš pirmas Bostone rinkau aukas velioniui Dr. V. Kudirkai. Platinau laikraščius, ypatingai «Vien. Liet.» ir «Lietuvą». Skilus Susivienijimui į dvi dali dirbau iškaitęs ir su pagalba V. Kauno, K. Liubino ir kitų Šv. Kazimiero Dr. narius ingavom į savo pusę t. y. į pusę tautiečių S.L.A. Lietuvius Nashua, N. H. Šv. Kazimiero Dr-tę prirašėm į Sus.; ant Paryžiaus parodos, tik iš vienos Nashua lietuvių surinkom apie $40 aukų. Rods 1904 m. tapau išrinktas T. M. D. Centro Sekretorium ir išbuvau 6 metus. Tuomet «Vien. Liet.» buvo T. M. D. organu. 1904 prisikalbinau Heronimą Vaičiūną ir leidaus į Ruskin College, Glen Ellen, Ill. į kur pribuvom 12 rugsėjo, o apie Kalėdas jau ta mokykla bankrūtijo; tad pabuvus į pavasarį (šiaip-taip iktolei dar vis mokinomės), 1905 m. atvykau į Valparaiso College, apžiūrėjęs kad čion parankiausia lietuviams mokyties, parašiau į «Lietuvą» straipsnuką, šaukiant lietuvius į mokyklą. Gavau laiškų daugybę ir kaip-kuriems laišku, o abelnai per laikraštį atsakiau. Tuojau pradėjo į ten lietuviai keliauti. Pribuvo Šapranauskas, Šileika, P. Šedvydis ir kiti tiesiog pas mane. Budamas mokykloje išlaikiau egzamenus tulko į Immigracijos Departamentą.

Lapk. 10 1905 m. apleidau mokyklą ir šiaip-taip dirbau Chicagoje, iš kur ir buvau delegatu į 21 Seimą S. L. A. nuo 43 kuopos. Po seimui, parvažiavau vėl į Bostoną ir norėjome su Paltanavičium uždėti laikraštį Brooklyne, kur nuvykęs jau radau Vytautą (kun. Šlamą), katrą suėjęs ir pažiūrėjau aplinkui- miesčiukus, pradėjau Lawrence, Mass. marškinių krautuvėlę, kningų ir kitų smulkių daiktų. Matant, kad čia daug lietuvių nukenčia nuo įvairių agentų skriaudimo, įsteigiau agenturą laivakorčių ir siuntimo piningų, o nuo vasario 1 d., 1908, jau ir krasos (pačto) Sub-Station N 12, mano offise inkurta. Taip besidarbuojant labui lietuvių, mane išrinko 41 kuopa S. L. A. į konferenciją Mass. valstijos kuopų. Mačiau ten, kad susivažiavę ne Susiv. reikalų gvildenti, bet tik p. Damijonaitį ir kitus Centro narius per šerengą leist, todėl konferenciją apleidau ir ant protokolo nesirašiau; už tai ir pradėjo mane jau boykotuot ir visaip dergt vietiniai «draugai» per inkvėpimą «Keleivio» ir «Mažo Pittsburgiečio»... Ir dabar, kada aš dar prisikalbinęs keletą užsimokėjau į S. L. A. pagal naują konstituciją, tai «susipratėliai draugai» rėkauja visur, kad nieks pas mane neitų pirkti, o drąsuolis kooperacijos menažeris-J. Arlauskas, pasakė, kad aš turėsiu išeit iš krautuvės (dėl kooperacijos ir dėl to paties Arlausko esmi daug dirbęs ir net ant sveikatos nukentėjęs, kol manęs čion nebuvo, tai nieko tokio panašaus nebuvo). Buvau delegatu į 17, 19 ir 21 seimus S.L.A. Vienus metus tarnavau kningium ir vienus kasos globėju S. L. A., o už visus tuos darbus, tai štai koks užmokestis; bet aš nebijau, ir kaip stovėjau už lietuvystę taip ir stovėsiu iki grabo lentai.

Turiu gerą draugę, mano moterę, katra man daug gelbsti visame, nes yra gabi ir sumananti, karšta patriotė ir visame sutinkanti sumanim. Dabar apturėjo «diplomą» (dovaną) nuo «Šviesos» Draugijos iš Waterbury, Conn. už išstatymus josios rankų siuvini parodoje 21—27 lapkričio, 1909. Dovanas 1-mo ir 2-ro laipsnio auksinius medalikus jau apturėjo dar balandžio rods mėnesy, 1910. Tokiu būdu mes mokam patarnaut žmonėms ir gyvenimą sau darom, nors «susipratėliai« ir ant stogų sulipę staugtų...

Tai toks mūsų ant šios žemės gyvenimas.

Su pagarba

A. Ramanauskas.

Lawrence, Mass.

KAZYS PUIDA.

Žemes Giesme

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

— Dievas davė, Dievas atėmė . . .

— Ir nedavė, ir neatėmė! — sušuko Ogintas, tartum vidaus tyčiojimos bieso gundomas. — Atėjo laikas ir be Dievo pasimirė . . .

— Su Dievu, su Dievu, — priešinos Mejeras, virpančiu silpnu balsu, Oginto nesupratęs.— Kunigas buvo, viskas kaip reikiant atlikta . . .

— Ne tą manau, Mejer, ne tą. Bet kas tiek dirbo ir taip sunkiai, tas ilgiau gyventi negalėjo, nes nebuvo iškur jėgų gyvenimui semti. — Silpnu, nuliūdusiu balsu užbaigė Ogintas.

— Oi, tiesą, šventą tiesą tamsta pasakei. Kas tiek dirbo ir tiek vaikų į žmones išleido, tas negalėjo ilgiau gyventi . . . Bet buvo tai šventas žmogus — oi-joj-oi — šventas, nėra kas sakyti . . .

Garlaivis sušvilpė prie stoties ir tuoj nuplaukė tolyn. Tiktai tas švilpimas ilgai draikėsi po apylinkę, klaidžiojo, yt būtų konors savo jieškojęs. Išmirkusi žemė gulėjo gyvybės atrasti nestengdama, gulėjo ir laukė, kol gaivųs, viską tverią saulės spinduliai nepaglostys jos seno glamonėjimo galybės jėga, kol nepašauks jos tverti ir gyventi . . .

Plikos, rudai-juodos kalnų nugaros žiūrėjo neapsakomos ramybės amžių akimis į Nemuno bangas ir audė ilgą, kaip pati amžinastis, savo būtybės dienų audimą. Nuogos medžių šakos, vėjo supamos, plakė viena kitą ir raudojo savo negalės varsomis. Tiktai amžinai žalios eglės, yt moters, savo moterystės giesmėje jieškojo rytojaus slėpinio; tiktai aukštai iškeltomis šakų karūnomis pušįs, yt tie pasaulio galvočiai, rišo praamžiną ilgėsio-tikslo klausimą . . .

Ogintas nulipo kajuton, susirado tuščią vietą prie krosnelės, atsisėdo ir šildė nušiurpusias rankas.

Netrukus pradėjo rengties. Vienas garlaivio tarnų, Mejero atsiųstas, išnešė visus jo daiktus. Garlaivis sušvilpė, priplaukė valtis ir Oginas išlipo.

Mejeras stovėjo prie garlaivio bartos ir liūdnomis akimis lydėjo Ogintą. Praeitis juk taip ankštai rišo jį su jo tėvu. Kuo bus jaunasis, kuo savo darbus naujoje vietoje pradės? Tie klausimai nedavė jam ramumo. Grįžti miestan jis jau nebegrįž, turės likti kaime ir žemės laikyties, iš jos maitinties ir iš jos semiama jėga kitus raminti, guosti ir šelpti. Ar tėvo pėdomis eis, ar susitvėrė kitą darbų kelią? — kas įspės, kas sužinos ir supras žmogų jo darbų priešauštryje.

Garlaivis plaukė vilnių supamas, smulkaus lietaus dainelės lydimas. Plaukė be sąvokos, be savo noro — ėjo ten, kur vairas jam plaukti liepė.

Pačiu Nemuno krantu važiavo Ogintas. Susimąstęs, nelinksmas buvo. Mintįs viena po kitos kilo jo galvoje, painiojos, maigės su ateities išsvajotais paveikslais ir tvėrė tikrą minčių-paveikslų mišinį, iš kurio niekosveiko ir suprastinoišgriebti negalima. Bėgiojo po visą praeitį, dabartį, ateitį ir visur matė tokią daugybę paveikslų, kad galų-gale visai susipančiojo ir jau pamažu ėmė tilti, tik staiga vėl pabudo, t kenožadinamas, šoko sopulingan šokin ir prabilo skurdaus juoko, juoko-pasityčiojimo, juoko-laimėjimo akordais . . .

ŪKAI.

Jau kelios savaitės kaip Ogintas šeimininkauja tėvo palaikoje, bet kaž-kol neramumas nuolatos kankina jį. Visos sąlygos taip susidėjo, kad jo giliausias troškimas įvyko, tečiaus jis nebuvo patenkintas. Jis dar kaž-ko jieškojo, kaž-ko troško.

Žemė jo — taip. Tą jis gerai suprato ir matė. Bet mažutis, net mikroskope neužmatomas, abejojimo kirminas nuolatos slankiojo po krūtinę, nuolatos vartės ir erzino jo visą būtybę, drumzdė grįžtančios ramybės varsas.

Jieškojo kame-nors gyvo tėvo noro, valios ženklo, bet niekur nieko nebuvo. Mirtis viską nusinešė kapan, ant amžių palaidojo gyvo žmogaus balsą, jo norus, troškimus. Liko biauri, šlykšti nežinios tuštuma ir toje nežinios tuštumoje reikia gyventi, reikia dirbti ir . . . ištverti.

Gyvenimas, tarytum kokia mįsle, atsistojo plačiuose pasaulio vartuose, šypsos anuo troškimu gyventi, jausti, būti, bet kažkokie baimės nagai įsikabino į ūkanotus jo rūbus ir visomis jėgomis tempia atgal — ton tamsybės ir nuomaringo gyvenimo srytin. Gyvo žmogaus gyvenimui trūksta jėgos save įveikti, trūksta drąsos savęs paties baimę apgalėti, savo troškimams sparnų . . .

Ir dienos bėga srauna upe, nešas paskutinius ramybės likučius, palikdamos vieną tuštybės, nežinios biaurumą. Kartais gema atkaklumas, pašėlęs, įniršęs, tarytum stengiasi viską savo bangose paskandyti. Bet ir jis greitai nutyla, nusileidžia krūtinės bedugnėn ir, vaitodamas, skundžiasi tos biaurumo tuštumos įveikti ne stengiąs.

Dienos susipina vienan neapribotu lukuriavimo vainikan, glaudžia savo galvutes viena prie kitos ir virpa ateities smūgių laukdamos. Ir rodos galų-gale, kad toms kančioms galo nebus; rodos, kad jos visą jo amžį tęsis, kankįs jį ir niekuomet nedues nė valandėlės atsikvėpti.

Rankos griebias bet kokio darbo, by tik netūnot nusvirus, by tik kas-nors veikti dirbti. Pirmieji vasarojaus grūdai biro iš jo rankos nepatyrusios, nepratusios tokius darbus dirbti. Krito išpūrinton, derlingon žemėn, glaudės prie savo gimdytojos ir laukė didžiausio stebūklo — laukė kuomet iš mažo jų kūnelio išdigs mažutė liesa atžalėlė; kuomet liemuo išsities stačiu, augalotu kuomet liemuo išsities stačiu, augalotu šiaudu; kuomet pasipuoš puikiais žiedais kuomet žiedas nubyrės ir grūdas liesis jo vieton ir su padėka eis šeimininko aruodan jo viltį gaivįs . . .

Darbas sekas, tarytum senas įpratęs artojas jo įmtųsi. Bet ir darbo metu mintįs netyli, jos nutilti nemano, nes savo klausimams nesuranda atsakymo. Jos bėgiojo po praeitį, rausias po sūnaus santikius su tėvu ir juose jieškos atsakos. Bet tame tėvo atkakliame nenore žemės jam palikti, tame atkakliame užsispyrime išmesti jį iš tėvų pastogės ir paleisti didžion, sujudusion žmonių kovon už duonos kąsnį, nematytį mažiausio spindulėlio, kuris bent šviesos šešėlį numestų ant tų dienų santikių. Tėvas stačiai ir rimtai nekartą pasakė, kad žemės gauti nesitikėtų, kad rūpintųsi savo gyvenimu mieste, nes žemė teksianti seserei — Viktutei.

Ir tuomet pradėjo augti jame tasai niekuo nesuvaldomas žemės troškimas. Pradėjo žemę savo savastimi skaityti, pradėjo dienomis ir naktimis visokius ūkio pagerinimus galvoti, lyg kad žeme gyventų ant jos dirbtų, ja maitintųs. Ir ūkis jo vaidentuvės pagerintas, apdirbtas žydėjo, platinos, skėtės, siekė žemės išdirbimo aukštybių. Pliki, nuogi kalnų nuobėgiai, ant kurių žolė negalėjo augti, nes ją vasaros saulė nudegindavo, riogsojo yt šmėklos keliais vaisių medžiais papuošti. Jo vaidintuvėje tie kalnai pasipuošė slyvomis, obelimis, kriaušėmis, avietėmis, agrastomis, žiedais nubyrėjo, dideliu baltų žiedų tašku atsigulė tarp žalių javų vainiko ir nešė kvapties himnus pavasario deivei Pergrubei.

Kiek toliau, ant mažo smėlyno sklypelio stovėjo trobos — tai pienininkystės atskiras paviljonas. Draugai — ūkininkai-kaimynai bendromis jėgomis pastatė tą paviljoną, parsiųzdino mašinas, parkviezdino specialistus ir darbas užvirė. Vaidintuvės akimis mato, kaip rytą, pusiaudienį ir vakarą traukia iš visų pusių vežima darda pilnomis pieno skardinėmis ir visi vienon vieton, visi ritas pienininkystės paviljonan . . .

Kreipias Nemuno pusėn ten mato nedidelį garlaiviuką, gimtojo kaimo ūkininkų sąjungos savastį, kaip kas rytą prieš produktus ūkininkų sąjungos sankrovon, saulei užtekėsiant plaukia Kaunan.. Veža sviestą, pieną, grietinę ir kitus sodžiaus produktos ūkininkų sąjungos sankrovon.

Vaidintuvė tveria kas-kartą naujus paveikslus, naujus reginius. Iš bendrų kaimo ūkininkų sąjungos reikalų grįžta prie savo ūkio ir mato nenaudingus kalnų nuobėgius milžiniškais sodnais virtusius. Mato naujas trobas vieton senųjų, mato ir tveria naujus tarnų prietikius su šeimininkais.

(T. b.)

Stebuklingieji balsai ir pilvakalbyste.

(Užbaiga.)

7) vienuolyno perdėtinę išsiųsti į tolimą vienuolyną už tarnaitę; 8) liūdininkus, pasirašiusius pirmąjį protokolą nubausti ant 100 rub. kiekvieną, o jei neužsimoketų—nuplakti be pasigailėjimo ir paleisti; ir 9) vienuoles nuplakti. Ant galo apreikšti visiems, mirties bausme prigrasinant, kad ateityje nieks ir niekam apie šį dalyką nepasakotų.

Taip pasibaigė Siberijos pilvakalbės byla. Kiti pilvakalbiai, jei ir buvo toje žiaurumų šalyje, atmindami Irmos likimą, neišdrįso savo gabumą svietui parodyti.

Be abejonės, buvo pilvakalbiai ir Lietuvoje, nors tikrų užrašų apie tai neturime, vienok užsilikusios senovės pasakos mums aiškiai apie tą liūdija. Jie yra ir šiuose laikuose, nors mažai apie juos girdėtis. Taip, apie Marijampolį, Suvalkijoje, žmones pasakoja, kad šienapjutei prasidėjus atėjęs is kažin-kur pas vieną ūkininką nepažįstamas vaikinas darbo jieškodamas. Ūkininkaks jį suderėjo visam šienapjutes laikui. Vakare visi šienapjuviai, o su jais ir naujasis, sugulė antvartyje ant šiaudų, bet greitai tapo pribudinti iš miego dideliu triukšmu; rodesi kelios desimtįs šunų su katėmis ant tvartų pjaujasi. Darbininkai sukilę išjieškojo visas pakampes, bet niekur nei šunies, nei katės negalėjo surasti. Tuo tarpu svečias ramiai sau miegojo, nieko negirdėdamas. Kada jį pabudino — šunų ir kačių balsai staiga nutilo. Antrąją naktį nei vienas is darbininkų nenorėjo eiti ant tvarto miegoti. Ūkininkas tad nuvedė visus į kamarą, kur vėl atsikartojo ta pati historija su šunų ir kačių balsais. Tada ūkininkas, užmokėjęs svečiui suderėtus piningus, paprašė, kad šis išsinešdintų iš kur atėjęs. Jam išėjus ir vaidai pas ūkininką daugiau nebepasirodė.

Kaip augščiau minėjau, pilvakalbystė — tai visai neviršgamtiškas apsireiškimas. Tą jau senai mokslinčiai patyrė. Mokytas vienuolis Bonaventuras XVII metašimtyje apie pilvakalbystę rašė:

«Kas netyrinėjo oro veikimą pneumatinėse mašinose, kas neturi supratimo apie kvėpavimo organus, apie balso pasidarymą, tas, klausydamas pilvakalbio, įsitikrina, kad tai šėtono veikmė. Bet jei jis pasistengtų arčiaus pažinti ir ištirti pilvakalbį, ar tuoj pamatytų, kad galima ištarti ir viduriėje pilvo tuštumoje žodžius, kuriuos męs tariame lūpomis isleisdami orą iš savęs.»

Paskiaus prof. Muler (1845 m.) net aprašė kaip reikia pilvu kalbėti.

«Aš darau,— sako jis,— gilų atsikvėpimą, taip, kad diafragma (krutinės ir pilvo pertvara) išpučia pilvo vidurį, paskui išleidžiu kvapą tam tikru būdu, krūčiai suspausdamas kvėpavimo gerklę ir labai pamažu išstumu orą krūtinės sienų suspaudimu, taip kad diafragma liktųsi tame-pat padėjime, kaip buvo prie atsikvėpimo, t. y. pilvas turi likt išsipūtęs žodžius betariant. Intonacija, iš priežasties drūto suspaudimo kvėpavimo gerklės, prie lengvo išsikvėpimo suglaudžiant krūtinės sieneles, be pilvinių raumenų pagalbos, ir gimdo tuos įstabiuosius pilvakalbystės balsus. Išgautas tokiu būdu balsas išrodo ateinančiu iš tolo ir prigulinčiu visai kitai ypatai ir kokiam negyvam daiktui, į kurius labiaus klausytojai buvo atkreipę savo atidžią.»

Tokiu tai būdu kiekvienas galį, laipsniškai lavindamasi, pilvakalbiu tapti (tūli išmokdavo į savaitės laiką); reikia tik žinoti fyziologiškasias kalbos sąlygas.

Pasinaudodamas keleto įžymesniųjų pilvakalbių informacijomis, k. t. Gantoni, Mc. Calley, prof. Barte ir k. — rusų laikraštis «Gamta ir Žmonės» paduoda keletą svarbiausiųjų įstatų, kurių būtinai reikia prisilaikyti, kad pilvakalbystės išmokti.

Pirmiausiai reikia atminti, kad žmogaus kalbėje atskiriama: 1) tembrą — aštrų, minkštą, storą, kimų ir t. pan. balsą; 2) spėką — smarkų, silpną, prislėgtą balsą ir 3) registrą (augštį)—žemą, augštą balsą.

Kiekvienas žmogus turi savotišką balsą, kurį, vienok pagal norą gali mainyti. Jei męs kalbėsime susilaikydami, tai balsas bus silpnas, tarsi tolimas; priešingai sustiprindami balsą — męs jį padarysime artesniu klausantiems. O mainydami balso tembrą ir registrą męs atsieksime pilną pamėgdžiojimą sesos moteriškės, ar kūdikio balso, jei kalbėsime skardžiai ir augštai, arba — senio bei ligonio balsą, jei kalbėsime žemai (storai), kimiai ar drebančiai. Apart to reikia kasdien keletą kartų po 10 minučių savinties kvėpavimo nosimi ir sulaikant oro dalį slaučiuose, paskui po truputį išleisti per vos tik pravertas lūpas.

Toliau, reikia priprasti kalbėti nejudinant lūpas nei veido raumenis. Po keleto bandymų prieš veidrodį, visas balses ir kai-kurias priebalses tokiu būdu ištarti gana lengva. Tiktai lūpines raides (t, v, p, b, m,), kurių ištarime svarbiausią dalyvavimą ima lūpos — sunku ištarti, ypatingai m, p, b. Todėl pilvakalbiai paprastai tąsias priebalses visai apleenkia, arba apkeičia lengvesnėmis, joms panašiomis, pv. n. Kai-kurie pataria čia kytrumu klausytojus apgauti — būtent stovėti šonu į klausytojus ir sunkesnėsias priebalses tarti lūpų puse, kuri klausytojams nematoma.

Išsimokinus tarti žodžius be lūpų ir veido raumenų judinimo, reikia prisipratinti prie balso mainymo, tinkamo nudavimui išeinančio tai iš artimų daiktų, tai iš toli ėsančiųjų.

Prie to priklauso:

1) Aštrus, spiegiantis balsas, panašus senos nenaudėlės bobos kalbai.

Dėlto, kad išdirbti tokį balsą, reikia liežuvio galelį atremti į gomurį palei-pat dantis ir tarti skirtingai žodžio dalis, panašiai si-i-ik, tęsiant balses taip ilgai, kol negausi aštrų, spiegiantį balsą, panašų į pučiamosios dūdos balsą; liežuvį nuo gomurio nereikia atimti. Šį bandymą reikia daryti tiek kartų, kol neišsidirbs suvisu skirtingas, nuo paprastojo, balsas. Kada jau viena balsė, o su anąja ir žodžio dalis bus ganėtinai gerai ištariama, reikia mokytis kitą balsę; toliaus atskirus žodžius ir sakinius.

2) Balsas, kurčias, murmantis, panašus senių kalbai, kurie rija žodžių dalis. Tų balsą galima lengviau išsimokinti; kad išgauti reikalingus balsus, reikia palikti liežuvį visai nejudančiu burnoje taip, kad pats jo galelis gulėtų prie apatinių dantų ūmegenų. Reikia, taip sakant, murmėti žodžius, pasigelbint tik apatine liežiuvio puse, taip, kad žodžiai išeitų tik iš burnos gilumos.

3) Tolimųjų balsų imitacija. Reikia truputį pandus pražioti ir palikti pražiotais visą laiką; liežuvį reikia sutraukti į kamuolį ir laikant burnos lugne tarti keletą žodžių, kurie išsyk jau išrodys ateinančiais ištolo, iš už durių, iš kokios-nors skrynios, iš pečiaus ir t.t. Sunkiausiu šiame atvejyje dalyku yra išlaikymas nejudėjimo pražiotų dantų. Mokinantiesi gerai padarys, įsprausdami į krūminių dantų tarpą, iš abiejų pusių, po kamštelį ¼ colio storumo.

Išmokus tokiu būdu aiškiai ir suprantamai kalbėti, reikia atsipratinti nuo lūpų krutinimo, paliekant jąs kaipo suakmenėjusias.

4) Balsas iš augšto. — Kad padaryti balsą, išreiškiantį iš augšto (kaip Šv. Jonas), reikia vartoti iršminėtą, darantį tolio iliuziją būdą; bet vieton to, kad išgauti balsą iš gomurio gilumos — reikia stengtis, kad žodžiai atsimuštų į gomurio viršų. Tuom būdu žodžius ištarydamas, pilvakalbis aiškiai jaučia, kaip jo kvapas muša jam į gomurio viršų. Koncentruojant balsą, ar tai pat burnos gilumoj, ar truputį augščiau, galima padaryti tai prisiartinančiojo, tai vėl atsitolinančiojo balso įspūdį. Norint kad balsas girdėtųsi iš viršaus, reikia galva augštyn užriesti.

5) Balsas iš gilumos, ar iš po žemės išeinantis.— Pamatas ir čia liekasi tas-pats; reikia tik padaryti balsą ne gomurio viršum, bet apačia. Apart to reikia dar ištęsti kiek tik galint kaklą, ir jei nori, kad balsas rodytųsi juo labiau iš gilumos išeinančiu, paipsniškai intraukti kaklą ir lenkti jį žemyn tol, kol smakras neatsirems į krūtinę.

Kada pilvakalbis išmoks išduoti balsus, išrolančius išeinančiais kaip ir ištolo, iš augštai, ar iš žemai, tai turi dar išbandyti, ar gali tą savo balsą nukreipti į kokią nors kambario dalį ir į kokį daiktą, iš kur norima, kad tas balsas butų išeinančiu.

Kad pasiekti tą iliuziją, — reikia visada pilvakalbiui stovėti tarp klausytojų ir to daikto, iš kur balsas turi išeiti: reik atminti, kad balsas atsimuša nuo daiktų, kaip ir šviesa.

Ant užbaigos turime priminti, kad mostegavimai, mimika ir prirengiamieji sakiniai, padidinantieji iliuziją, yra būtinai prie pilvakalbystės reikalingi: pasakyt klausytojams, kad jie tuojaus išgirs balsą iš skrynios, nuo stogo, ar iš stovylos ir tt. labai naudinga; todėl kad klausytojų atidžia bus tuojaus atkreipta ten, pirm balsą išgirsiant, ir todėl tas balsas ant jų didesnį įspūdį padarys.

Nesistebėkime tad, jei išgirsime kur pasakojant, būk namuose numirėlių dvasios vaidinasi, balsiai vaitodamos ir pagalbos šaukdamos, kad kur raganiai su gyvuliais kalbasi, kad šventųjų paveikslai ar stovylos prabilo, nes visuose tuose atsitikinuose būtinai rasime pilvakalbio darbą.

P. Bukšnaitis.

LIUDNUMAS — LIGA.

Paprastas ir visiems žinomas, žmogui nesmagumas, neužsiganėdinimas gyvenimu, stoka kokio nors daikto gyvenimui būtinai reikalingo, kietas pasiryžimas prie kokio nors tikslo, bet dėlei tūlų priežasčių neatsiekiamo, negalėjimas susijieškoti tokio darbo, kuris butų atsakantis išgalei ir sumanumui:—visai iššaukia žmoguje rūpestį ir liūdnumą. Liudnumas greitai prabėgantis, žinoma, dar tiek neatsiliepia ant žmogaus; nes juk nėra turbut pasaulyje

žmogaus, kuris nebutų turėjęs kokių-nors nesmagumų gyvenime. Kits per trumpą liudnumo valandą, atsiekia smagumą ant visados. Dar kits per visokius nesmagumus gyvenime, tankiausiai ingautus per klaidas, pasimokina, ir tokiu būdu, pažinęs gerai gyvenimą, lieka drūtu žmogumi, ir toliaus dėl menko nedatekliaus, nebepermaino savo ūpo. Bet tą aš skaitau už menkiausį, nes juk ir turčiams pasitaiko visokių liudnumų.

Yra dar kitas liudnumas, kurį kartais be jokios atvangos, kankina žmogų metus-kitus, ir daugiaus. Tokis tai liudnumas yra **liga**.

Nepasisekimai gyvenime, nuolatos darantįs visokius nesmagumus, metų ar daugiau laiku skaudžiai atsiliepia ant žmogaus, kokio jis nebutų pobudžio, kad ir tvirčiausio. Žinoma, ant tvirtesnio mažiau, ant silpnesnio daugiau atsiliepia. Daugumas man teko savo akimis matyti labai smagių, linksmų, darbščių, bei energiškų jaunikaičių; bet po sunkios kovos su gyvenimo nelaimėmis, per nekurį laiką, vėl gi mačiau tuos pačius jaunikaičius visai kitokiais. Kad ilgai besitęsiantis liudnumas skaudžiai atsiliepia ant žmogaus, kad liudnumas drąsą, darbštumą bei energiją migdo; kad atbukina jausmus, sudarko protą bei atmintį, naikina sveikatą, to neužginčys joks daktaras, nes galima butų prirodyti daugybe faktų. Nelaimės, be paliovos ardančios žmogaus gyvenimą, užmuša jį dvasiškai padaro panašu stovylai, padarytai iš kokios nors medžiagos. Žmogus nėra kokia tai mašinerija varoma garu; viskas ką žmogus perdaug vartoja eina silpnyn, nors protas lavinamas daugiaus, pasiekia augštesnį išsilavinimo laipsnį; bet jei žmogus panaudoja jį, kaipo lieptą, kad isbristi iš gyvenimo klampynės, o vėl kokios-nors priešingos kliūtįs, gramzdina atgal, tąsyk jau ir protas pavargsta, kaip kada pradeda maišytis ir nebeveikia normališkai. Tąsyk jau liudnumas yra liga, ir, kaip ir kita kokia liga, užnuodija kraują, ir ilgainiui tampa nebeišgydoma, arba reikalauja sumanaus gydymo, taip ir liudnumo liga, užkariauja, arba, tiesiog pasakius, užmuša žmogų, kuris kadir kitokiose gyvenimo sąlygose, nebeatgauna pirmutinio gyvumo bei energijos, pirmiau turėtos.

Tokie žmonės, suvarginti gyvenimo sunkenybių, ilgą laiką serga liudnumo liga, kad ir patekę geresnėsna gyvenimo sąlygosna patikę vėl kokį nors nesmagumą savo gyvenime vėl tuojaus susijudina ir lieka tokiais jau ligoniais, kaip ir pirmiaus, nes jų nervai silpni; stoka kantrybės, kuri jau pirmiau buvo išnaudota, daro juos begalo jautriais, ir kovai už būvį jau nebetinkančiais. Tokiais ligoniais tampa daugumas jaunų vyrų, kurie visą savo gyvenimą pašvenčia žmonijos naudai.

Bet kad dabartinis draugijos surėdymas įstumia dar jaunus į srovę nelaimingo gyvenimo, kuriame jie arba visai žūsta arba išaikvoję jėgas ir visą savo jaunystės gabumą, išeina jau paliegusiais, ligotais. Toki apsireiškimai būna tankiai. Todėl reikėtų visuomenei atkreipti į tai atidžią. Kaip nuo visokių ligų yra daktarai, ir ligonbučiai, taip ir šoji liga reikalauja gydymo; bet gydyti reikia da tąsyk, kada liga dar ne įsigalėjus, ir savo aukos galutinai nesuvarginus. Daktaru tiems ligoniams gali būt visuomenė, dėlei kurios jie tąja liga užsikrėčia. Gelbėti galima juos, paduodant ramstį einantiems per lieptą gyvenimo nelaimių balos.

Už vaistus, man rodos, jie visuomenei atlygintų, nes juk kiekvienas žmogus supranta savo pareigas.

A. Kriaučiūnas.

25 sausio 1911 m.
Glasgow.

VANDUO.

Kaslink vandens svarbumo kasdieniniame mūsų gyvenime, ir jojo paprastasias ypatybes, nenanau čia kalbėt; trumpai noriu tik atkreipti skaitytojaus atidžią ant retesnių bei žymesnių vandens rūšių ir veiksnių iš chemiško atžvilgio. Pirma, negu kalbėt apie kai-kurias tokio vandens ypatybes, bus verta pažvelgti: iš kokios medžiagos vanduo randasi susidėjęs, ir kaip tas tapo susekta.

Iki antrai pusei aštuonioliktojo šimtmečio, tai yra, iki laikų Cavendish'io (apie 1766 m.) vanduo buvo žinomas, kaipo elementinė asmenybė. Priestley buvo patyręs, kad kuomet vandendaris (hydrogenas) ir degis (oxygenas) yra sumaišomi ir uždegti, apsireiškia drėgnumas; irgi patėmijo, kad vanduo tokiu būdu apturėtas kartais būna rugštus, tai vėl aitrus. Cavendish darodė, kad vanduo tikrai paeina iš vandendario su degkiu per chemišką jungimąsi. Taiposgi jis patyrė, kad rugštumas paeina nuo azotinės rugšties, kuri kartais mažumoje įsimaišo į vandenį.

Cavendish'io bandymas yra tokis: pripila puodą gazų mišinio, — dvi dali vandendario, o vieną— degio; ant puodo viršaus pritaisyta stiklinė, kurion tampa įleidžiama gazai per apatinę bonkos susmaugą; kuomet stiklinė pilna, užsuka kraną iš apačios, o iš viršaus paleidžia elektriką, kuri įvesta per viršutinę bonkos siaurumą, dviemi platinos vielomis.

Po explodavimui gazų, bonkos sienos tampa užtiestos šarmu. Tokiu tai procesu atkartojant ir atkartojant, Cavendish pririnko gana vandens, kad galėjo pilnai persitikrinti, jog tai yra tikrai tyras vanduo.

Tikriausi valumetriška proporcija, kurioj degis ir vandendaris jungias, kad tverti vandenį, yra apspręsta su dabartinių eudiometrų metoda, kuri išsitobulino (išsivystė) nuo Cavendish'io experimentų, parodo sekančią proporciją:

1 sąjama degio lyginasi	15.88
2 „ vandendario „	2.00
	17.88

Į 17.88 dalių svarumo vandens ineina dvi dal. vandendario ir 15.88 dalių degio, arba imant pagal šimtinį skaitliavimą:

degio	88.8
vandendario	11.2
	100.0

Ledas. — Vanduo nuo 0°C. (zero pagal Celsijaus termometrą) pradeda sukietėti į ledą. Nuo 4° C. ir iki 100° vanduo pildo tas tiesas: šildant skečiasi, o šaldant — traukiasi. Vandenį šaldant nuo 100° iki 4° jis laipsniškai traukiasi, bet nuo 4° ik 0°, jis abelnai jokių tiesų neprisilaiko, nes turi savo tiesas, pagal kurias, ažuot susitraukti, jis laipsniškai skečiasi, pakol daeina 0°, nuo kurio sustingsta į ledą. Todėl, kuomet vanduo turi 4° temperatūros, tuomet jis yra tirščiausias (maximum density). Dabar mums aišku, dėlko ledas neskęsta į vandenį, kaip jau minėjau, vanduo nuo 4° iki suledėjimui vietoj trauktis — skečiasi, tai yra, šaldomas žemiau minėto laipsnio, apima daugiau vietos, o svarumas liekasi tas pats, — per tai ledas tampa lengvesniu už vandenį tokioje pat sąjamoj, ir todėl neskęsta bet plaukia.

Prėskas vanduo.— Tyriausias vanduo iš visų kitų, tai yra lietaus vanduo. Vidutinis skaičius tirštų medžiagų, kurios yra ištirpę lietaus vandenyj, paėmus vandenį iš retai apgyventų žmonėmis vietų ir pilant induosna, atrasta apie 0.0295 visai netirpstančios dalįs į 1000 dalių vandens. Paėmus iš miestų arba arti miestų, lietaus vanduo visuomet turi savyje daug ištirpusių elementų, kaip va: azotrugštės druskos, sierarugštės druskos, amonijos druskos, ir tankiai žymią proporciją sierinės rugšties (sulphuric acid); šita lietaus vandens ypatybė yra daug atnešanti blėdies, nes tik ką minėta rugštis tarpina akmenis bei mūrus.

Ypatybė ir daugumas priemaišų į vandenį, tekantį iš šaltinių ar upių, priklauso daugiausiai geografiškoms ir geologiškoms apystovoms: kurioje vietoj ar apygardėj randasi kokios medžiagos, tokios bus ir vandenyj, nes vanduo tarpina beveik visus metalus ir mineralus. Šaltiniai tekanti iš granito ir sluogsnuotų akmenų abelnai turi priemaišų 0.059 dalis į 1000 dalių vandens, kuomet iš magnezijos kalkakmenio tekąs turi net 0.665 dalis į 1000 dalių. Faktas yra, kad upių vanduo yra tyresnis, negu šaltinių, o šaltinių — negu gilų šulinių vanduo.

Vidutinė suma priemaišų, kurios ištirpę į 1000 dalių vandens:

Lietaus vanduo	9.0295
Upių ir ežerų „	0.0967
Šaltinių „	0.2820
Gilių šulinių „	0.4378

Kietas vanduo.— Tulos druskos yra labai tankiai įsimaišę į vandenį ir jos priduoda kietumą vandeniui. Šitą ypatybę priduodančios druskos tankiausiai yra kalkio ir magnio. Kietu vandeniu vadiname tą vandenį, kuris neputoja muluojant skalbinius arba prausianties. Grynas muilas, galima sakyti, yra mišinys iš natro (sodium) druskos ir riebių rugščių (riebumų), kuris tirpsta (išsileidžia) vandenyje. Bet jei randasi vandenyje kalkis ir magnis, tai muilas nebetirpsta, bet daro tik nuosėdas (padrumzles), kurios neputoja.

Kietumas vandens galima prašalinti jį per kiek laiko virinant; taip gi jis pasiminkština, jei primuilyti jau pakaktinai, kad kietinančias druskas paverst į nuosėdas, kurios sėda ant dugno, palikdamos vandenį minkštu. Kalkis ir gi suminkština kietą vandenį; mat druskos jungiasi kruvon ir gula kaipo nuosėdos, palikdamos vandenį tyru bei minkštu.

Tyri (čysti) vandkenįs ir pavojingi.— Drąsiai galima sakyt, kad vanduo yra vienas iš svarbiausiųjų maisto produktų, ir kadangi yra patirta, jog per vartojimą vandenio tankiai užsikrečiama limpančiomis ligomis, todėl turime buti labai atsargųs vartodami gėrimui ar maistui vandenį. Visų-geriausiai, jei vanduo abejotinas, košt ar virint. Košt galima per žvirgždus ir pieskas (smėlį).

Tyriausi vandenįs gėrimui, tai yra neabejotini: šaltinių, gilių šulinių, kalninių upių ir ežerų.

Abejotini: lietaus vandenįs, kurie randasi daubose ir prūduose.

Pavojingi vandenįs: upių vandenįs, į kuriuos inbėga visokios srutos; taip gi negilių šulinių vandenįs yra pavojingi sveikatai. Todėl turime būt atsargųs vartodami tokius vandenius.

J. J. Smailis.

Valparaiso, Ind.

MAHOMMED'AS IR JO KNINGA.

Vienas iš šios gadynės labai skaitlingų tikėjimų yra **mahometonizmas**. Jo įsteigėjas, Mahometas, gimė apie 570 m. po Kristaus, mieste Mekka, vienoje iš Arabijos gubernijų, dabar priklausančių Turkijai. Šiandien Mekka turkų yra skaitoma už šventą vietą ir kasmetas būriai dievotų mahometonų ją lanko ir meldžiasi. Mahometas paėjo iš senos pusiau semitiškos (žydiškos) koreišitų giminės, ir sakoma jo genealogija esanti išvedama net nuo Izmaeliaus, kurį žydų patriarka Abrahomas prigyveno su tūla savo sugulove, egyptiete Hagar.

Mahometas buvo sūnus labai neturtingų tėvų. Apie jo jaunystę vaikščiijo visokios legendos. Bent tikrai tik tas žinoma, kad jis tarnavo pas turtingą našlę Chadžidži, su kuria paskui ir apsivedė, turėdamas 25 metus, ir prigyveno daugelį vaikų. Tik apie 610 m. Mahometas pajuto patraukimą prie religiškų paslapčių, pradėjo nuo žmonių šalinties ir turėdamas hallucinacijas («dvasios regėjimus») Neužilgo pradėjo save skelbties esąs pranašu. Pirmutiniais jo pasekėjais buvo jo pati ir dukterįs taip gi giminaičiai Ali ir Abu-Bekr; bet kiti giminės jį paskaitė tiesiog už pakvaišėlį.

Neveizint į tai naujas Mahometo mokslas sparčiai pradėjo platinties, ypač tarpe vargingųjų luomų. Senųjų tikybų kuningai ir praturtę dievočia naujos sektos nepamėgo ir pradėjo ją aštriai persekioti. Todėl Mahometui ir jo pasekėjams prisėjo savo buveinę apleisti, ir 622 m. jis iš Mekkos pabėgo. Šitas atsitikimas ir šiandien yra pas mahometonus apvaikščiojama, kaipo didelė šventė vardu «gedžra» arba „pabėgimas''. Su Mahometu emigravo ir jo pesekėjai į apygardę Jatrib, kur paskiaus iškilo kitas didelis mahometonų šventas miestas Medina, dar ir po šiai dienai užsilikęs.

Laikui bėgant Mahometas ingijo didelę galybę. Medinoje šis pranašas, jau turėdamas 50 metų vedė 10 metų mergaitę, Abu-Bekro dukterį, o vėliaus vėl pasiėmė daugelį pačių. Būdamas Medinoje ilgai vedė kovą su gyventojais Mekkos, ant galo (630 m.) visgi apėmė Mekką, sunaikino Kaaboje tuomet galingų kaabitų šventinyčią ir jų dievus-stabus. Veikiai potam viena po kitos prieš Mahomteą didelės arabų giminės nusilenkė.

Išpradžių Mahometas buvo tik pamokslininkas ir, neišpasakytai gražios iškalbos, mokytojas. Paskiaus pradėjo reformuoti netik religiją, bet ir visą draugiją. Jo ypatoje dabar buvo podraug pranašas, įstatymų davėjas ir kareivis. Vėliaus iš didelio protautojo pasiliko karvedis ir valdonas, užviešpatavęs aulinkui visą Arabiją. Historikai mums aprašo Mahometą, kaipo žmogų geležinės, stiprios valios, pajėgiantį užhypnotizuoti čielas minias.

Mahometo mokslas susidėjo iš surankiotų maksimų po žydų ir krikščionių religiją. Tas buvo naturališku, nes jis jaunystėje kaip žydų Maižio kningose taip ir krikščionių Kristaus evangelijose buvo giliai apsiskaitęs. Pradėjęs save skelbti pranašu Mahometas jau turėjo išdirbęs savo religiją, mišinį judaizmo (žydizmo) ir krikščionizmo. Ar jis ištikro buvo patsai savo religijon intikėjęs, ar tik ją panaudojo su politišku tikslu, sunku pasakyt. Ir šiandien vieni historikai Mahometą vadina pusiaupamišusiu religijoje fanatiku, o kiti — veidmainingu, bet gūviu politikierium, troškusiu pasilipti ant tamsiosios minios trono. Šiaip ar taip męs manytum, bet jis pasiekė abu tikslu: inkūrė religiją ir užsilipo ant sosto. Tapo veliaus milijonų valdonu o po mirties — jų šventuoju . . .

Mahometanizmas atėjo pasaulin labai skirtu keliu nuo kitų religijų, kaip va: konfucianizmo, buddizmo, judaizmo, krikščionizmo ir kit. Konfucius, Budda, Maižis ir Kristus sutvėrė naujas religijas ramiu būdu, užkariavo pasaulį su naujųjų evangelijų žodžiu,—ir tik žodžiu,o Mahometas savo tikėjimą išplatino su prievartomis ir (tėmykite!) su kardu. Kristus pasirodė tokiuose laikuose, Kada Romos imperija siautė po Europą ir Aziją su kardu ir ugne. Krikščionybės įsteigėjas Kristus savo pasekėjus vedė prieš valdžią su meilės žodžiu ir patsai paskui buvo pakabintas užtai ant sukryžiuotų rąstų. O Mahometas gi patsai iškėlė kardą, kryžiavojo kitus, vanu pavertė savo religijon desėtkus galingų tautų ir patsai gi pasimirė (632) m. kaipo didžiausis savo gadynės kariauninkas ir pergalėtojas.

Mahometas paliko parašęs kningą, vadinamą **«Koranas»**. Dėl mahometonų Koranas yra tas pats, ką dėl krikščionių Biblija. Tame Korane yra surašyti visi įstatymai, pagal kurių mahometonai turi tvarkyties religijoje, politikoje ir draugijoje, jam diktavęs patsai Dievas ar jo «didysis angelas»— Šituos įstatymus rašant, — Mahometas sakėsi, — šitame bent jis patsai esąs nepersitikrinęs. Ar Koranas buvo surašytas laiku Mahometo svaičiojimų-hallucinacijų, ar blaivum protu, visgi tai yra neapaprastas vieno žmogaus darbas, didelis proto vaisius.

Q. Z.

IŠ VELIONIO JONO SUTKAUS ALBUMO.

DŪMA.

Ar skirdamas šventam altoriui
Man Visagalis tokią širdį davė,
Ar, gal kaip sargą priešais rojų
Ją su liepsnos kardu pastatė?..
Senai jau kaip mąstau, mąsčiau,
O vis kas-kart sunkiau, karčiau . . .

• • •

Dienos šviesa užgęsta,
Sidabro mėnuo rydi ant dangaus,
Gret' — žvaigždės . . . Viltis skęsta . . .
Oi skaudžiai, skaudžiai siela skaust! . . .

Išplėšk sau širdį, mesk! . .
Užmiršk! . .— Nutils? . .
Atark, naujai užvesk! . . .
— Krūtis? . . Išdils? . . .

O, kaip silpna krūtis! . . Likims? . . .
O, kaip tvanku, trošku! . . Atgims? . . .

Seinai, 1905. II. 11.

NAUJI RAŠTAI.

Žibutė «Lietuvos Ukininko» priedas, **skiriamas** moterų reikalams. No. 1. Vilnius, **Semionovska-ja. 10.**

«Sveikos, Sesės, susilaukusios savo **laikraštėlio**», taip pasveikina skaitytojas p-lė **G. Petkevičaitė**, išėjus pirmam numeriui šito naujo **laikraščio**, skiriamo moterų reikalams. **Šis laikraštis moterims** nebe pirmas,— eina Kaune **«Lietuvaitė» (kurios** mums dar neteko matyti.); **bet tarpe lietuvių** moterų dabar yra dvi srovės — viena **susideda iš** labiau konservatiškų Lietuvos moterų, **ypač gi stipriai** tebesilaikančių prie tikėjimo **ir kuningų. Tos** leidžia ir «Lietuvaitę», kaipo Kauno **Moterų Katalikių** Draugijos organą. Antra srovė — **moterų** pirmeivių, kurios ir inkurė prie **«L. U.» savo laikraštėlį** «Žibutė», kaipo organą tų **lietuvaičių, kurioms** valdžia iksiolei vis dar neleido **legališkai inkurti** «Lietuvos Moterų Sąjungos». **Naujas laikraštukas** (nuo 8 pusl.) sympatiškai atrodo. **Straipsneliai** užkliudo pačius gyvuosius **moterų klausimus.**

Jaunimas, mėnesinis laikraštis **skiriamas jauniesiems.** Sausis, 1911. Pusl. 16. **Vidut. formato** brošurėlė. Leidėju pasirašo **Martin Aszmutat, Tilžė**, 78 Hohe Str. Rėdomas, regis, **p. Viduno. Kaina** metams — 2 markės.

Naujo Prūsų Lietuvos laikraščio **jau patsai varlas** parodo, kad jisai skiriamas **jaunuomenei, ir jaunuomenei** netik Prūsų Lietuvos, bet ir **Didžiosios** Lietuvos. Tokių laikraščių pas mus **iksiolei visai** nebuvo, ir jaunuomenės auklėjimas **visai buvo užmestas.** Kaip tą užduotį pildys **«Jaunimas», parodys** ateitis. Bet p. Vidūno vardas, **po kurio intekme** bus naujas laikraštis, užtikrina, **kad jaunikaičiai** juomi pasidžiaugs.

Pasiuntinys, mėnesinis laikraštis, **skiriamas** dvasiškiems lietuvių reikalams. No. 1. **Sausis 1911** m. I. m. Kaina 15 k. Pusl. 32. **Vidutinio brošuros** formato. Adresas: **Linkuva, Kauno gub., Pastoriui Šepetys. Russia.** Kaina **metams (užsienin)** — 2 rubliai.

Pirmutinis dar savo rūšies **laikraštis lietuvių** kalboje (latinišku šriftu),— **laikraštis, skiriamas** reikalams lietuvių reformatų, **kurių Kauno gubernijoje**, ypač apie Radviliškį, **Svobiškį ir kit., yra nemažas** skaičius. Pirmasis **«Pasiuntinio» numeris** daro gerą įspūdį savo straipsnelių **parinkimu ir** pirmeiviška pakraipa. Žadasi skelbti **gryną Evangeliją.** Šiame num. indėta: Eilutės iš **Asnik'o «Užšviesk, skaisti saulė»**, trejetas religiškų **straipsnelių** kuningų reformatų: V. Meškovskio, **A. Cumfto** ir J. Šepečio (kuris vienok jau pradeda neprielankiai kalbėt apie «bedievius», kaip ir **katalikai . . .).** Geras historiškas straipsnelis prof. **Merčyngo «Vilniaus** bažnyčios sugriovimas keturis **sykius — 1591,** 1611, 1639, 1682». Vertimas **Kl. Šepetienės iš Talio** (vaizdelis) «Kunigas iš Piermonto», **J. Šepečio** trumpa peržvalga 1910 metų atsitikimų; jo **taip gi** «Borromėjaus encyklika ir jos pasekmė» **(kaip reformatoriai** popežijos persekiota), **peržvalga kningų**, iš reformatų parapijų gyvenimo.

Sifilis ir «606». Dr. K. Grinius. **«Sveikata»,** «L. U.» priedas, No. 1. Pusl. 8.

Trumpas, bet gana aiškus rašinėlis **apie tą baisiąją** lyties ligą,— syfilį, brantus, **prancus, etc. bei** apie kaip-kurias priemones gydymosi **iš jos, tarp jų** ir dabar garsų vaistą «606», **išrastą Dr. Erlich.**

Išėjo šie perijodiški laikraščiai: **«Draugija»** N48; **«Allgemeine Litauische Rundschau» N2; «Vadovas»** N3; **«Laisvoji Mintis» N13; «Dagis» N2;** «Žemdirbys» N1 ir **«Kooperatorius» N1.**

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI.

Gerb. «Vien. Liet.» Red.

Meldžiu paaiškinti: ką reiškia dabartinis «Vienybės Lietuvninkų» antgalvis, tai yra, tos dvi moteris, tėkanti saulė, namai su bokštais ir kaminais, ir tt.

Su tikra pagarba,

«Vien. Liet.» skaitytojas.

Ką mūsų garbus piešėjas manė, piešdamas mums antgalvį, vargiai męs jo mintį įspėsim. Išaiškinti bile kokio piešinio turinį reikia daug tą piešinį studijuot ir plačiai aprašyt. Trumpai gi pasakant, męs dasiprotėjame, kad paveikslas tų moterų reiškia lietuvių išeivystę — išeinančią ir jau Amerikoje apsigyvenusią; o gal ir lietuvių tautystės dvasią, kuri kaip tėvynėje, taip ir svetur turi išvieno dirbti savo tautos ateičiai. Per tą vienybės darbą užteka skaisti Lietuvos ateitis-saulė. Anoj pusėj okeano matosi Lietuva, su jos prastomis grįtelėmis, o šioje pusėj — Amerika, su jos fabrikais ir rūkstančiais kaminais.

IŠ HUMBUKO SRITIES.

Pranešu «V. L.» skaitytojams, kad neapsigautų su apgarsinimais. Vieną iš tokių apgarsinimų, be abejonės, ne vienas matė «Keleivy», kokios ten «English Asiatic» firmos iš New Yorko, «rusiško tabako su milžiniškais gramafonais», ir turbūt ne vienam kišenę iššluostė, kaip ir man. Perskaitęs tą «Keleivio» apgarsinimą ir žadėjimus prisiųsti gramofoną, pamislinau: «gerai bus turėt ta muzika dėl palinksminimo šeimynėlės», na ir išsiunčiau apsteliavimą tabako su 50 centų pradotko. Laukiau savo tabako. Pasakiau savo draugams, kad puiki pareina muzikė. Už poros dienų ekspresas atveža ir «orderį». Aš buvau dirbtuvėje, taigi mano moteris priėmė tavorą ir da vieton $5.50, turėjo damokėti $6.75.

Bandysim dabar tavorą. Pirmiausiai gramafoną. Mažiukas fonografas, -- tikra žaislė. Uždėjom volelį. Pradėjo čirkšt kažį ką, lyg panašų į itališką giesmę. Na dedam kitą. Tik brakšt! voliukas subirėjo. Po muzikai!

Pažiūrėsim gi tabako. Atidarau baksuką. Pasidarau cigaretą — gi gyvas kopusto lapų kvapas!

Norėjom viską sumest į pečių, bet mano moteris sudraudė. Sako: pasiųsk atgal. Pasiunčiau. Gavau laišką. Negaliu išskaityt, ką rašo. Tik galima suprast, kad «dėkavoja man už tabaką» (Matyt tyčiojosi iš manęs). Parašiau angliškai ant to pačio laiško, kad nesuprantu, ką jie nori savo laiške pasakyt, ir po šiai dienai jokios žinios nebegaunu!

Tai matot, broliai, kaip mus apnuogija, išvilioja paskutinį centą, kruvinai uždirbtą ir da paskui tyčiojasi.

Pagal mano aprokavimą tas visas tavoras lėšavo kokius $2, o išviliojo $7.25. O priedan da ir pasijuokė.

Naujas Skaitytojas.

ŠIS—TAS.

Nesenai Romoje (Italijoj), pasimirė popežiaus išdininkas, Alphonse Vinceguerra. Tame nieko nėra įstabaus. Bet pakilo Vatikane (popežiaus rūmuose) baisus triukšmas, kada pasimirusio išdininko sūnus atsidarė tėvo buvusią geležinę šėpą ir joje rado pinigų vieną milijoną lirų. Tuojaus paėjo spėliojimai: kokiu budu tokia didelę sumą pinigų tapo surinkta ir paslėpta šėpoje? Tūli iš pačių katalikų paleido paskalą, jog tai nabašninkas popežius Levas XIII davęs šiuos pinigus Vineiguerrai palaikyt. Spėjama, kad ir dabartinis popežius žino, kieno ir kam priguli ši tie pinigai. Bet, matyt, nenorima plačiam pasauliui skelbti.

Kaip tai uoliai katalikybės sostapilėje piningai yra renkami, nors evangelija ir skelbia, kad nereikia krauti turtus, kuriuos kandis suėda ir vagis išneša!...

J. M. Danielius.

Pereitais metais New Yorke kas 4 valandos mirė viena ypata. Tarpe tu buvo nušovimų, nunuodijimų, nudūrimų ir kitų atsitikimų 185. Šešiasdešimts dvi ypatos tapo užmuštos automobilių, 93 suvažinėti vežimais, 62 gatvekariais, 49 naminiais elevatoriais, 24 požeminių traukinių, 17 viršutinių traukinių, 7 per ugnagesius, 14 per explodavimus, ir 4 begrajinant «base-balls». Per atsitikusias ugnis apdegė 245 ypatos, 448 ypatos nusižūdė pačios, 109 lavonai rasti, kurie tapo paimti į miesto «morgue», kurių niekas nepažino.

J. A. Stankus.

Klebonas: Tai atėjai užsimokėt už šliubą? Gerai. Na, o poterius ar moki?

Jaunasis: Moku jagamastėl.

Kl.: Ar dorai gyvenai? Ar negriešijai su sužieduotine pirm laiko?

Jaun.: Ne negriešijau, jagamastėli.

Kl.: O tavo mergina, ar moka poterius?

Jaun.: Moka.

Kl.: O iš kur tu žinai?

Jaun.: O gi da pirmą syk kaip atėjau pas ja ant šieno, drūčiai poteriavo...

J. Snokaitis.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

CAMBRIDGE, MASS.

Rūpesčiu lietuvių vakarinės mokslainės tapo surengtos prakalbos vasario 12 d. Kalbėjo vienas anglas ir F. Bagočius. Cambridge lietuviams labai patinka Bagočiaus kalba ir todėl kur tik jisai kalba, ten publikos prisirenka tris syk daugiau, negu ant kitų prakalbų. Taip pat buvo ir dabar, nes į svetainę negalėjo visi sutilpti, nors viena savaitė atgal kun. J. Krasnickas užsakė per pamokslą, jógei neimtų nei į rankas tokių plakatų, ant kurių nėra kuningo parašo, nes tai yra bedieviški, arba šiaip valkatų. Bet žmonės neklauso. Todėl, kaip žmonės kalba, užmanyta kenkti toms prakalboms kitokiu būdu. Du fanatikai — Juozas ir Jurgis atsinešė iš aptiekos butelaką smirdančių nuodų, — ir taip už smardino, jógei svetainėje vos bebuvo galima tverti. Tokiu būdu manyta, jog visi išbėgios laukan ir tuom užsibaigs prakalbos. Bet planas nenusisekė, nieks laukan nebėgo — ir langus atidarinėjus, smarvė veikiai praėjo.

Iš tokių katalikų darbų visi pasipiktino.

A. Luputis.

ATHOL, MASS.

Pastaruoju laiku čia pradėjo tvertis nauja iš vienų moterų draugystė po vardu «Šv. Onos». Laimingų pasekmių reikia linkėt jos egzistavimui.

Sausio 9 d. sudegė vienas blokas Cass Co., dėlto tai keletas darbininkų buvo netekę darbo kol pataisė.

Keletas savaičių atgal tūlas vaikinas buvo suareštuotas per vieną merginą už tai, kad pirm laiko mėgino išpažinti «moterišką meilę», ir 21 d. sausio pašaukti ant teismo susitaikė; vaikinas apsiėmė užmokėti merginai $100 merginai. Lai šis sykis bus pasarga dėl kitų, kad vengtų nuo panašių darbų ir apsisaugotų kibti prie «uždrausto vaisiaus».

Sausio 19 d. čia lankėsi lietuvių štukoriai, juokdariai, magikai, muzikantai, dainoriai, kurie taip žmones prijuokino, kad pastarieji net daugumas apsirgo «kaklinėmis».

Sausio 22 d. atsibuvo prakalbos. Kalbėjo p. S. Michelsonas, kurio kalbos tėma buvo daėjus net iki «velnių». Tūlas nesenai atvykęs chicagietis, išgirdęs, kad jau velnių nebėra, pakėlė liarmą; kaipo tokį turėjo net iš svetainės prašalinti su dideliu ir garsum delnų plojimu. Gal chicagiečių mandagumas ir kultūra tik ant poperiaus, o ne praktikoj, nes jie moka save per laikraščius išsireklamuoti; bet čia jųjų auklėtinis pasirodė visai priešingai ir dar pridirbo sarmatos dėl šito miestuko gyventojų (Na, ar jau šitame miestely tokių visai nėra? Rd.).

J. D. T.

ROSELAND, ILL.

Miestas Roseland, Kensington ir West Pulman sudaro Chicagos priemiestį, ir visi tie miesteliai yra beveik daikte, jokio perskyrimo nėra. Taip vadinamam Roselande ir Kensingtone gyvena didelis skaitlius lietuvių. Čia lietuviai, kas lytisi apšvietos, daug augščiau už centro Chicagos lietuvius stovi; čia lietuviai turi savo kooperativišką valgomų daiktų krautuvę, ir apart to daug lietuvių turi savo pramones ir savastis-namus. Yra didelė, puikiai intaisyta fotografystė (paveikslų dirbtuvė), kurią užlaiko p. F. M. Stasevičius, ir daug kitų. Žodžiu, lietuviai turi savo, ir reikale nereik kreiptis prie svetimtaučių. Labai darbštus tautietis M. Alginavičius turi duonkepystę; jis daug prisideda dabar prie apšvietos ir tt.

Lietuviai čia beveik visi paeina iš Kauno gub., Telšių pav. Laikraščiai ateina visoki, ir daugumas skaito. Ypač išsiplatinusi «Vienybė Lietuvninkų».

Skaitlius lietuvių, kiek jų bus, sunku pasakyt; menama yra apie 400 šeimynų ir tris syk tiek pavienių.

Darbai čia didelės vagonų dirbtuvės, foundrės ir daug kitokių, mažesnių išdirbysčių.

Darbai dabar labai silpnai eina; šią savaite dirbtuvės daugiau kaip pusę darbininkų atleido; žmoneliai labai dejuoja, nežinodami, ka veikti, ir kuomet prasidės dirbti.

Oras šaltas ir sniego daug yra.

J. Garnupis.

SO. BROOKLYN, N. Y.

Subatoje, vasario 18 d. Schmit's svetainėje 708 3-rd ave. atsibuvo puikus vakarėlis, surengtas triūsu Draugystės D. L. K. Mindaugio. Programa susidėjo iš teatro, dainų, deklamacijų, skrajojanti krasa ir šokiai. Šitokią margą programėlę, gyvenanti lietuviai šioje dalyje miesto gavo pamatyti ir juomi pasigėrėti, tik pirmu kartu. Panašaus veikimo iki šiam laikui čią dar nebuvo. Bet nuo dabar reikia pasitikėti, kad šios miesto dalies lietuviai jau dirbs ir surengs daugiau mums tokių vakarėlių.

Kaip pasiliko išpildyta pragrama ir kokius gavome iš jos įspūdžius:

Pakilus kurtinai pirmiausiai pasirodė ant scenos maža mergaite A. Totelintė vos 4½ metų. Ji dainavo solo: «Kiek yra žmonelių». Nors šito jaunučio kūdikėlio balselis dar silpnas ir neviseims buvo girdimas, tačiaus judėjimas ir gyvumas mergytės tikrai sukėlė publikoje jausmus. Gal būt nevienai ir iš suaugusių mergelių, kurios nei minties neturi imti dalyvumą prie dainų bei teatrų, kurios praleidžia savo laiką «klikose», prie gėrimo, atgims nauji jausmai prie veikimo. Iš tiesų toks kūdikis savo gyvu veikimu daro gilų įspūdį ant žmogaus.

Antras, deklamavo eiles «Broliai į vienybę», mažas vaikutis, 5 metų, A. Beniuliuks. Gerai atliko, tačiaus sulyginus su minėta mergaite, šits buvo daug silpnesnis — ypač jokių judėjimų nedare, taip gi rodosi jam ir drąsos dar trūko.

Trečias, — buvo tai vakaro branduolis, prasidėjo lošimas 3-jų veiksmų tragedijos «Kerštinga Meilė». Ypatos: — Milda—A. Lutkauskiutė, Ožgis—A. Maliauskas, Onytė — Norbutienė, Marma—A. Kazlauskas, Liudvisė—M. Bendžiutė, Nežinomas vaikas—Pranas—Babickutis. Veikėjai savo roles atliko pusėtinai, kai-kurie ir visai gerai lošė, kaip tai: Ožgio—A. Miliauskas, Onytės—Norbutaitienė ir Mildos—A. Lutkauskiutė; tik pastaroji vietose labai gretai kalbėjo.

Veikalo turinį manau nereik pažymėti, nes daugel kartų jau buvo jis aprašytas mūsų laikraščiuose. Tiek tik pasakysiu, kad šis veikalėlis yra tragiškas, taipgi ir humoristiškas. Matyt buvo kad publikai patiko, nes girdėjosi gausųs delnų plojimai po kiekvieno akto užsibaigimui.

Tarp pirmo ir antro aktų vyrų choras «Milda», vadovaujant p. L. Ereminui sudainavo «Švenčių giesmę». Dainavimas nusidavė gerai; publiką ši dainelė matyt užžavėjo, nes karštai dėkavojo delnų plojimais.

Tarp antro ir trečio aktų deklamavo eiles «Iškeliavimas iš tėvynės» p. Norbutaitienė.

Pasibaigus lošimui choras «Daina» iš East New Yorko — vedamas L. Eremino, sudainavo «Taip miela man yr tėvynė» ir «Tai gražios dienos pavasarėlio». Abidvi daineles sudainavo gražiai.

Antru kartu vyrų choras «Milda» sudainavo «Ošia liepelė» Ši dainelė buvo viena iš gražiausių vakaro programoje.

Ant galo p. A. Maliauskas deklamavo eiles «Oi lakštingelėle».

Užsibaigus pragramai, prasidėjo šokiai ir lakiojanti krasa. Žmonių buvo susirinkę virš 400; užsilaikė gana gražai. Matyt, kad ir lietuviai pamažu jau pradeda pavyzdingai elgties tokiuose vakarėliuose.

Už surnošimą šio vakaro priguli garbė Mindaugio Draugystei. Nors šita draugystė yra pašalpinė ir nors dar nesenai susitvėrusi, — vos 2 metai, bet jau daug yra pasidarbavusi kultūros dirvoje. Turi inkūrusi knyngynėlį, iš kurio netik draugystės nariai, gali naudotiesi, bet ir pašaliniai. Ši draugystė pereitą vasarą surengė jubilėjinį vakarą, paminėjimui mūšio ties «Žalgiriu», kur buvo surinkta keletas dolerių aukų Vilniaus tautiškam namui.

Reik pažymėti, kad pirm susitvėrimo šitos draugystės, nieks nežinojo, ar šitoje dalyje miesto gyvena lietuviai, ar ne; nieko nebuvo girdėti; bet susitvėrus šitai draugystei ir pradėjus jai veikti, pasirodė, kad čia randasi gana apstus buris mus vientaučių. Girdėtis, kad čia jau organizuojasi ir choras; yra tai puikus apsireiškimas. Bunda iš miego mūsų vientaučiai visuose kampeliuose.

Linkėtina, kad ši draugystė nepaliautų darbavusis kultūros dirvoje, linkėtina, taipgi, kad ant toliaus surengtų tankesnius panašios rūšies vakarėlius, nes tame yra didelė dvasiška nauda.

Dar—Bus.

NEW BRITAIN, CONN.

Mūsų klebonas kun. J. Žebris išdavė parapijinę atskaitą už 1910 metus; pasirodė inplaukimų buvo $6,281.08. iškasčių $5,411.03 Per tą laiką buvo 43 šliubai, 120 vaikų apkrikštyta, pasimirė 32. Parapija Šv. Andriejaus susideda iš 1,800 dušių.

Pereitą mėnesį «Respublikos Klubas» («Commonwelth Club») užkvietė skaityti lekcijas Dr. Charles A. Estman, kuris yra tyro kraujo indijonas, iš Sioux giminės; jo vardas, kaipo indijono, yra Ohiyesa. Išėjo kalbėt pasirėdęs, kaipo tikras indijonas; papasakojo daug indomių dalykų apie indijonus; sakė, kad klysta tie žmonės, kurie skelbia, būk indijonai myli baltus žmones užmušinėt; ir jeigu tas atsitinka, tai tik dėlto, kad baltieji atėję paima jų vietas, užima medžioklės laukus, išvarydami juos į neprieinamas vietas, etc. Tai jie tą daro, kaip ir kiekvienas baltas farmeris, kada užtinka svetimą žmogų jo vištas vagiant. Kiti dar sako, būk indijonai, pasigavę baltą žmogų, myli kankinti, lupti, pjaustyt, ir t. p. Tas buvo, sako, indijonų daroma, bet labai senai; o balti žmonės da ir dabar panašiai daro su juodveidžiais. Dr. Estman pagyrė indijietes moteris, pripažindamas joms net pirmenybę, kaikuriose vietose, prikišdamas baltoms moterims paikystę nešiojime suknių ankštomis apykaklėmis, tai vėl iškirptoms iki nuogumos krūtinėmis, o ypatingai už dėjimą į plaukus visokių bjaurybių. Sako, pamačius tokią vieną figurą ant gatvės sunku ir atspėti, ar tai yra tikra žmogystė, ar manekenas. —

Lietuvių Ukėsų Neprigulmingas Klubas savo metinėje peržvalgoje parodė, kad pereitaisiais metais pastojo apie 26 nauji ukėsai. Klubo pirmininku ir vėl išrinktas Jonas J. Gardauskas.

Vakarinėje mokykloje dalinamos buvo brošiūrėlės «Žinios ateiviams apie Suvienytas Valstijas». Buvo dalinamos ir lietuviškoje kalboje, tik gaila, ka l mažai kas jas gavo, nes lietuvių mažai lanko mokyklą.

Susivienijimo Liet. Amerikoje 34 kuopa savo susirinkime (nes turėjo du iš eilės) gana pasikarščiavo, iki inėjo į naujas tiesas S. L. A. Bet galų gale nutarė laikytis iki kol bus galima. — Buvo skaitytas atsišaukimas nuo Connecticut ir Mass. kuopų, kuris jokio įspūdžio nepadarė ant daugumos narių.

Andai čionai patėmijau apgarsinimus, kur buvo garsinama, jogei bus **Didelis Teatras**, na ir prakalbos, artistų ir artisčių iš Brooklyno; nei ant pirštų negalima suskaityti, kiek ten buvo žadama skyrių ant to vakaro. Bet— nelaimė! Aatėjus apgarsintam vakarui, išėjo p. Antonovas, papasakojo, kad lietuviai paskendę girtybėje, prasčiausius gyvenimus turi, dailės nepažįsta—neparemia (mat nedaug ir tesusirinko ant to vakaro); paskui pranešė, kad artistų nėra -- neatvažiavo, užtai poni Antonov deklamaciją pasakė ir keletas mažmožių buvo parodyta -- ir po visam. Vistiek šito negalima kitaip vadinti, kaip tik «biznis».

Pradžioje šio mėnesio sudegė New Britain'o gelžkelio stotis; nuostolių apie $15,000 pasidarė, taipgi vienas žmogus gyvasties neteko.

Vietiniai lenkai užsigeidė įsitaisyti savo kapines; nusiuntė delegaciją pas Hartfordo vyskupą J. Nilan, idant pašventintų, bet vyskupas nesutinka, sako, yra airių katalikiškos kapinės, tų ir užteks; lenkai matyt nesutinka su vyskupo nuomone, todėl nutarė dar sykį prašyt vyskupą, pasižadėdami gražiai kapines aptaisyti, kas pagal jį nuomonę, vyskupą privers pašventinti; bet tai jau vargiai kas bus.

Apšvietos Draugystė žadėjo sulošti porą komedijų ant 26 d. vasario. Girdėjau, būk padarysią puikiausį perstatymą.

Korespondentas.

GRAND RAPIDS, MICH.

Miesto taryba užgynė neturintiems 21 metų — netik gerti svaiginančius gėrimus, ir saliūninkams, po didele gresme tokiems parduoti, bet ir visai kad į saliūnus nesilankytų. Jeigu tokius policija pamatys ineinant, ar išeinant iš saliūno, tuoj areštuos ir baus piningiškai ir kalėjimu.— Gal nors truputį sumažės skaitlius girtuoklių. Visokių randasi, daug ir lietuviškos jaunuomenės yra, kurie mėgsta girtuokliauti.

Grand Rapids katalikų diecezijos kuningai tveria federaciją; mieris — neaiškus; tur būt kovos su socialistais ir bedieviais.

Draugystėje Lietuvos Sūnų, darbštųs vyrai: pp. V. Valenta ir A. Haromanskis organizuoja lietuvišką beną. Liet. Sūnų salėj, ant Hamilton str. kas panedėlis 8 val. vakare žada laikyti repeticijas. Labai butų gerai, kad susiorganizuotų. Ant tiek lietuvių, nėra mokančių grajiti; reikale kokiame nekurie traukia muzikantus net iš Chicagos.

J. Garnupis.

LAWRENCE, MASS.

Nežinau, ar butų visuomenei žingeidu pranešus, kaip męs, lawrenciečia, gi šiemet žiemos sezoną praleidom. Aš manau, kad bus žingeidu, nes... turbut niekur taip nepraleido—**gi neveikėm nieko!** Prašventėm, kai kokią didžiausią šventę. Tai bent Lawrence lietuviai užsipelnė garbės vainiką— tik... tinginio garbės...

Visas judėjimas išsireiškkė tik tame, kad retkarčiais keli draugai-lietuviai susirenka, pasišneka, paaimanuoja kad «nieko neveikiam» ir — viskas.

Vasario 12 d. toks-pat burelis vaikinų ir merginų susirinkome pas žinomą vietinį lietuvį, p. A. Ramanauską. Čia tarp kitko, p-lė K. Jasinskiutė ir jos sesuo paskambino ant piano tautiškas dainas: «Sugrįžk, sūnau Lietuvos» ir «Lietuva, tėvynė mūsų», taipgi J. Pašakarnis ir E. Jurkauskiutė padainavo keles lietuviškas daineles. Paskui buvo sumanyta, kad pasiliktų ši diena mūsų atmintyj, pasiųsti telegramą senai veikiančiam lietuvių dirvoje, p. M. J. Damijonaičiui, Chicagoje. Štai telegramos turinys: «M. J. Damijonaitis, 812—33-rd str., Chi-

cago, Ill. Likę nariai S. L. A., laike susirinkimo pas A. Ramanauską kėlė pirmą toestą už tamstos sveikatą, kad turėtum ir toliaus energijos darbuoties labui organizacijos. Susirinkusieji».

Tenai Buvęs.

SO. MANCHESTER, CONN.

Didelio solidariškumo tarp vietinių lietuvių nėra. Tautiškais darbais mažai kas užsiima. Čia lietuviai nuomonėmis nepasidalina, kožnas atskirai mano ir gyvena, todėl sunku ką-nors gero nuveikti ant tautiškos dirvos. Didelių nesutikimų ir tąsynių nėra, mat nėr kam ir už ką vaidytis, nes čia lietuvių neperdaugiausiai gyvena.

Pirmeiviški laikraščiai čia prasiplatinę, ypač «Vienybė Lietuvninkų», «Lietuva», «Keleivis», «Laisvoji Mintis» ir kiti. Kai-kurie skaito net po 6-7 laikraščius.

Draugijų čia jokių nebuvo. Rods metai atgal susitvėrė T. M. D. 103 kuopa, vienok pereitais metais silpnai gyvavo.

Su laiku atsirado keletas darbštesnių ypatų ir pradėjo svarstyti naudingumą pašalpinės draugijos. B. Salaveičikas 5 metai suviršum atgal buvo sumanęs, ar ne bus galima sutverti pašalpinę draugiją, vienok tuotarpu neįvyko. Mat čia yra įvairių pažvalgų žmonės: vieni norėjo, kad laisva butų draugija, kiti Romos jungą norėjo užsidėti. Ant galo sausio 15 d. 1911 m. T. M. D. 103 kuopos susirinkime sutvėrėm pašalpos draugiją po T. M. D. čarteriu. Antrame susirinkime 12 d. vasario davėm draugijai atskirą vardą — «Did. Liet. Kng. Vytauto D-tė». Draugija bus laisva nuo tikėjimiškų pančių ir kiekvienas doras lietuvis, nepaisant kokių nebut pažvalgų, bus mielai priimamas draugijon. Išsyk prisirašė 15 narių, ateityje tikimos daugiaus.

T. M. D. kuopa buvo sumaniusi parengti prakalbas, vienok dauguma pakratė rankomis, aiškindami, kad prakalbų dabar nereikalingos, ir kad jos naudos jokios neatgabens. Ar tas tiesa, lai sprendžia skaitytojas.

Darbai šilkų ir aksomo dirbtuvėse eina gerai, vienok darbininkams sunku gauti darbą, ypač nemokantiems angliškos kalbos.

J. Vašas.

CHICAGO, ILL.

Vasario 5 d. tautiška dr-stė «Garsus Vardas Lietuvių» pastatė ant scenos 3-jų veiksmų tragediją «Kerštinga Meilė». Lošimas atsibuvo Columbia svetainėje; lošėjai buvo Lietuvių Jaunimo Ratelio. Lošimas nusisekė labai gerai, ypatingai atliko gerai savo rolę Milda (Ožio moteris). Po perstatymui padainavo L. J. R. tris dainas, «Oi motuš, motuš»— nuskambėjo gana prastokai; antra, «Saulelė raudona» — truputį geriau; trečia, «Eina garsas»— visai prastai; nenusisekė gal dėlto, kad virš minėtas choras neturėjo atsakančio vadovo. Malonu yra, kad mūsų vyrukai turi gerą energiją ir drąsą, bet apgailėtina, kad jie pavartoja savo drąsą ir deda jėgas nevietoj.

Tyrų Danielius.

DONORA, PA.

Šis miestukas guli palei Manongohela upę; tarpe daubų ir klonių, labai gražiai išveizi, lyg koki gėlių puokštis. Pertat ir lietuviai mėgsta čia apsigyventi. Lietuvių čia randasi į 70 šeimynų ir tris syk tiek pavienių. Turime net septynes draugijas ir lietuvišką bažnyčią, kurioje klebonauja kun. M. Misius. Tai bene geriausis bus kuningas iš visos Pittsburg, Pa., apylinkės.

Iš Donoros retai patenka žinutės į laikraščius. Bet ką gi apie mūsų miestelio lietuvius ir rašyt? Niekuo jie savo tautai negali pasigirt. Nors gana daug yra draugijų — ir bažnytinių ir pirmeiviškų, bet visos miega letargo miegu. Katalikai ir pusiau pirmeiviai apkabinę rankomis garbina stiklinį dievaitį. Tikrą tiesą pasakė kun. Misius per pamokslą 29 d. sausio. «Lietuvių tautai, sako, prisiėjo kęsti nelaimių-nelaimės, kurių kitos tautos gal suvis nepatyrė. Kenčia jie suvirš 500 metų. Spaudė maskoliai, rusino lietuvius, mokyklų nedavė. Tai vėl lenkai lenkino per tiek-pat laiko. Bet visų didžiausis priešas ir lietuvių kankintojas yra — girtuoklystė, arčiau už rusus ir lenkus. Ta mūsų tautą novija ir stuma atgal nuo civilizacijos, dėlei jos paliekame męs užpakaly visų tautų.»

Ir ištikro apie Donoros lietuvius tas yra tikra tiesa. Girtuoklybė juos pavergė ir jie vergauja, kaip kokie baudžiauninkai. Kas labiau apgailėtina, tai girtuokliavimas mūsų moterų, kurios viršija net vyrus!

Ar ilgai dar męs, donoriečiai, būsime alkoholio verguvėje?..

J. S. M.

BURLINGTON, N. J.

Čionai miestelis nedidelis, stovi gražioje vietoj. Lietuvių yra apie desėtką šeimynų. Nepersenai susitvėrė ir parapija. Kuningas yra lietuvis, tik bažnyčioje viską laiko lenkiškai; nors kaikurie ir norėtų lietuviškai, bet kuningėlis to nenori. Užtai jis labai darbuojasi, kad žmonės neskaitytų laikraščių; kurie skaito, tuos vadina bedieviais,— nors, tiesa pasakius, čia mažai ir tėra skaitančių. Vaikinai nedėldieniais turi darbo su bačkūtėmis. Moterėlės, kuningo įsiklausę, taip jau duoda vėjo tiems, ką užsiima raštų skaitymu.

Gražus Burlingtonas, bet nekokie lietuviai...

S. R. Pušinis.

BATAVIA, ILL.

Miestelis čia nedidelis, ir šapų yra tiktai 4. Visose išdirbinėja farmeriams padargus.

Lietuviai pradėjo į čia traukti pirm kokių 6 metų, o jau šiandien skaitoma į 15 šeimynų ir dusyk tiek pavienių. 5 lietuviai jau savo namelius turi nusipirkę. Čia paprastai vasaros laike galima greitai gaut darbą, bet ant žiemos daugumą žmonių atleidžia, taigi ir dabar negalima nei manyt gauti kokį darbą.

Apšvietimas čia platinasi, nes pastaraisiais metais, per pasidarbavimą J. Judikausko susitvėrė 90 kuopa T. M. D. Lietuviai imas už pažangesnių laikraščių skaitymo ir pirmeiviškų kningučių pirkimo. Čia ateina visi didesnieji lietuviški laikraščiai, apart «Saulės», «Žvaigždės» ir «Draugo». Ir tiems paskutiniems laikraščiams yra pritarėjų, tik bėda kad jie nemoka da abecėlės. O čia matai nors ir kuningiškas butų laikraštis, bet tai ne rožančius varstyt, vis reikia raides pažint. Taigi tokie su broštvomis apsikabinėję ant kaklų, o po akmenį ar bilę kišenėn įsidėję ir traukia kur kokiam savo draugui galvą perskelti; labiausiai pereitą vasarą mūsų jaunimas atsižymėjo peštynėse ir po teismų tąsimasi. Gėda jums, vaikinai, kad savo vardą taip žeminat!

Čia buvo kolekta Chicagos rubsiuviams streikieriams. Tai tie peštukai lakstė už akių kolektoriams ir visokias kliutis darė, atkalbinėdami aukotojus. O jau pirmeiviską ypatą tai kad galėtų, tuojaus Kristui ant garbės papjautų.

Matausas Skipetis.

SPRINGFIELD, ILL.

Vasario 11 d. mūsų miestely atsibuvo iškilmingi apvaikščiojimai. Visas miestas buvo išpuoštas vėliavomis; niekados dar neturėjo tiek vėliavų iškėlęs, kaip miestu stovi; visur matėsi paveikslai Abraham Lincolno ir Tafto. Bėgom visi į miestą, kaip didi taip maži. Sukumpę seneliai, senelės, važiuoti ir pėsti, kurie neturėjom penktuko; visi troškom pamatyt pagarsėjusį tą žmogų.

Šitai pusė dvyliktos, atlekia 2 karai, pilnai prisikimšę žmonių, ir išlipa p. Taftas, Amerikos prezidentas ir jo palydovai. Prasidėjo triukšmas, tam tyčia parengtas prie «State Capitol». Kareivių armija šaudė, išreikšdama pagarbos pasitikimą. Paskui traukė su paroda į miestą; benas susidėjo iš kokio 100 ypatų, kareivių į kokį 100, raitų ir pėsčių, o automobilių — galybės. p. Taftas automobily važiavo, apstotas iš visų šalių. Visi su šilkinėmis skrybelėmis, o miesto gaspadorius vedė kelią; šis be šilkinės skrybelės. Paroda nutraukė pas Abrahamo Lincolno gyventuosius namus. Parodos žiūrėtojai suvisai mažai ją garbino, vos kur nekur riktelėjo, ir kepures maža kas tenusiėmė.

Aplankę Lincolno namus, visi važiavusieji ponai ir p. Taftas atvyko į gubernatoriaus palocėlį; tas buvo kareiviais apstatytas ties įvažiavimo ir inėjimo vartais; užsivertę ant pečių šautuvus kareiviai vaikščiojo ir vieną apskurusį vargšą suareštavo.

Vakare buvo užsakyta, jog 9 val. pradės įleisti publiką į «State Arsenal». Tai yra pusėtinai didelė salė, 16,000 sėdynių; o gi malonė, išpuošimas! Persistato tikras dangus ar rojus; grindįs ištiestos baltais perkeliais, visokiomis gėlėmis, vėliavomis; kas ėjo vakarienės valgyti su p. Taftu, tikietas lėšavo $25, o ant antrų lubų kas ėjo pasiklausyti prakalbos, $1.

Atėjus vakaro 9-tai val. galybės vyrų su moterimis prisigrūdo ir mokėjo paskirtą kainą; iš vargšų gal neatsirado, kad tiek but kas mokėjęs, ir ėjęs vakarieniautų. Pasiklausyt prakalbos gal ir inėjo kokis vienas kitas.

Vasario 3 d. patiko nelaimė N. Urbių, lietuvių šeimyną. Vyras ir įnamiai išėjo į darbą, o viena moteris likos namie. Toutarpu atėję pitadariai ją sumušo, sudaužė piktadariai ją sumušo, sudaužė visą veidą, galvą, vien skylės; išmušo 4 dantis, surišo rankas ir kojas, užkimšo burną, kad negalėtų išrėkt, ir pririšę prie stalo kojų, iškraustė vyrų kuparėlius; tik nieko nelaimėjo iš vyrų; o paties šeimyninko rado 35 dol., kurinos paėmę, išsinešino. Iš darbo parėjęs vyras, vos gyvą, be žado rado moterį ir nugabeno ligonbutin. Piktadarių su šunimis ieškojo, bet nerado. Buk tai lietuviai; ta moteris pažįstanti.

A. Čekanauskas.

HERIN, ILL.

Darbai šioj apylinkėj labai silpnai eina; dirba vos dvi—tris dienas į savaitę, o kai-kurios anglekasyklos vos išdirba tris ar keturias dienas į dvi savaites. Pas mus kitokių darbų nesiranda, kaip tik anglių kasyklose. Uždarbis butų nemenkiausias. Iš kompanijos katrie dirba, pirmas už valandą gauna $2.70, o pagelbininkas — $2.40. O ant kontrakto dirbant galima uždirbt nuo dviejų iki šešių dolerių.

Lietuviai pas mus myli apšvietą. Į mus miestelį pareina visi lietuviški laikraščiai, kai-kurie ima ir po keletą laikraščių.

Lietuvių randasi gal kokie keturi šimtai. Čia yra dvi pašelpinės draugystės, laisvos, ir S.L.A. kuopa bei L. S. S. 21 kuopa. Per pasidarbavimą šios pastarosios tapo inkurtas kningynas, kur yra beveik visokių lietuviškų kningų ir kningos ant pasiskaitymo duodamos visiems veltui.

Šiose apylinkėse orai labai nesveiki, gal dėlto, kad labai tankiai mainosi: vieną dieną šilta, kai pavasarį, o tik vėjas atsisuka iš žiemių, tai ir vėl šalta. Dėlto pas mus kur silpnas, atvažiavęs tuoj ir serga drugiu.

K. N.

WATERBURY, CONN.

Garsus iškeiktojas lietuviškų laikraščių K. Šeštokas sumanė parengti misijas ir mūsų miestę. Misijos atsibuvo 19 d. vasario. Mūsų «susipratėliai», žinodami jo bijografiją, nedrįso savo varde (kuopos varde) parengti prakalbų, todėl p. Š. parengė pats sau. Tik labai nenusisekė. Vos jam pasirodžius ant pagrindžių, tuojaus vaikinas, J. Navickas (vieno kaimo ar arti jo gyvenęs Lietuvoj), pasiprašė balso ir paklausė keleto klausimų. Pasigirdo apskundimai p. Šeštoko pusėtiňai skaudųs. Kilo didelis sumišimas; pasipylė visoki užmetimai, apie kokius ten lašinius, linus, anti, ir tt.

Prakalbų rengėjai nubėgo šauktis netikusio surėdimo apgynėjų; tuom tarpu Navickas pasiprašė balso, norėdamas paaiškinti apie darbus p. šeštoko, bet vos ištarus kelis žodžius, rengėjai ėmė rėkti, kojomis trepsėti, kad tik žmonės negalėtų girdėti; tuom syk išdininkas atsivėdė du policistus; bet paaiškinus kame dalykas, policistas sako: geriausiai, kad kalbėtojas, jei ir tas yra nekoksai, tai kad kitų nemokintų; ir apleido susirinkimą; pasilikę žmonės parekalavo sugrąžinimo dešimtukų, bet jau išdininko nebuvo; tada organizatorius 34 kp. L. S. S. paprašė, kad apsiramintų, nes Šeštokas norįs kalbėti: pirmiausiai pagązdino teismu Navicką (kaip jau yra visur pranešęs, kad padavęs «draugui» socialistui advokatui» «Vienybę Lietuvninkų», patrauksiąs po teismu «V. L.», Lutkauską, Žemaičių Antaną). Bet vos jam paminėjus teismą, tuojaus pasipylė klausimai: «o kaip bus su tuom ir tuom?». Šeštokas tą užgirdęs pasišalino, ir jau daugiaus nepasirodė; organizatorius padėkavojo už susirinkimą, ir užprašė ant perstatymo «Pabaigtuvių», bet susirinkusieji užklausė: ar ten bus ir Šeštokas, kas grąžis dešimtukus, ir ilgai nenorėjo skirstyties; Šeštoką gi išvedė per sklepą lauk.

Gaila ir gėda žiūrint iš šalies, kad taip atsitiko. Bet kas gi kaltas? Ką pasėja, tai ir pjauna.

Šeštoko kaimynas.

NEW HAVEN, CONN.

Persiskyrė. Vasario 3 d. 1907 mete buvo apsivedę Jonas Kuzmickas su Mare Daukšiute iš Ausonijos. Ta jauna pora po apsivedimui apsigyveno New Haven'e, bet krūvoje sugyveno vos lygi 18-tai gegužio 1907 metų. Dabar 17 d. š. m. New Haven'o Augšč. Teismo teisėjas daleido persiskirti.

Persiskyrimo reikalavo M. Daukšiutė. Pagal liūdijimą liūdininkų ir M. Daukšiutės nesugyvenimo priežastis — pasikėsinimas mušti bei koliojimas iš Kuzmicko pusės. Liūdininkai liūdijo, kad paskutinį kartą Marijoną nuo smūgių išgelbėjo tuomet stuboje esanti žmonės.

Buvęs teisme.

PLYMOUTH, PA.

Vasario 19 d. persiskyrė su šia pasaule gana žinomas lietuvis Adomas Adžgauckas. Velionis paėjo iš Vilniaus gub., Trakų pavieto, Alitaus parapijos, kaimo Skraičionių, pragyvenęs vos 46 metus. Šioje šaly pragyveno 24 metus. Paliko Lietuvoje senuką tėvą ir brolį. Čionai paliko moterį su keturiom dukrelėm. Velionis prigulėjo prie Šv. Kazimiero Draugystės, D. L. K. Vytauto, prie 6 kuopos S. L. A. ir lenkų «Zviązko». Laidotuvės atsibuvo 22 d. vasario su bažnytinėmis apeigomis. Lydėjo į kapus velionio kūną draugystės: Šv Kazimiero, D. L. K. Vytauto ir lenkų vietinė «Związko» kuopa. Laidotuvėse dalyvavo į 1300 ypatų vyrų ir moterų be skirtumo tautų ir tikėjimo, nes velionis A. Adžgauskas buvo doras žmogus, visiems prielankus ir buvo visų mylimas, dėlto kiekvienas nepatingėjo atiduoti velioniui paskutinį patarnavimą. Tegul jam bus lengva šios laisvos šalies žemelė!

Meldžiu visų jojo pažįstamų ir draugų ištarti — Amžiną atilsį.

Martinas Zalietskas.

Krasos dėžutė.

Tyrų Danieliui, Chicago; — Sutrumpinome. Taip negerai. Galima chorų vedėjus, dirigentus ar šiaip žmones kritikuoti, bet jokiu būdu negalima jų išjuokti tokiais epitetais: «dirigavo, lyg malūno sparnais skėsčiojo, kaip vėjo rodyklė... etc.» Tai prastas kritikos būdas, kokio nepridera laikraščiuose vartoti. Kritika ir pašaipos yra du dalykai. Pašiepti galima greitai, bet gerai kritikuoti, tai reikia tame išsilavinimo

A. Č.: — Tamsta prisiųsdami žinutes vis pažymite: «Meldžiu perspausdint, rašybą pataisius». Taip nesirašo. Jeigu kas prisiunčia redakcijon raštelį, tai gali prašyt, kad atspausdintų, o ne perspausdintų. Perspausdinimu vadinasi tas, kai vienas laikraštis paima ką nors iš kito laikraščio ir perspausdina. Beto nėr ko nei dėti prie žinučių šitokių pastabų — kas į redakciją prisiųsta, jau ir taip suprantama, kad atspausdinimui. Juo mažiau prie rankraščio pridėčkų, tuo jis dailiau ir švariau atrodo, ir tuo mažiau painiojasi nereikalingų žodžių po akims zecerių ir korektorių.

Tijunaičiui: — Su didžiaja raide prasideda tik miestų, viešpatysčių, žmonių, etc. vardai. Anaiptol neverta rašinėt nuo didžiosios raidės tautų vardo, — rašosi: lietuviai, lenkai, anglai, etc.

J. Savickui, Chicago: — Iš Chicagos žinutėje nieko naujo nėra. Bet mums nesuprantama, kaip Tamsta, gyvendamas Chicagoje, kviečiate savo vardu važiuoti merginas į Portland, Mass? Kvietimas gerai. Gal neviena ir ištekėtų. Bet ką T-ta žinote, gyvendamas Chicagoje?— Toliaus, žinutė apie tai, kad Lauksodės klebonas, Petras Mickuzas, krito augštienalkas ant ledo ir užsimušė, labai neaiškiai užrašyta.

Karvelis, Rumford:— Tilps, tik nespėjom perrašyt.

Trįs keliai veda žmones prie tobulumo: pirmas, galvojimo kelias — tai patsai prakilniausis; antras, sekimo kitus kelias — tai pats lengviausis; trečias, mokinimosi iš patyrimų — tai pats karčiausis. — **Konfucijus.**

Liaudies Mokyklos paskaitos.

Antros pusės šito sezono laiku Liaudies Mokykla turės sekančias paskaitas (pirmesnės jau čia pra leista):

Kovo mėnesiu:

7 d. Dr. Aldonos Šliupiutės-Jankauskienės referatas **Iš Hygienos**.

13 d. p. B. Lapienio antras referatas **Iš Abelnosios Historijos.**

21 d. p. V. Jankausko referatas ant tėmos: **Viešpatijų Surėdymas** (Civics).

28 d. p. A. Lalio trečias referatas **Iš Kulturos Historijos.**

Balandžio mėnesiu:

4 d. p. P. Bukšnaičio ketvirtas referatas **Iš Geografijos.**

10 d. p. J. O. Širvydo ketvirtas referatas **Iš Etnografijos.**

18 d. p. A. T. Račiūno referatas ant tėmos: **Kas tai yra Kinematografas?**

25 d. p. B. Lapienio trečias referatas **Iš Abelnosios Historijos.**

Gegužio mėnesiu:

2 d. p. J. Baniulio referatas **Mintis apie Poeziją.**

8 d. N. N. paskaita ant tėmos **Kas mums artimesnis?**

Paskaitos atsibus p. P. Draugelio salėje, 73 Grand str., vakarais, reguliariškai kas utarninkas, išėmus kiekvieną antrą utarninką mėnesy, kuri paskaita bus atkelta panedėlin.

Po kiekvienos paskaitos bus rodomi tai radioskopu paveikslėliai, tai dailųs krutomieji paveikslai; šitą vakaro dalį ves žinomas kinematografas, Liaudies Mokyklos narys, p. A. T. Račiūnas. Paveikslai bus taikomi prie referatų tėmos, podraug bus įmainoma šiaip įvairių bėgančių paveikslų: historiškų, geografiškų ir juokingų.

Norintieji užsikviesti į kitas vietas referentus iš Liaudies Mokyklos, ar šiaip reikalui esant su jaja susinešti, meldžiame kreipties valdybon šiuo adresu:

P. Bukšnaitis,
141 Washington Str.,
New York City.

Pajieškojimai.

Jieškau savo brolio Juozo Barausko ir pusbrolių: Adomo Vaitkūno, Jono Barausko ir Kazio Vaitkūno. Visi iš Vilniaus gub., Lydos pavieto, Rodinės parapijos. Turiu svarbų reikalą. Jie patįs ar kas juos žino atsišaukite šiuom adresu:

Vincas Barauskas,
No. 2. Wevaco, W. Va.
(10)

Jieškau Juozo Valinsko Vilniaus gubernijos, Papiškių kaimo. Meldžiu atsišaukti šiuo adresu:

Vincas Barauskas,
No. 2. Wevaco. W. Va.
(10)

Jieškau savo brolių: Juozo ir Jono Svipų, iš Suvalkų gub., Rudaminos parapijos, Baravos kaimo. Jei kas apie juos žinote — praneškite, arba jie patįs teatsišaukia šiuo adresu:

Antanas Svipa,
United Store, Wevaco, W. Va.
(9)

Jeigu reikalauji vaistų namuose, tai neimk kitokių, kaip tik Severos.

Susilenkimas ir iszsitiesimas

tankiai tau praneša, kad inkstai tavo silpni ir nesveiki. Tokis stovis tuojaus turi buti atitaisytas, jeigu nori išvengti painių ir tavo sveikatai pavojingų ligų.

Severos Vaistas Inkstams ir Jaknoms

sustiprina silpnus inkstus, gydo juos ir palaiko sveikatoj. Reguliuoja visus skaudėjimus puslėj. Tai vaistas vyrams ir moterims kiekvienam amžiuj.

Kaina 50c. ir $1.00

Nusipirk jį aptiekoj. Neužmiršk pasakyti, kad nori Severos vaistų ir jei tau duotų kitokių — neimk. Prie Severos gydiolių yra paaiškinimas apie jų vartojimą tavo kalboje.

Ponas Alojizas Gabrian iš Sublet, Wyo., rašo: "Ilgai sirgau aš inkstų liga ir bandžiau viską, apie ką tik galėjau pamislyt, kol vienas draugas man nepasake: "*Kodėl nenusiperki Severos vaisto inkstams ir kepenims?*" Parsitraukiau vieną bonką ir tuojaus likau sveikas.

Severos Balsama Plaucziams

Greičiau prašalins kosulį, negu kiti vaistai. Jis taipgi apsaugoja nuo uždegimo plaučių ir kitų ligų. Priimnus suaugusiems ir vaikams.

Kaina 25 ir 50c.

Severos Kartumas Skilviui.

palaiko malimo prietaisas atsakančioj veikmėj, palaiko apetitą ir ramina skaudėjimą, kokis atsiranda sugedusiam skilvyj.

Kaina $1.00.

Ar turi šių metų Severos kalendorių? Reikalauk aptiekoj. Nekaštuoja nieko.

DAKTARO PATARIMAI DOVANAI.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Telephone 2427 Greenpoint.

„Vienybe Lietuvninku"

SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.

Inkurtas 1886 m.

„Vienybė Lietuvninkų" seniausis iš visų kitų lietuviškų laikraščių, radikališkai, pirmeiviškai ir bepartyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turįs geriausį pasisekimą, „Vien. Lietuvninkų" obalsis—teisybę į akis. „Vien. Liet." paduoda naujausias ir svarbiausias žinias, kas „Vien. Lietuvninkų" skaito, tas išsilavina supratime ir doroje, kaip iš geriausio humaniškumo mokslainės.

„Vienybę Lietuvninkų" skaito ne vien darbininkai, bet ir inteligentai: daktarai, advokatai, kunigai ir biznieriai, nes joje kiekvienas randa reikalingiausias žinias ir tą, ko žmogaus protas pirmeiviškame laikraštiyje jieško. Norintiems matyti „Vien. Lietuv." siunčiame vieną numerį dovanai.

„Vienybė Lietuvninkų" išeina kas Sereda jau nuo 1886 m.

Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei m. $1.00. Užsieniuose metams $3.00, pusei m. $1.50.

Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" reikia ir pinigus sykiu prisiųsti. Pinigus geriausia siųsti per „Money Orderį" arba registruotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduoda Laivakortes

SIUNČIA PINIGUS

in visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą.

Padaro aktus rejentalnus su Konsulio paliudijimu.

Parduodame tikietus ant geležinkeliu Amerikoje in pietines ir vakarines valstijas.

Didžiausia krautuve visokiuiu knygu, kokios tik yra išeję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip maldu knygos. Žodynu, randvedžiu ir Bibliju. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

20 Metu Senas Laikrasztis

"LIETUVA"

Išeina kas Petnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis, "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos. Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bizniškų, ir kitokių draugysčių.

"Lietuvos" prenumerata Suvienytose Valstijose šiaurinės Amerikos: -- Metams $2.00, pusei metu $1.00.
Kanadoj ir Mexike: -- metams $2.50, pusei metu $1.25.
Rusijoj. Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: -- Metams - $3.00, pusei metu - $1.50.

Užsirašyti "Lietuvą" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKY

3252 So. Halsted St., Ghicago, Ill.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" numerį ant pažiuros dykai.

PITTSTON PA

Čia visi perka šifkortes, siunčia pinigus ir padaro daviernastis. Auksinius dziegorėlius ir žiedus, siuvamas mašinas drukamėjes, bankas, visokius sidabrinius ir auksinius daiktus.

G. J. JESZMANT

120 N. Main st., Pittston, P.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras

A. Szlupiute-Jankauckiene.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lauko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

ATIDŽIAI VISŲ LIETUVIŲ.

Laikau puiku hoteli ir saliuna. Skanus alus, gardi arielka, Havanos cigarai. Teiposgi puiki salė mitingams, veseilioms ir šiaip visokiems susirinkimams. Salė **212 Berry st., Hotelis 90 Wythe Ave.,** cor. N. 11 st. Pakeleivingiems visados duodam nakvynes ir šeip visokias vigadas. Reikale kreipkitės prie mųs, o busite užganėdinti.

JUOZAS JURKEVIČIUS

112 N. 3rd st., Brooklyn, N. Y.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ" AGENTAI.

Baltimore, Md.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilenas, 102 Grand str.
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, P. Garmus, 1613 So. Halsted st.,
K. Sitavičius, K. s. 339 Kensington ave..

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.
A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 --th str.

GRAND RAPIDS, MICH.
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 310 John str.

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 264 Pine str.

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LOWELL, MASS.
P. A. Jatulevičius, 474 Merrimack st.,

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.
MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.
J. Žemantauckas, 307 W. 30-th str.

PITTSBURG, PA.
J. G. Miliauckas, % Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA.
A. A. Pauža, 1332 So. Water str.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
T. Petronis, 49 Cole st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
K. Vilkevičius, 115 W. Market str.
J. Digrys, 1213 Philo str.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
J. Bukantis, 94 Blakston st.,
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

TURNERS FALLS, MASS.
K. P. Šimkonis, Box 671.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.

Boston, Mass.
Julius Bukantis,
172 Endicatt St.

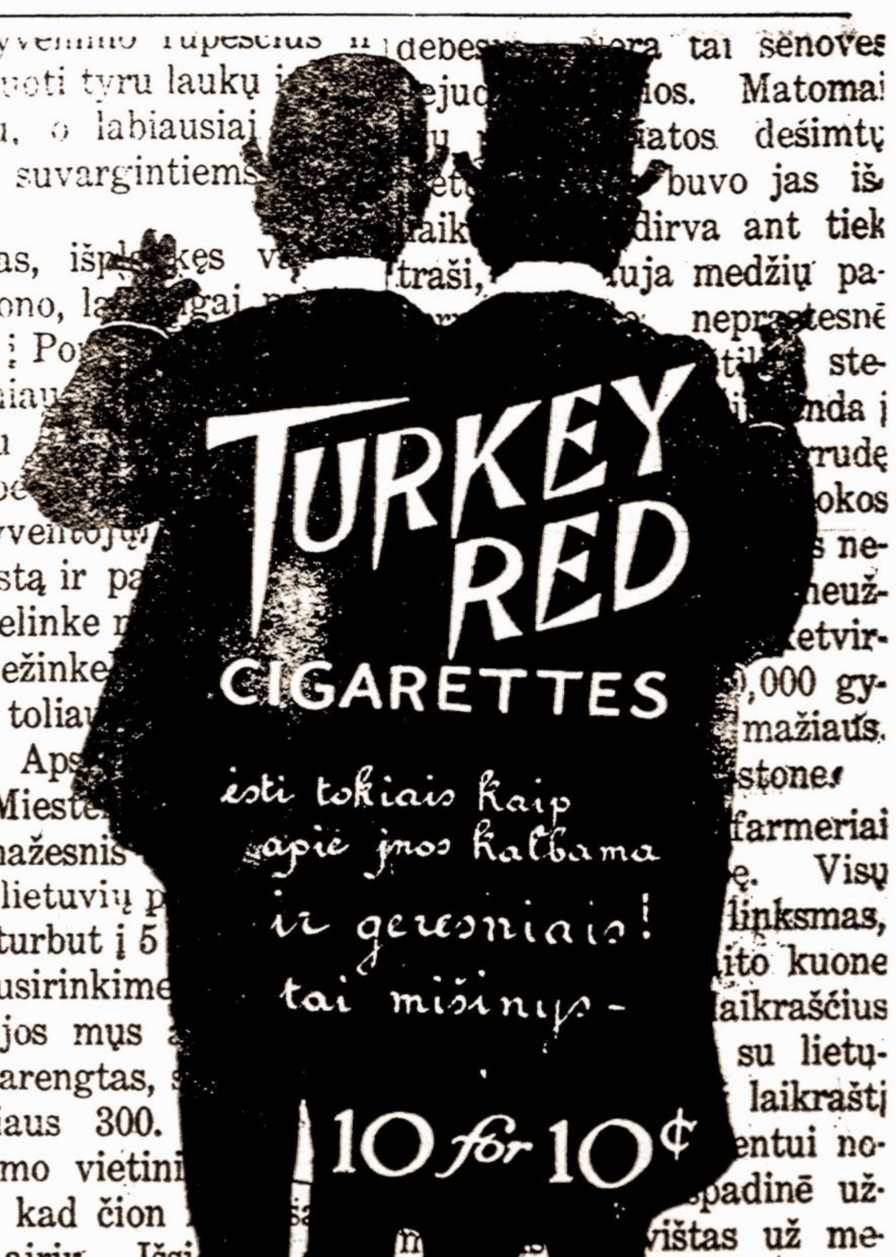

gyvenimo rūpesčius ir ... debes... tai senovės
vėpuoti tyru laukų ... ejud... ios. Matomai
oru, o labiausiai ... atos dešimtų
ilsį suvargintiems ... buvo jas iš
ns. ... dirva ant tiek
laivas, išplėškęs ... traši, ... uja medžių pa-
Bostono, ... nepraptesnė
mus į Po... ste-
žymiau... nda į
su ... rudę
gybe... okos
gyventojų ... s ne-
miestą ir pa... neuž-
apielinke ... ketvir-
geležinke... 0,000 gy-
om toliau ... mažiaus.
iu. Aps... stone!
Mieste ... farmeriai
a mažesnis ... ę. Visų
ir lietuvių p... linksmas,
s—turbut į 5 ... ito kuone
it susirinkime... laikraščius
ėncijos mųs ... su lietu-
o parengtas, ... laikraštį
mažiaus 300. ... entui no-
enimo vietini... spadinė už-
ta, kad čion ... vištas už me-
nė airių. Išsi... tos. Ir drau-
gauti tiktai sla... pas juos ne-
ėse, kurios vad... kas vakaras
ės. Apart ... pas vieną iš
ši parduoda alu ... de...

PILNA SERGANČIŲ REUMATIZMU.

Šitua metų laiku, kada taip daug lietaus ir drėgnumo, kiekvienoj vietoj pilna sergančių reumatizmu, neuraligija, galvoskaudžiu, gerklės ligomis, suštyvėjimu ir subrinkimu narių. Ligos apsėstas klauso kiekvieno patarimo, kurį jam kas duoda, kartais gauna iš to kokią naudą, kartais ir visai ant blogo išeina. Jeigu kas nori gero patarimo, patarkite jam vartoti Trinerio American Elixrą iš kartaus vyno, pilnai prisilaikant nurodymų, taip jau tinkamai užsilaikant. Jis greit pagys. Trinerio American Elixiras iš kartaus vyno išvarys visus nereikalingus dalykus iš kūno, sutvarkys suvirinimą, išvalys kraują ir raumenims suteiks stiprybę. Kaip tik kraujas bus grynas, nebeliks reumatizmo nei padujų. Vartokite šį vaistą susilpnėjus apetitui. Gausite vaistų sankrovose, Jos Triner, 1333—1339 So. Ashland avenue, Chicago, Ill.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselijų. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIŲ ABROZŲ.

—Darbą— atlieku puikiai už prieinamą prekę.

Kogeriausia darau naujas skripkas ir taisau.

G. BENSON,
328 Bedford ave. BROOKLYN, N. Y.
(tarpe So. 2-nd ir 3-rd st., du blokai nuo Grand st.)
Galerija atidara nuo 8 ryte iki 6 val. vakare.
Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Dr. H. A. Medoff Ph.
149–151 Metropolitan Ave.
BROOKLYN, N: Y.
— Akių specialistas. —

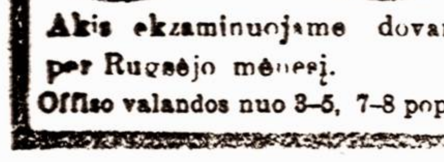

Akis ekzaminuojame dovanai per Rugsėjo mėnesį.
Offiso valandos nuo 3–5, 7–8 popiet.

New Phone 4023–2. Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau HOTELĮ.
Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka
Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
133 So. Washington Ave.
Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Antanas Stašauckas.
Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.
No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

Tel. 3123 Orchard
Dr. EVA KATZMAN, Dentiste,
208 E. Broadway, New York, N.Y.
Ofiso Valandos: Seredomis 9r.–8 v., Nedeliomis 9 iš rito iki 3 po piet; Petnyčiomis uždaritas.
Čia kalbame maskoliškai ir vokiškai.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI,
— KVEPIANTI CIGARAI. —
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydymo.

Išsiveržimas

VERIKOSELE arba netikrasis išsiveržimas
HYDROCELE arba vandeninis išsiveržimas
PUČKAI ir visokios ODOS LIGOS
Be jokios operacijos, skrandėjimo, ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

PRIEŽASČIAI IŠGYDYMO:
1. DĖL TO—Kad jojo neskaudanti metoda likos naudota suviršum per 25 metus, o teip vadinami išsiveržimo specijalistai naudoja ir seka paskui jį.
2. DĖL TO—Kad suviršum 12,000 išgydė ligonių; nekurie pribuvo iš tolymų šalių, o kurias jis vienas išgydė.
3. DĖL TO—Kad kožną savo žodį gali pinigiškai ir profesijonališkai užtikrint, kuri duoda ligoniui, o 25 metų praktika gana paliudija apie jo tinkumą.

G. A. Fritzinger (policijantas) Wilkes-Barre, Pa. išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo 5 metai atgalios, nenešioja diržų.

Thom. B. Williams, anglekasis iš Hyde Park, Pa. išgydytas nuo išsiveržimo, 5 metai kaip diržo nenešioja.

R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect Brėkerio, Breslau, Pa., du vaiku 3 ir 9 metų senumo, išgydyti nuo išsiveržimo, o diržo nenešioja jau 2 metai.

Su tokiais paliudijimais delko turėtum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tame PERŽIURĖS UŽDYKĄ ir pasakys kas tau kenkia, ir geriausia roda kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok iš 25 metinės praktikos ir nebusi pavojuje.

Pasikalbejimas ypatiszkai ar per paczta.
Atsiųsk adresą, o prisiųsime knygutę su abrozėliais apie išsiveržimą, užpečėtytam koperte.

Dr. Alex. O'Malley
Offices, 158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.
Kur Lietuviškai ir Lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

— ADVOKATAS —
VIKTORAS E. GARCAS
45 Broadway, New York, N. Y.
Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:
VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

Prašau atsilankyti, broliai, pas savo!
Tikras Lietuviškas
Dziegormeisteris ir Auksorius.
Nuo 30 metų tame amate esantis. Taisau pats ir gvarantuoju savo darbą teip laikrodėlių kaip ir sieninių laikrodžių, krajavų ir amerikoniškų. Teipgi visokių žiedų, spilkų, lenciugėlių, o labiausiai išdirbu geriausiai šliubinius žiedus, tikro aukso 14 arba 18 k., kokius kas nori ir signatus. Teipgi užlaikau visokių dalykų. Nepamirškite mano adreso.
JOSEPH MITKO
168 Grand st., Brooklyn, N. Y.
kampas Bedford ave

Gydau tiktai vyrus.

Speciališkas ir užsedintas vyru ligas.

AR ESI APIMTAS KOKIOS SPECIALIŠKOS LIGOS,

kurią nenori gydytis pas šeimynos daktarą? Kraujo užnuodijimą, pučkus, skaudėjimus burnoje, gerklėje ir ant liežuvio. Ar tavo plaukai puola? Ar kvapas atsiduoda? Ar skauda dantis ar smegenis? Ar turi galvos skaudėjimą, ar didesnius arba mažesnius skaudėjimus kitose kuno dalise. Aš gvarantuoju išgydymą šiuose dalykuose. Vandentekį, jaunystės klaidas, uždegimus, susisukimą ar subrinkimą gyslų privatiškų dalių, nustojimą tvirtumo. Ar esi peržengęs tiesas sveikatos ir gamtos? Ar silpni pečtai? Ar nuvargęs! Ar esi apimtas nepasekmių, kaip tai nerviško nusilpnėjimo ir nustojimo vikrumo? Ar jautiesi silpnas, susikrimtęs ir negali atlikti darbą kaip pirmiau? Ateik pas mane, o aš tau pagelbėsiu.

Patarimai ir egzaminavojimai dovanai.

Ofiso valandos: nuo 10 iš ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedėliomis ir šventomis dienomis, nuo 10 valandos ryte iki 1 val. po pietų.

Senas Dr. Geary
151 W. 23-rd st., New York, N. Y.
Visi aplikantai dėl gydymo turi pributi ypatiškai del išekzaminavojimo. Ligos negali but pasekmingai gydomos per laiškus. Nerašykite, bet ATSIKANKYKIT.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

Skaitykite atydžiai! Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas dalyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.oo. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.
HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos -- Didziausia apsauga $100.000.oo
Pigiausios kainos -- Didziausia apsauga $100.000.oo
Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

Dr. HARTMANN

KVIEČIA PAS SAVE SERGANČIUS SAKANT:

kurie tik sergate, tai ateikit ar parašykit pas mane, aš pagelbésiu! nes esu senas daktaras, pažįstu ligas ir žinau kokie vaistai geriau pagelbsti VYRAMS IR MOTERIMS; todėl, kad aš daug sergančių perleidžiu ir turiu didelį pasisekimą, geresnį ne kaip koks kitas New Yorko daktaras. Aš esu pasiryžęs sergančius gydyti ir mokyti, kad be sveikatos, žmogus yra nelaimingas, o kad sergi tad tik geras daktaras gali pasekmingai išgydyti teip kaip aš darau; ir pačių gydynių paveikslai ir žodžiai dėkingumo liudija:

Tegul bus pagarbintas, Jėzus Kristus!

Širdingai dėkavoju Dr. Hartmanui už išgydymą ligos skaudėjimo po krutine, sunkaus kvėpavimo, širdies ligos, nes nors kiti neįstengė išgydyti, o Najorko Šarlatanų Institutas tik sunkiai uždirbtus mano pinigus viliojo; bet Dr. Hartmanas, kad išgydė, tad jam ir dėkingas; tai prisiunčiu paveikslą, kad į laikraštį patalpyti. ANT. JUŠKELIS, P. O. box 2,
DU BOIS, Pa.

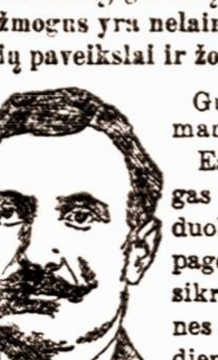

Guod. Dr. Hartmanas!

Esu labai dėkingas už geras gyduoles, kurios man pagelbėjo nuo užsikrečiamos ligos, nes vos penkioliką dienų pavartojau ir jau jaučiuosi gerai. Labai dėkingas už gerą daktaravimą.
D. POPOVIČE, Model Farm, Paschall, Philadelphia, Pa.

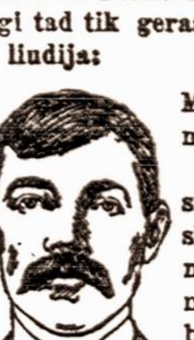

Malonus Dr. Hartmanai:

Su džiaugsmu prisiunčiu savo paveikslą ir didelį dėkingumą už išgydymą mano vydurių ligos, išbėrimo kuno, blogo kraujo, sutinimo ir skaudėjimo blauzdose. Dar kartą sakau, nemažai esu dėkingas už sveikatą. Jos. Turkeviče, 695 Sheridan Road Canal, Wilmette, Ill.

Čia viršuj kalba žmonės, kuriems aš pagelbėjau, taip ir Tau skaitytojau galiu padaryti kaip ir kitiems.

SERGEKIS nuo New Yorko didžiausio numiruko „Instituto", kuris garsina mirusį daktarą su rabino „jermulka" ant galvos, kaipo gyvą daktarą ir buk gydąs ligonius. Tas židelis jau šeši metai kaip numiręs ir todėl negali sergančių gydyti. Tą numirėlį reklamuoja, buk jis parašęs knygelę „Vadovą į ligą" (žinoma, ir į kišenių), tai ir neteisybė. Ta knygelė išperėta daug vėliaus po smerties ano rabino, kuri apart iš kitų, paskutinė dalis išvogta, perspaudinta iš kunigo Geručio knygos „Sveikata". Kas vagia, tas ir meluoja; tai melagiams negalima tikėti!

Kad sergi, tai aš esu daktaras, ir vietoje kur kitur, kreipkis prie manęs, aš duosiu vaistus nuo bile ligos ir pamokinimus kaip vartoti ant sveikatos. Ateik ar parašyk pas mane prigimtoj kalboj.

RAŠANT ADRESUOK MAN:
DR. F. HARTMANN, 231 East 14 Str., NEW YORK CITY, N. Y.
OFISO VALANDOS: kasdien nuo 11 iki 5 po piet. Nedėliomis 10 iki 1 p. p. Vakarais Panedėlyj ir Pėtnyčioj nuo 7 iki 8.

Bischoff's Banking House
287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

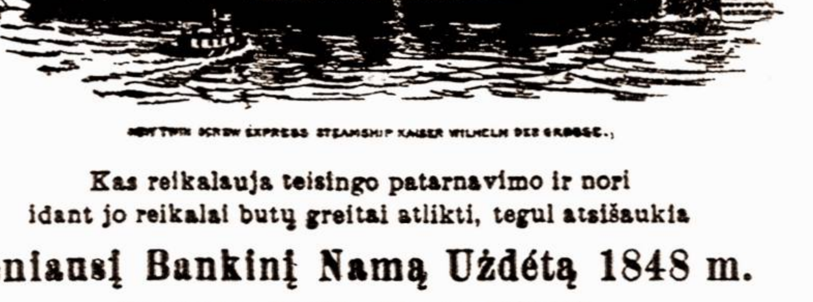

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori idant jo reikalai butų greitai atlikti, tegul atsišaukia
Seniausį Bankinį Namą Uždėtą 1848 m.
(Stovinti po Rėdiška Kaucija $100.000).
Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių Garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią prekią. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų pastorojame nereikalaudami jokių popierų. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimų Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai. **Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Subatoje iki 8 val. vakare. Nenėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.**

LIETUVY, MOKINKIS FOTOGRAFIJŲ AMATO!
Dabar geriausia proga, nes išmokinsiu už mažą atlyginimą arba užmokestį. Platesnių žinių klauskite per laišką arba pats ateikite.
Jos. Shukis
20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

HOTELIS
VIN. DAJNIO
12 W. Main st. Plynouth, Pa.
Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alučio, porterio ir kvepenti cigarai. Salė dėl draugysčių ir šeip susirinkimų.
Reikale kreipkitės pas savo tautietį VINCĄ DAJNĮ.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"
Prie išsisukimo, Sudurdimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kankiu niekas taip greit nepamačina, kaip sutepimas su Pain Expeleru

F.Ad.Richter & Co
215 PEARL ST.
NEW YORK
Tėmykit ant Ankero ženklo apsaugojimo.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Telephone 1235--5

Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Didžiausis ir gražiausis pasaulėje teatras
HIPPODROME
ant 6 Ave. ir 43-44 st., New York
Lošia: „Tarptantiškas Lenktynes", „Niagaros Balletas, „Žemės Viduriuose" ir 12 aktų cirkans.
Kasdien po pietų 2 v. ir vakarais nuo 8.
Geriausios sedynes $1.

THE LACKAWANNA
Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
Lackawanna Railroad
George A. Cullen, General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

New Phone 1284 — R.
PUIKUS HOTELIS!
KAZ. MILIŠAUSKO.
Geriausia užeiga lietuviams.
Salė mitingams ir susirinkimams.
Priek tam laikau kriaučyste. Steliuotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prieinamą prekę.
Reikale nepamirškite savo lietuvį.
243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.
Hotelis žemai, o kriaučystė viršuj.

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**
Vaikų Drangas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo.................. **10 c.**
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)...... **35 c.**
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę iš Brooklyn N.Y. in SCRANTON PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje galit gauti LAIKRODŽIU, LAIKRODĖLIU, LENCIUGĖLIU, PUIKIU ŽIEDU, SPILKU, KALČIKU, KOMPASU, KRYŽIUKU. Puikiausiu ARMONIKU, SKRIPKU, KLERNETU, TRUBU, KONCERTINU ir daugybe visokiu muzikališku instrumentu. Geru BRITVU, visokio skyriaus DRUKAVOJIMUI MAŠINUKIU, ALBUMU FOTOGRAFIJOMS, GUMINIU LITARU, ISTORIŠKU ir MALDA-KNYGU, visokiu gražiu POPIERIU gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TUZINĄ už 25c., 5 tuz. - $1.00, Perkupčiams 1.000 už $6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba ŠVENTAS RAŠTAS seno ir naujo testamento lietuviškomis litaromis pusl. 1127, dručiai apdaryta, su pri... mu $3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGO No 3 pareikalaukit šiandien: prisiusdami tikrą savo adresą ir už 5 c, markę gausit ji su 4?? paveikslais ir 1.000 naudingu daigtu. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiu greitai į visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčiai gali gaut pirkt tavora daug pigiau kaip kitur. Kreipkitės su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu: M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str. Providence Sq. SCRANTON, PA.

SVARBUS PRANESZIMAS

Realty-Trust

Pranešame visiems, kurie pirko lotus LINDEN, ST. GEORGE, SOUTH ELIZABETH, ROSELLE ir MAPLE PARK pirkasnoti kaipo agentai Charles L. Schwerin, the American Union Realty Co., ir Linden Building and Construction Co., ir kad mokestis ant kontraktų turi but mokama ypatiškai ar per laiskus, cidžiamjam ofise

Realty-Trust. 60 Liberty Street, arba brančiaus ofise 122 East 23rd Street, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija.

Vienatinė be persėdimo linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

Nauji su dvejais šrubais laivai „Kursk", „Russia", „Birma", „Lituania" reguliariškai bėgioja tarp Rusijos ir Amerikos. Yra tai vienatinė Linija, kuri eina tiesiai Rusijon be mainymosi. Keleiviai gali susikalbėti savo prigimtoj kalboj ir gauti priprastą valgį. Kad nereikia mainytis, tai gali paliudyti tukstančiai keliaujančių, kurie važiavo ant šios linijos.

Laivai išplaukia iš New Yorko

Birma	Kovo	11, 1911	Lituania	Kovo	25, 1911
Russia	Balandžio	5, 1911	Kursk	Baland.	22, 1911

Su artesnėmis žiniomis reikia kreiptis prie vyriausių tos linijos atstovų:

A. E. JOHNSON & CO.
General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

Baltramiejaus Naktis.

Yra tai puikus prancuzų romanas. Svarbųs tikėjimiški ginčai. Labai žingeidžios pasiaptįs karalių, vyskupų ir kunigų.

Kaip dievobaimingi katalikai, su bažnyčios palaiminimu, tik viena nakčia Paryžiuje išskerdė 60 tukstančių žmonių, priešingų popiežiui.

Dviejų mirštančių kalba bedievio su kataliku, kaip jie tada atjaučia ir kaip brolis brolį dėlei karaliaus nušovė ir daug visokių akyvumų mislijantiems žmonėms. **Kunigai tą knygą draudžia skaityti.**

"Baltramiejaus Naktis" didelė knyga; kaina tik 75c. Ji reikalinga kiekvienam perskaityti, iš kelių tukstančių liekasi jau tik 200 egz. Pasiskubink gauti. Siunčiant orderį, adresuoti ant išleidėjo vardo:

J. NAUJOKAS
120 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Vienas Doleris Dovanų.

Kuris per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikalbins, prisiunčiant $2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių, t. y. „KOVĄ", „LIETUVĄ", „VIENYBĘ LIETUVNINKŲ", ar „LAISVĄJĄ MINTĮ" per ištisus metus, gaus dovanai garsiąją knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTĮ" ir dar GRAMATIKĄ" (MOKYTOJĄ) iš kurios išmoksi anglišką kalbą, taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams visstiek 2 dol. kaštuoja, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metai skaitosi nuo dienos užsirašymo. J. NAUJOKAS.

BENNETT TYPEWRITER. Preke $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais raktais, teip kaip mažinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atrametuojasi nuo kaspino.

Didumas mašinos 2×5×10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su litaromis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukasztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!

($110,000,000 (šimtas dešimts milijonų dolerių) paskirta dėl iškasimo kanalo, kurs bus dešimts mylių ilgio ir penkios pločio, ir trauksis visu East New Yorko pakraščiu, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia prieplauka (portas) kariškiems ir tavoriniams Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams. Tą nutarimas 13 d. Lapkričio 1909. komisijos *The Canal Terminal Board City of New York*, ir pripažinta per kongresą 10 d. Vasario, 1910. Washington, D. C. Plianai buvo patilpę visuose laikraščiuose New Yorko. Tai-gi da bar da galima pirkti gana pigiai lotus no $450.00 iki $750.00 Galima žinoti visiems kad ta vieta bus didele biznio vieta, kaip tai: įvairiausis štorai, hoteliai, ir tt., tai žemė turi pakilti į gana aukštą kainą. No eleveiterio tik 4 bliokai už 5c į visas dalis miesto galima davažiuoti. Kreipkitės pas vietinins asabiškai ar per laiškus su visokiomis informacijomis.

Musų Brančiaus Offisai ir reprezentantai:

V. J. Šlakys ir J. A. Žemaitis, 119 E. Centre st. Shenandoah Pa.
J. G. Alenskas, 80 Garnet Lane Wilkes-Barre, Pa.
M. Valentinavičė, 1831 N. Main Ave., Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.,
120--124 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.
Telephone, 2427 Greenpoint.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, praušame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.oo, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "VIENYBĘ LIETUVNINKŲ" ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina $4.oo. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:
"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Didele Krautuve

Visokio tavoro, kaipo tai: laikrodžių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų čysto aukso, šliubinių ir šiaip nešioti merginoms ir vaikinams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietiškų knygų, škaplierių, rožančių, kryželių, abrozų, visokių paveikslėlių ir tt.

Biblija lietuviškoms raidėms $3.00.

Popieros gromatoms rašymui dideliam pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai $1.00, už 1000 $6.00.

Trajanka partraukta iš Vokietijos, parsiduoda baksukas 25ct., svaras $1.25 su prisiuntimu

Magiškos kaziros parsiduoda už $3.00. Ir šiaip visokį tavorą agentams duodu su dideliu nuošimsiu

Lietuviai ir lietuvaitės, visi draugai ir pažįstami reikale malonėkit kreiptis pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

Adresas:
V. Vaidelis,
112 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

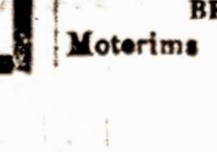

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

Geradejyste Visiems sergantiems ir nesveikiems ŽMONEMS!

Nuo senei uždėtas geradėjingų žmonių **Philadelphijos Medikal Klinikas** išgydymui visokioms ligoms sergančius.

Gausybės žmonių, per daktarus kurie yra Klinikę, apturėjo sveikatą-išsigydė: Philadelphijos žmones nereikalauja papulti kur nors į apgaviku rankas arba menkos vertės daktarpalaikiu; kurie apsimą o negali išgydyti, nes Philadelphijos M. Klinikas visiems pagelbsti kurie čion tik kreipėsi.

Philadelphijos žmones yra laimingi, turėdami savo mieste tokį garsu geradėjinga Kliniką, kuris pasekmingai, teisingai, greit ir gerai, kad apsimą, tai kiekvieną serganti išgydo; todėl, kad čion:

Tik parinkti geriausi daktarai specjalistai darbuojasi.

PASARGA: Teisingumas, gerumas užtikrinta visiems; nes šitas **Philadelphijos Medical Klinikas,** yra paties Pennsylvanijos Gubernatoriaus užtvirtytas-legalizuotas.

IDANT IR LIETUVIAI ŽINOTŲ,

kur atrasti tikra pagelba sveikatai, kaip Philadelphijos, Pa., teip iš kitu miestu, tad nutarta pranešti per laikrašti, kad pributu ar atsišauktu, o visi kurie trokšta apturės sveikatą ir visokias rodas lietuviškoj kalboj ir, bus išgydyti nuo: skaudėjimo kaulu, sanariu, strenu, krutinės, pečiu, ranku ir koju. Nesveikumo viduriu ir inkstu, žarnu ligu. Nusilpnėjimo, sunkaus kvepavimo, nervu, slaptu užsikrečiamu ir nuo išdykimo ligu. Blogus sapnus, kosulio, širdies ir galvos ligu. **Teip-pat moterų,** skausmingas menesines, gumbo ir visas kitas ligas, kurios tik atsiranda vargimui žmoniu. Gydome kaip šviežes teip ir užsenejusias ligas. **Tu ar tavo pažystamas,** nepaisek kad tau niekas nepagelbėjo, neatideliok, bet pribuk ar atsišauk, busi išgydytas, jai dar galutinai mirties neapimtas. **Kam mokėti** apgavikams daug kartu po dešimts doleriu už kvarbuotą vandenį; kad Philadelphijos Medikal Klinikę suteiks teisingas grynas gyduoles naujausio sutaisymo už mažą atnagrydyjimą, išgydys.

KAM SIRGTI, kad gali buti IŠGIDYTAS.

Atsišauk ant šio adreso visada:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC,
1117 WALNUT ST., tarp 11 tos ir 12 tos Gatv.
PHILADELPHIA, PA.

PRIEMIMO ADINOS: nuo 10 iš ryto iki 4 vakare. Utarninkais ir Pėtnyčiom nuo 1mos iki 9niu vakare. Šventadieniais nuo 1mos iki 4tai po piet.

Vietoje mokėti už didelius apgarsinimus, kurie negydo sergančiu; tad Philadelphijos Medikal Klinikas, moka už chemikalus gyduolėms, kurios išgydo sergančius. DR. ALEKSANDRA BROWNE, Supretend.

Visi krikščionys, ne žydai.

THE AMERICAN

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.
Preke $7.00.

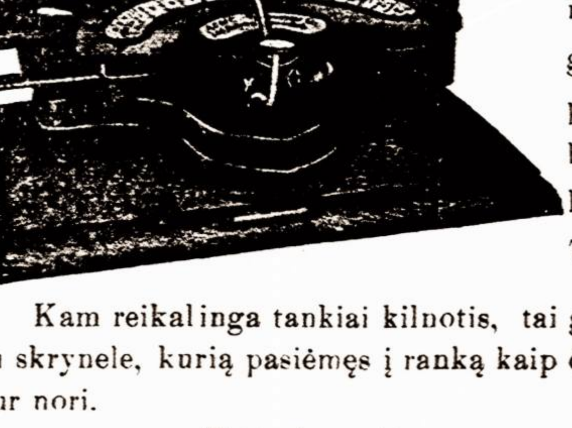

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir drūčiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrinelė 2 dol.

Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė..........	$2.00
O mašina.............	$7.00

Dabar yra gera proga šitą maziną pigiai nusipirkti.

J. J. Paukasztis & Co.
120-124 Grand str. Brooklyn, N. Y.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenėjusių).
Valandos priemimui ligoniu:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
"	Bell 47
Residence	Peoples 1100

B. HORAK

191 17-th Str.
So. Brooklyn, N. Y.
DIPLIOMUOTA
AKUSZERKA
Su daug metinia praktika ligonbučiuose New York. Priima palages pas save namuose ir eina kitur, prekė vidutinė. Patarimai dykai.
Persikėlė iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. čia netoli 4-tos ave.
So. Brooklyn, N. Y.

TOLIAUSIA NUEISI. SU DIEVU IR TEISYBE

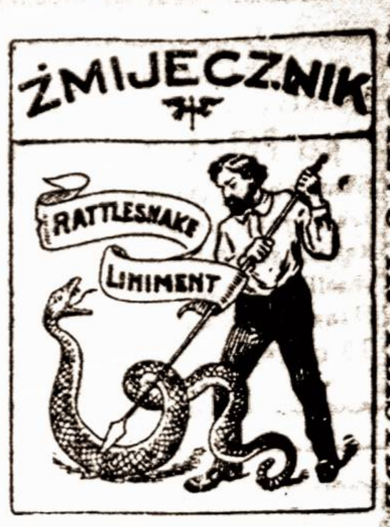

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neieškok rodos pas kokius nemokįtus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientaučį, reikalaudamas tikrų grynų ir gydančių vaistų —pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ, Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neisskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir giliojė slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:
Albertas G. Groblewskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS
J. B. DAINIO.
Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganėdinti.
36 OXford Str.
Kampas Lee Park Ave.
Wilkes-Barre, Penn'a.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1168 W'msburgh

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Brangystėms kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau ne kiti fabrika.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.